

ВЛАДА СРБИЈЕ

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА
I РЕДА БРОЈ 21 НОВИ САД-РУМА-ШАБАЦ И ДРЖАВНОГ
ПУТА I РЕДА БРОЈ 19 ШАБАЦ-ЛОЗНИЦА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

(НАЦРТ)

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ИНСТИТУТ ЗА УРБАНИЗАМ И СТАНОВАЊЕ

ЈУГИНУС ДОО - БЕОГРАД

Београд, јануар 2020

Носилац плана: Република Србија
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Сектор за просторно планирање и урбанизам

Наручилац плана: Ј.П. „Путеви Србије“, Београд

**Извршилац –
Обрађивач плана:** Југословенски институт за урбанизам и становање
ЈУГИНУС ДОО, Београд, Андрићев венац бр. 2/II
Директор: Ивана Марковић, дипл. инж грађ.

**Руководилац
плана:** Дубравка Павловић, дипл. просторни планер,
одговорни планер (лиц.бр. 100 0008 03) и
одговорни урбаниста (лиц. бр. 201 0662 04)

**Руководилац за
деталне разраде:** Мирјана Пантић, дипл. инж. саобраћаја.,
одговорни урбаниста (лиц. бр. 202 1464 14)

**Координатор
испред МГСИ:** Јелена Ивановић, дипл. просторни планер

**Руководилац израде
Извештаја о стратешкој
процени утицаја на
животну средину:** Валентина Јанковић, дипл. инж. арх.
Одговорни планер - Лиценца бр. 100 0167 10
Одговорни урбаниста – Лиценца бр. 200 0667 04

Чланови радног тима за израду плана и стратешке процене – ЈУГИНУС ДОО, Београд:

Валентина Јанковић, дипл.инж.арх.,	одговорни планер (лиц.бр. 100 0167 10) одговорни урбаниста (лиц. бр. 200 0667 04)	правила уређења и грађења стратешка процена на животну средину
Дубравка Павловић дипл.просторни планер	одговорни планер (лиц.бр. 100 0008 03) одговорни урбаниста (лиц. бр. 201 0662 04)	природни ресурси, заштита, стање и утицаји, спровођење и др. и комплетна синтеза Просторног плана
Мирјана Пантић, дипл. инж.саобраћаја	одговорни урбаниста (лиц. бр. 202 1464 14) одговорни пројектант (лиц.бр. 370F879 08)	деталне урбанистичке разраде, саобраћај, концепција, правила, рефералне карте
Ивана Марковић, дипл. инж. грађ.	одговорни урбаниста (лиц. бр. 202 0431 03) одговорни пројектант (лиц.бр. 312 0108 03)	саобраћај, деталне урбанистичке разраде, правила
Марија Станковић, дипл. инж. арх.,	одговорни урбаниста (лиц. бр. 202 1464 14)	деталне урбанистичке разраде, правила
Весна Лимић, дипл. инж. арх.	одговорни урбаниста (лиц. бр. 200 0149 03) одговорни пројектант (лиц.бр. 300 0829 03)	правила уређења и грађења, имплементација
Душан Алексић, дипл. инж. арх.	одговорни урбаниста (лиц. бр. 200 0166 03) одговорни пројектант (лиц. бр. 300 1213 03)	рефералне карте
Милена Вуловић, дипл. инж. грађ.	одговорни урбаниста (лиц.бр. 203 1538 16)	хидротехничка инфраструктура
Бата Рађеновић, дипл. инж електр.	одговорни урбаниста (лиц.бр. 203 0440 03)	електроенергетска и електронска инфраструктура

Чланови радног тима за израду пројектантског решења – пројектни тим ИНСТИТУТА ЗА ПУТЕВЕ АД, Београд (израда Идејног решења)

Марија Стојановић, дипл. инж грађ (лиц.бр. 315 Н446 09)

Ма Мирослав Марић, дипл. просторни планер (лиц.бр. 100 0131 09 и 201 1650 18) – координација испред Института за путеве

Бојан Бркић, дипл. инж. грађ. (лиц.бр. 314 6919 04)

Ма Немања Живановић дипл. инж. грађ.

Јована Муњас, дипл. просторни планер

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

- 1.1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
- 1.2. ПРАВНИ ОСНОВ
- 1.3. ПЛАНСКИ ОСНОВ
- 1.4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
  - 1.4.1. Садржај измена и допуна просторног плана
  - 1.4.2. Општи циљеви измена и допуна просторног плана
- 1.5. ОПИС ГРАНИЦА ОБУХВАТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
- 1.6. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
- 1.7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ
- 1.8. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ
- 1.9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕДХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

- 2.1. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

- 3.1. МОГУЋИ УТИЦАЈИ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ
- 3.2. МОГУЋИ УТИЦАЈИ У ТОКУ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ
- 3.3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОВОЉНИХ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА
- 3.4. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ, ОДНОСНО УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- 3.5. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА
- 3.6. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ/РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА ДИМЕНЗИЈА, ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГИЈСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ДРУГИХ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- 5.1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
- 5.2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- 5.3. ЗАКОНСКИ ОКВИР
- 5.4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

6. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС ОДГОВАРАЈУЋИХ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР ДАТОГ ПЛАНА СА АСПЕКТА РАЗМАТРАНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ НАЧИНА НА КОЈИ СУ ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ УКЉУЧЕНА У ПЛАН

8. ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА

9. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА У ГРАФИЧКОМ ДЕЛУ

Реферална карта 1. Извештај о стратешкој процени утицаја Измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад- Рума- Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац- Лозница на животну средину **Размера** 1:100 000

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница (Службени гласник РС, број 40/2011 и 31/19) је плански документ чија је генеза текла на следећи начин:

- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница (Службени гласник РС, број 40/2011) (у даљем тексту Просторни план из 2011.год.) је дугорочни плански документ који се донет 2011.године за период до 2020. године, са елементима за имплементацију Просторног плана за период до 2015. године.

- Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац – Лозница (Службени гласник РС, број 31/19) односе се на обилазницу Руме (у даљем тексту ИД ПП 2019.год.).

- Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац – Лозница за деоницу Рума – Шабац (у даљем тексту: ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац) односе се на деоницу државног пута I реда Рума – Шабац, од Ауто-пута Е-70 (државни пута I реда А2) (петља Рума) до моста на Сави, од km 44+585,00 до km 66+145 (ставионаже према Генералном пројекту и Просторном плану из 2011.год.).

Просторно планска документација за предметни инфраструктурни коридор (у даљем тексту: ИК) урађена је у складу са одговарајућим одлукама о изради, и то:

- Просторни план 2011.год. урађен у складу са Одлуком о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница („Службени гласник РС”, број 45/09),

- ИД ПП из 2019.год. урађене су у складу са Одлуком о изради измена и допуна Просторног плана („Службени гласник РС”, број 88/17 и 38/19),

- ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац урађене су у складу са Одлуком о изради измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац – Лозница („Службени гласник РС”, број 38/19).

Просторно планска документација за предметни ИК урађена је у складу са прописима који посредно или непосредно регулишу ову област.

У складу са Одлуком о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница на животну средину („Службени гласник РС”, број 17/09) урађен је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину (у даљем тексту: Извештај о СПУ 2011.год.).

У складу са Одлуком о изради Стратешке процене утицаја измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница на животну средину („Службени гласник РС”, број 78/17) урађен је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину (у даљем тексту: Извештај о СПУ 2019.год.).

Носилац израде Измена и допуна Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац је министарство надлежно за послове просторног планирања, у складу са чланом 47. став 1. Закона о планирању и изградњи.

Наручилац Измена и допуна Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац је Ј.П. “Путеви

Србије“.

Обрађивач Измена и допуна Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац је Југословенски институт за урбанизам и становање – ЈУГИНУС д.о.о., Београд.

У складу са Одлуком о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница на животну средину („Службени гласник РС”, број 33/19) урађен је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена).

Измене и допуне Просторног плана садрже: текстуални део, графички део и документациону основу.

ПОСЕБНА НАПОМЕНА: С обзиром да деоница ИК Рума – Шабац прати трасу коридора предметног државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац из Просторног плана из 2011.год., надовезује се на трасу обилазнице Руме из ИД ПП из 2019.год., а да су уз ове планске документе урађени наведени Извештаји о СПУ из 2011. и 2019.год.), при изради овог Извештаја о СПУ за ИД Просторног плана за деоницу ИК Рума – Шабац ради остварења истог методолошког приступа и синхронизације планова и стратешких процена, коришћени су (без конкретног навођења у тексту) материјали претходних планских докумената и Извештаја о СПУ, њихова методологија и садржина, уз прилагођавање предмету ових Измена и допуна Просторног плана на деоници ИК Рума – Шабац, а специфичности које се односе само на деоницу ИК Рума – Шабац су означене са „***“ или су дате подвучено у тексту).

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1.1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) успостављена је обавеза израде стратешке процене утицаја за просторне планове.

Сprovedен је поступак припреме одлуке са програмским основама за израду стратешке процене, прибављена су мишљења заинтересованих органа и организација и донета је Одлука о изради стратешке процене утицаја измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац–Лозница.

Стратешка процена утицаја на животну средину је инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног планирања. У процедуралном смислу, стратешка процена утицаја на животну средину је поступак којим се обезбеђује адекватна заштита животне средине у току израде планског документа.

Стратешка процена утицаја на животну средину је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у просторним плановима, с циљем избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

У изради Измене и допуне Просторног плана, с обзиром на карактер подручја посебне намене – инфраструктурног коридора, пошло се пре свега, од критеријума заштите, односно избегавања и спречавања могућих утицаја на животну средину. С обзиром да је плански документ у фази Нацрта, овом стратешком проценом било је могуће да се стратешка процена интегрише у свим фазама (од почетне циљне, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења).

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац –Лозница на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена или СПУ) урађена је у складу са Законом о заштити животне средине и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, као и Одлуком о изради Стратешке процене утицаја измена и допуна просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад-Рума-Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац-Лозница на животну средину.

У складу са законским одредбама и праксом стратешке процене у Европи, Стратешка процена на животну средину структурално обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене),
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажење решења),
- (3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене),
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процене утицаја у току спровођења планског документа,
- (5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју),
- (6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену),
- (7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене),

(8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Обавеза израде стратешке процена утицаја на животну средину утврђена је одредбом члана 5. Закона, којима је прописано обављање стратешке процене за просторне планове, као и дефинисаним критеријумима за утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину плана или програма (Прилог 1. Закона).

Ови критеријуми су засновани на карактеристикама плана и карактеристикама утицаја. Основни разлог за израду стратешке процене је евалуација утицаја планских решења на самом подручју плана, као и могућих утицаја ван планског подручја.

Поред претходно наведених законских разлога (правног и планског основа за израду стратешке процене), од кључног значаја у процесу одлучивања о стратешкој процени Просторног плана, представљали су критеријуми и мерила утврђени Законом.

Ова СПУ се ради за подручје Измена и допуна Просторног плана а не за цео обухват просторног плана, те је стога прилагођена и садржајем и садржином овим изменама и допунама Просторног плана на деоници Рума – Шабац.

С обзиром:

-да је на подручју Просторног плана од Новог Сада до Лознице за Просторни план из 2011. урађена комплексна и детаљна стратешка процена на животну средину,

-да је за измене и допуне за Румску обилазницу из 2019.године, стратешка процена рађена на основу претходне, али само за ову деоницу и обухватала је само податке, анализе и процене које се односе на овај потез,

Обрађивач ове СПУ на деоницу Рума – Шабац је стратешку процену ослонио на наведене претходне две стратешке процене, с обзиром да се подручја преклапају и додирују, применио је сличан приступ као и за измене и допуне Просторног плана, тј. текстове постојећих стратешких процена користио, допуњавао и кориговао у складу са предметом ових ИД Просторног плана за деоницу Рума – Шабац. Сврха оваквог приступа је постизање лакше примене целокупног маеријала Просторног плана и његових измена и допуна, а тиме и Извештаја о стратешкој процени утицаја планских решења предметног плана на животну средину.

1.2. ПРАВНИ ОСНОВ

Током израде Измена и допуна Просторног плана и Стратешке процене узета су у обзир решења и опредељења из секторских стратегија развоја и осталих стратешких докумената: - Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени лист РС“, број 85/14); -Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015 до 2020. године („Службени лист РС“, број 64/15); -Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени лист РС“, број 3/15); - Стратегија развоја туризма Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/16); -Маркетинг стратегија туризма у Војводини („Службени гласник АПВ“, број 6/10); -Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011 до 2018. године („Службени гласник РС“, број 13/11); -Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, број 33/12); -Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији („Службени гласник РС“, број 9/17); -Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 12/10); -Стратегија јавног здравља у Републици Србији („Службени гласник РС“, број 61/18); -Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС“, број 3/17) и др.

Просторно планска решења и решења Стратешке процене су усклађена и са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област: -Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19-др.закон); -Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 64/15); -Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10- исправка и 95/18-др.закон); - Закон о националним парковима („Службени гласник РС“, бр. 84/15); -Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС“-Међународни уговори, број 4/11); - Закон о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16 и 30/16-исправка); -Закон о културним

добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон); - Закон о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 36/06); -Законо о бањама („Службени гласник РС“, број 80/92); -Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС“, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон); -Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 129/07, 18/16 и 47/18); -Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС и 27/18-др. закон); -Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16 и 47/18); -Закон о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/09 и 67/12-УС); -Закон о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94 и 79/05-др. закон и 83/14-др. закон); -Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“ бр. 20/09 и 55/13-УС); -Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15 и 80/17); -Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 10/13-др. закон и 101/16); -Закон о сточарству („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 93/12 и 14/16); -Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/05, 30/10 и 93/12); -Закон о добробити животиња („Службени гласник РС“, број 41/09); -Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16); -Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др.закон, 48/94-др. закон,54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.); -Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС“, бр.: 73/10, 121/12, 18/15, 96/15 – др. закон, 92/16, 104/16 -др. Закон, 113/17 – др. закон и 41/18); -Закон о путевима („Службени гласник РС“, број 41/18); -Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС и 24/18); -Закон о железници („Службени гласник РС“, бр. 45/13 и 91/15); -Закон о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС“, број 41/18); -Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС и 14/16); -Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15); -Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10); -Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09); -Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13); -Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10); -Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15) -Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13, 45/13-др. закон и 93/14); -Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“ број 36/09); -Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16); -Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 25/15); -Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15); -Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12); -Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон, 93/12 и 84/15); -Закон о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16); -Закон о јавним скијалиштима („Службени гласник РС“, број 46/06); -Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 101/15); -Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14); -Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14); -Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.); -Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 89/15); -Закон о шумама („Службени гласник РС“ бр. 46/91, 83/92, 53/93-др. закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.); -Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10); -Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, број 128/14); -Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);-Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16)-Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, број 104/09); -Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 -др закон и 54/2015 -др. закон); -Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон и 10/15); -Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15);-Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);-Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 105/13, 119/13 и 93/15); -Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);-Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);-Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“,

број 31/12);-као и други закони и прописи који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

Извештај о стратешкој процени представља саставни део документационе основе Измена и допуна Просторног плана.

1.3. ПЛАНСКИ ОСНОВ

При изради Измена и допуна Просторног плана и СПУ, уважене су обавезе, услови и смернице из планских докумената који се односе на обухват ових ИД Просторног плана.

1.3.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени Гласник РС“, број 88/11)

Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године – у даљем тексту: ППРС, представља плански документ вишег реда чија се решења разрађују овим Просторним планом. Просторни план Републике Србије, као стратешки документ, дефинисао је основне циљеве и правце просторног развоја Републике. Са аспекта развоја планског и утицаја на гравитационо подручје најважнији циљеви су: унапређење територијалне кохезије, побољшање конкурентности и приступачности, а посебно просторно-функционалне интегрисаности, а изградња предметне деонице државног пута је у функцији остварења ових циљева.

Основни циљ развоја путног саобраћаја и путне инфраструктуре је: остваривање и развој саобраћајног система Републике Србије, који омогућава одрживу мобилност становништва, пружа подршку убрзаном развоју Републике Србије и њеној конкурентности у региону и шире на подручју Југоисточне Европе.

Развој и изградња саобраћајне мреже могу значајно утицати на остваривање циљева социјалног, економског и укупног функционалног развоја у простору. Неспорна је двосмерност у односима саобраћаја и окружења, односно развој друштва и друштвених делатности генеришу саобраћајне токове, али и потребе за унапређењем самог саобраћајног система.

Оперативни циљеви су:

- усмеравање развоја саобраћајне инфраструктуре;
- завршетак изградње и модернизација путних праваца на европским коридорима и трасама међународних путева;
- ревитализација, модернизација и доградња постојеће мреже државних путева I и II реда, општинских путева и улица;
- изградња и подизање квалитета саобраћајне инфраструктуре у насељеним местима, оспособљавање основне уличне мреже;
- концепирање и остваривање јавног путничког превоза, тако да се задовоље превозне потребе становништва и омогући развој привредних делатности;
- повезивање путне инфраструктуре са осталим видовима саобраћаја;
- резервисање простора за планиране саобраћајнице;
- подизање нивоа услуге саобраћајно-транспортног система и
- унапређење и постизање ефикасне институционалне координације.

Концепција развоја путног саобраћаја и путне инфраструктуре представља синтезу раније започетих пројеката и студија, који представљају стечену обавезу и идеја које прате ставове и циљеве утврђене стратегије. Основна концепција развоја саобраћаја и транспорта, па тиме и путног, је она која види Републику Србију као велики саобраћајни и транспортни центар, а унутар тога неколико већих урбаних центара носилаца примарних функција овакве визије.

Ова теза упућује на концепцију која се заснива на:

- развоју путног саобраћаја и путне инфраструктуре као приоритета економског и социјалног развоја;
- реализацији пројеката који стимулишу улогу Коридора X;
- реализацији пројеката који стимулишу развој путне мреже ради повезивања са окружењем и повезивања унутар Републике Србије;
- рехабилитацији и реконструкцији мреже општинског карактера;
- стандардизацији и модернизацији саобраћајног путног система (путног саобраћаја и путне инфраструктуре) односно прилагођавању европским стандардима;
- реализацији пројеката који стимулишу улогу јавног превоза путника са применом одговарајућих решења у зависности од величине и функционалне организације града (према

категоријама до 100.000, до 200.000 и до 300.000 становника и, посебно, за центре међународног значаја и град Београд).

Стратешки приоритети (пројекти) са периодом реализације до 2014. године:

– активности на путном правцу, државни пут I реда, Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) – Бачка Паланка (М-18) (са доградњом везе према Шиду) – Нови Сад (М-7) – Рума – Шабац (М-21) (са краком за Лозницу и веза са БиХ (М-19)) – Ваљево – Пожега и даље веза ка Ивањици (М-21.1);

– санирање уских грла, као што су мостови на Сави и Дунаву, у зони Београда и Новог Сада;

– реконструкција и изградња мостова и тунела на примарној мрежи.

Планска решења обухватају активности на путним правцима и путној инфраструктури која је регионалног (или више регионалног) значаја и може представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина уз сагласност надлежних републичких институција.

На већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, које подразумевају скуп мера (интервенција) у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута. На планираним трасама (коридорима) извршиће се доградња и изградња.

Активности на одређеном путном правцу, подразумевају скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији и реконструкцији, доградњи и изградњи, на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини).

Коридор X представља кичму железничке мреже Републике Србије, планира се реконструкција, изградња и модернизација постојећих пруга Коридора X у двоколосечне пруге високе перформансе за мешовити (путнички и теретни) саобраћај. За већи степен интегрисаности простора и веће саобраћајно и економско повезивање региона као предуслова равномернијег развоја, железничку мрежу у Републици Србији је потребно допунити и са следећим пругама:

– Ваљево – Лозница,

– Београд – Обреновац – Шабац.

У концепцији развоја речног транспорта посебан значај има развој коридора VII. Сви делови мреже унутрашњих пловних путева у Републици Србији су директно или индиректно ослоњени на Дунав, који као стратешки правац треба да постане стециште највећих транспортних токова Републике Србије. Концепција развоја лука базира се на предлогу модела управљања неприватизованим лукама, што подразумева луке које ће се градити на новим локацијама (попут нове београдске луке) као и могућност подржављења неких лука од највећег значаја за Републику, и требало би да се сведу на следеће нивое управљања:

– јавне луке – од јавног, државног значаја (Нови Сад, Београд и Панчево као систем), као и луке уз Дунав (Апатин, Ковин, Бачка Паланка, Богојево, Прахово, Кладово, Велико Градиште), уз Саву (Сремска Митровица и Шабац) и јавне луке од значаја за локалне заједнице;

– луке за сопствене потребе – луке које би градила индустријска предузећа, које су националног значаја;

– луке за мале бродове – марине, које би се градиле приватним капиталом.

Концепција развоја интермодалног транспорта директно је повезана са реконструкцијом и изградњом друмско-железничког Коридора X, ревитализацијом пруга са једне, и изградњом интермодалних терминала и логистичких центара са друге стране. Дуж коридора X и VII, на местима њиховог укрштања, као и у регионима дуж поменутих пруга постоје могућности развоја логистичких центара. Потенцијалне локације логистичких центара свакако треба планирати и у близини слободних зона у Републици Србији као местима где се већ обављају разне производне и услужне делатности у оквиру инфраструктурно опремљеног земљишта на коме влада додатно гарантован и стимулативан режим пословања. Слободне зоне у Републици Србији налазе се у Суботици, Зрењанину, Новом Саду, Шапцу, Крагујевцу и Пироту и као такве представљају генераторе развоја појединих подручја и региона земље, односно подручја националне привреде.

Умрежавање градова и осталих урбаних насеља и формирање урбаних кластера ће да се остварује нарочито кроз:

– развијање функционалних веза кроз комплементарне планове и програме просторног развоја (алокација комплементарних функција и активности у оквиру мреже градова и насеља тако да се насеља међусобно помажу или надопуњују);

– развијање саобраћајне и друге техничке инфраструктуре на начин да подржавају полицентричан и функционално умрежен развој градова и насеља;

– развијање просторне организације и дистрибуције јавних служби и функција имајући у виду функционална подручја, мрежу насеља и локални

– ниво;

– формирање развојних мини-коридора на локалном нивоу, имајући у виду просторно, функционално, економски, социјално и еколошки урванотежен и полицентричан урбани развој. Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац, према ПП РС важи следеће: У области саобраћајне инфраструктуре, Просторни план Републике Србије је утврдио саобраћајне капацитете који се односе на простор у обухвату Измена и допуна Просторног плана.

У оквиру концепта путног (друмског) саобраћаја планиране су одређене активности на следећим главним путним правцима:

- Државни пут I реда бр.21 (М-21), Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица - Сјеница,

- Државни пут II реда бр.120 (Р-103), државна граница са Хрватском (гранични прелаз Шид) - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци – Обреновац, - Државни пут II реда бр.314 (Р-106), Ердевик - Бингула - Чалма - Манђелос – Велики Радинци - Рума - веза са државним путем 120.

Планска решења обухватају:

- активности на путним правцима и путној инфраструктури регионалног (или више регионалног) значаја и могу представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина уз сагласност надлежних републичких институција.
- на већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, које подразумевају скуп мера (интервенција) у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута.

У оквиру концепта развоја железничке мреже Србије на подручју обухвата Просторног плана и његовој контактної зони постоје железничке пруге:

- Е 70 коридор X: Београд - Стара Пазова - Шид - државна граница - (Товарник);

- Рума-Шабац - Распутница Доња Борина - државна граница - (Зворник Нови).

Планира се

- ревитализација ових пруга (приоритет коридор X), у циљу повећања доступности овим просторима и
- задржавање коридора свих раније укинутих пруга са циљем обнове уз претходно утврђену оправданост.

У планираној структури насеља и функционално-урбаних подручја (ФУП), Рума је центар субрегионалног значаја, која има специфичну локацију (близина Коридора X), а Шабац и Сремска Митровица су центри ФУП-а државног значаја. Сва друга мања насеља сеоског типа спадају у остала насеља.

Са аспекта заштите и унапређење животне средине, као основе урванотеженог развоја, коришћења и уређења простора, планирано је: заустављање даље деградације, превентивна заштита од свих планираних активности које могу угрозити постојећи квалитет животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

1.3.2. Регионални просторни план АП Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11) `

Основно стратешко опредељење је да се постигне већи степен укупне функционалне интегрисаности простора АП Војводине у оквиру Републике Србије као и да се обезбеде услови за знатно веће саобраћајно и економско повезивање АП Војводине са регионима суседних земаља и осталим европским земљама.

Основни циљ у области транспортне инфраструктуре је повећање интеррегионалне и интрарегионалне приступачности АП Војводине, а нарочито смањење периферности неразвијених и пограничних подручја. Основни циљ ће се разрађивати кроз оперативне циљеве за сваки вид саобраћаја посебно.

Оперативни циљеви који се односе на друмски саобраћај су:

- 1) завршетак изградње и модернизација путних праваца на европским коридорима и трасама међународних путева;
- 2) ревитализација, модернизација и доградња постојеће путне мреже;
- 3) изградња и подизање квалитета саобраћајне инфраструктуре у насељеним местима, оспособљавање основне уличне мреже;
- 4) конципирање и остваривање јавног путничког превоза;
- 5) развој бицикличког саобраћаја;
- 6) повезивање друмске инфраструктуре са осталим видовима саобраћаја;
- 7) резервисање простора за планиране саобраћајнице;

8) подизање нивоа услуге саобраћајно-транспортног система;

9) унапређење и постизање ефикасне институционалне координације.

Повезивање урбаних центара, на територији АП Војводине формираних у правилној мрежи, биће значајно за повећање конкурентности, развој, као и повезивање урбаних центара са насељима у њиховом функционалном окружењу, преко којих ће се активирати ресурси и капацитети појединих области.

Изградњом адекватне путне мреже регионалног значаја у коју спада и државни пут I реда бр. 24 као и бр. 21 и аутопут Е–75, уз јасно дефинисање надлежности, права и обавеза градова: Нови Сад, Сомбор, Суботица, Панчево, Зрењанин, Сремска Митровица, Кикинда и Вршац, као генератора успешнијег регионалног развоја доведи до стварања „урбаних жаришта”, као и „урбаних осовина”.

Саобраћајно-географски положај и планирани развој инфраструктурних система допринеће постизању боље функционалне интегрисаности са суседним подручјима.

То ће се одразити и на јачање осовина регионалног и субрегионалног развоја (Дунав, Тиса, аутопут, путна мрежа регионалног значаја), а посебно на поједине урбане и индустријске центре, туристичке регије и друга подручја.

Улога транспорта и саобраћајне инфраструктуре у регионалном повезивању у оквиру АП Војводине и суседних регија у окружењу сматра се кључним фактором у свеукупном економском и социјалном развоју.

Развој Основне саобраћајне мреже у југоисточној Европи (Основна мрежа – паневропски ТЕН и ТЕМ коридори) представља одличну прилику за све државе југоистока Европе да усагласе своје интересе и пронађу решења која имају економске и социјалне предности, а која су еколошки прихватљива и од користи за регион у целини.

У погледу концепције, пропозиција и планских решења одрживи развој саобраћаја и путне инфраструктуре у АП Војводини ће се заснивати на следећим принципима:

1) ефикасност и безбедност, што подразумева пројектовање и реализацију решења у складу са потребама економског система и корисника;

2) усмереност ка кориснику, правовремено прилагођавање пројектованих решења крајњем кориснику путне инфраструктуре и друмског саобраћаја;

3) економичност, што подразумева решења која доносе највеће укупне добити, сагледавајући не само директне већ и посредне утицаје и последице на целокупни развој;

4) рационалност и пројекција приоритета – остварив и одржив приступ у сагледавању приоритета и вертикална координација о пројекцијама ставова Републике Србије и ЕУ;

5) интегрисаност са окружењем и осталим видовима саобраћаја – просторна доступност, уз остваривање квалитетне везе са осталим видовима саобраћаја;

6) усмереност ка заштити животне средине, што подразумева потпуно уважавање и поштовање утврђених правила и мера заштите природне средине и хуманог окружења кроз све фазе реализације саобраћајних пројеката;

7) квалитетно надгледање и управљање, што подразумева активности на свим нивоима развојних процеса, од планирања до реализације.

Рехабилитација постојећих и изградња нових деоница на путним правцима основне путне мреже: државни пут (у даљем тексту: ДП) бр. 21, ДП бр. 24 и ДП бр. 7 у значајној мери ће унапредити квалитет путне мреже у АП Војводини. Осим прилагођавања европским стандардима при свим активностима које се тичу изградње и одржавања путне мреже (примена нових технологија управљања саобраћајем, нових докумената, нове класификације и категоризације државне путне мреже, организација и безбедност саобраћаја), потребно је завршити започете аутопутске путне правце посебно на Коридору X, интензивирати активности на путним правцима (Е-70, рута 4 SEETO) кроз пројектовање, изградњу, реконструкцију, као и санирање уских грла, реконструкцију мостова и тунела.

У погледу имплементације, међу приоритетима и стратешко–развојним пројектима у области путног саобраћаја су издвојени:

1) активности на реализацији (пројектовање и изградња) обилазница око насеља као сегмената постојећих путних праваца: ДП број 106 око Руме;

2) развој саобраћаја у градовима кроз стимулисање еколошки прихватљивих система и фаворизовање јавног превоза путника уз увођење напредних технологија у надзору, контроли и управљању саобраћајем;

3) израда одговарајућег плана, са студијско-техничким елементима, којим би се омогућило решавање имовинско-правних односа на граничним прелазима и дефинисале организационо-функционалне потребе у циљу потпуног усаглашавања са стандардима ЕУ, за дужи временски период и израда одговарајуће студије којом ће се дефинисати бицикличке руте на читавом

подручју Републике Србије (основним правцем север-југ и бочним везама) и систем центара развоја бициклизма у циљу остваривања међудржавне сарадње (руте 6¹ и 11² EuroVelo – европска мрежа бицикличких рута), уз то градови ће обезбедити услове за кретање бицикала.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац, према РПП АП Војводине важи следеће:

Саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у којој приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места). У складу с тим предвиђене су активности на путном правцу државни пут I реда Нови Сад (М-7) - Рума - Шабац (М-21) (са краком за Лозницу и веза са Босном и Херцеговином (М-19)) - Ваљево - Пожега и даље веза ка Ивањици (М- 21.1), као и реализацији обилазнице око насеља Руме, као сегмента постојећег путног правца.

У оквиру концепта развоја железничке мреже АП Војводине први приоритет је реконструкција магистралне пруге Е 70 коридор X: Београд - Стара Пазова - Шид - државна граница - (Товарник), као и ревитализација и модернизација у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања, регионалне пруге, Рума- Шабац - Распутница Доња Борина - државна граница - (Зворник Нови).

С обзиром да пољопривредно земљиште представља једна од најважнијих природних ресурса, његово одрживо коришћење и заштита један је од кључних елемената остваривања одрживог пољопривредног и руралног развоја. Са становишта одрживости, приоритет има успостављање ефикасних механизма заштите и контрола коришћења плодних ораничних земљишта у непољопривредне сврхе.

Према просторној диференцијацији животне средине коридори државних путева првог и другог реда представљају подручја угрожене животне средине и, као такви, захтевају комплексну заштиту простора од штетних утицаја саобраћаја, како током изградње, тако и током експлоатације путних праваца.

1.3.3. Просторни план подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75 Суботица–Београд–(Батајница), („Службени гласник РС”, број 69/03)

Просторни план подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75 Суботица–Београд–(Батајница), (у даљем тексту: ПП Е-75) је дугорочни развојни документ који је донет за временски хоризонт до 2020. године. Основни циљеви и задаци ПП Е-75 односе се на комплетирање и доградњу инфраструктурних система у коридору аутопута Е-75, у односу на дугорочне потребе, захтеве и међународне стандарде.

Коридор аутопута Е-75 (М-22) у оквиру подручја ПП Е-75 је укупне дужине 176 km, с тим да је његова почетна станица (0+000) на граничном прелазу Хоргош, а завршна станица (176+000) на граници подручја Београд.

Ширина коридора износи 700 m, с тим да је ширина планума 40 m, док је ширина заштитног појаса 60 m од ивице земљишног појаса аутопута.

Подручје ПП Е-75 обухвата простор површине од 211 048 ha. У обухвату ПП Е-75 и Просторног плана налазе се: КО Нови Сад 3 и КО Каћ.

Путни објекти и пратећи садржаји на аутопуту Е-75

Аутопут Е-75 на станицама 112+300 пресеца трасу магистралног пута М-22/1 у облику денивелисаног укрштања петље – Нови Сад центар.

На станицама 114+600 аутопут пресеца магистрални пут–ДП I реда бр. 7 Нови Сад – Зрењанин и то у облику денивелисаног укрштања – петље. На овој деоници је планирана и петља обилазнице око Новог Сада на станицама 119+200 са омогућавањем кретања ка – ДП I реда : М-22/1 и М-21, као и Р-107.

Планирани су следећи мотели дуж аутопута Е-75 у КО Нови Сад са обе стране, назив „Нови Сад” (тип I), станицама 113+500 и у КО Каћ са обе стране, назив „Минут” (тип II), станицама 120+300.

Оријентациона површина за комплексе мотела типа II износи око 3 ha.

¹ Nant – Tours – Orleans – Nevers – Chalon sur Saone – Bale – Passau – Ybbs – Linz – Vienna – Bratislava – Budapest – Belgrade – Buca rest – Constanta.

² Cap du nord – Les lacs finlandais – Helsinki – Tallin – Tartu – Vilnius – Varsovie – Cracovie – Kosice – Belgrade – Skopje – Thessaloniki – Athens.

Бензинске станице дуж аутопута Е-75: на стационачи 113+500 планиране су са обе стране аутопута уз мотеле К.О. Нови Сад, назив „Нови Сад”, а изграђене су са обе стране аутопута на стационачи 120+300 уз мотеле К.О. Каћ, назив „Минут”.

На деоници проласка аутопута Е-75 кроз обухват Просторног плана, планиране су следеће саобраћајне петље:

- укрштање Нови Сад центар 112+300 – планирана;
- укрштање Зрењанин 114+620 – изграђена;
- укрштање Нови Сад југ 119-200 – планирана.

Денивелисана укрштања и стационаче на аутопуту Е-75 су: надвожњак 111+900 Нови Сад, подвожњак 115+379 Нови Сад, надвожњак 117+973 Нови Сад, надвожњак 121+410 Нови Сад, надвожњак 124+900 Нови Сад.

Саобраћајно повезивање подручја одвија се у зони Новог Сада аутопут Е-75 и главни је апсорбер саобраћајног оптерећења у даљинском саобраћају, јер на подручју Новог Сада почиње категорисани путни правац државни пут М.21 (Нови Сад–Рума–Шабац) који радијално настаје на простору Новог Сада. Планира се доградња истог до аутопута Е-75, како би сви моторизовани комитенти упућени на овај путни правац могли директно са аутопута Е-75 да иду ка жељеним одредиштима. Овај путни правац се мора реконструисати и модификовати (нарочито преко Фрушке горе), да би се испуниле смернице утврђене ППРС.

1.3.4. Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске – Београд (Добановци) („Службени гласник РС”, број 69/03)

Обухват Просторног плана подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске – Београд (Добановци) (у даљем тексту: ПП Е-70) се преклапа са обухватом Просторног плана на територији две катастарске општине (Рума и Вогањ).

Основни циљеви коришћења путних саобраћајница у инфраструктурном коридору аутопута са становишта интереса локалних заједница су што рационалније укључивање на аутопут и његово коришћење од стране локалног становништва у погледу безбедности одвијања саобраћаја аутопутем, обезбеђења довољне приступачности и довољног броја укрштања.

Веза аутопута Е-70 са окружењем остварује се путем петљи и денивелисаних укрштања, применом следећих критеријума:

- обезбеђење веза са аутопутем на местима укрштања са магистралним – ДП I реда и саобраћајно најфреквентнијим регионалним – ДП II реда или општинским путевима,
- обезбеђење везе са аутопутем за регионалне и општинске центре на подручју Просторног плана,
- обезбеђење везе са аутопутем за поједина подручја (планирана за развој туризма од међународног и националног значаја) и значајне просторно-развојне структуре (индустрија, робно-транспортни центри и др.).

На посматраном подручју преклапања ова два плана (КО Рума и КО Вогањ) налазе се:

- петља Рума (km 526+440) у функцији повезивања аутопута Е-70 са ДП I реда (магистралним путем) бр. 21 (Нови Сад–Шабац);
- надвожњак (прелаз преко пруге) km 529+300;
- прелаз преко аутопута (некатегорисани пут) km 525+500.

Пратећи функционални садржаји

- планира се нова база за одржавање у зони петље „Рума” на стационачи km 525+700 у функцији одржавања аутопута од петље „Сремска Митровица” до планиране петље Добановци,
- планирани главни објекат контроле и управљања саобраћајем предвиђен је уз нову базу за одржавање пута у зони петље „Рума”.

Пратећи путни садржаји за кориснике

Одморишта:

- 1 лево (страна), 531+000 (стационача), постојеће, Рума, I тип;
- 2 десно (страна), 531+000 (стационача), планирано, Рума, I тип.

Бензинске станице:

- 1 десно (страна), 527+400 (стационача), постојећа, уз мотел, Рума;
- 2 лево (страна), 527+350 (стационача), планирана, уз мотел, Рума.

Мотели:

- 1 десно (страна), 527+400 (стационача), изграђен, Рума, II тип;
- 2 лево (страна), 527+400 (стационача), планиран, Рума, I тип.

Коридори железничке пруге:

– прикључна пруга магистралног карактера Рума–Шабац–Зворник–граница Републике Босне и Херцеговине.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац, према ППППН инфраструктурног коридора граница Хрватске – Београд (Добановци) важи следеће:

Обухват Просторног плана подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске - Београд (Добановци) се преклапа са обухватом Измена и допуна предметног Просторног плана.

Основни циљеви коришћења путних саобраћајница у инфраструктурном коридору аутопута са становишта интереса локалних заједница су што рационалније укључивање на аутопут и његово коришћење од стране локалног становништва у погледу безбедности одвијања саобраћаја аутопутем, обезбеђења довољне приступачности и довољног броја укрштања. Веза аутопута Е-70 са окружењем остварује се путем денивелисаних укрштања.

1.3.5. Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године („Службени лист АПВ”, број 16/04)

Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године (у даљем тексту ППППН ФГ) обухвата подручје од 139.439,01 ha.

Делови општина/градова који се истовремено налазе и у обухвату ППППН ФГ и овог Просторног плана су:

1. Град Нови Сад – део (КО Сремска Каменица, КО Буковац и КО Петроварадин),
2. Сремски Карловци (КО Сремски Карловци) и
3. Ириг – део (КО Грчетек, КО Нерадин, КО Ириг и КО Ривица).

ППППН ФГ дате су следеће смернице развоја од значаја за планирани коридор ДП I реда бр. 21 и бр. 19:

Планиране активности везане за друмски саобраћај су: изградња тунела испод Иришког венца и изградња приступних путева за потребе тунела, изградња обилазнице око насељеног места Ириг, изградња треће траке за спора – успонска возила са сремске стране, веза пута М-21 са обилазницом око Сремске Каменице, изградња обилазнице око Петроварадина и моста преко Дунава – веза са Е-75.

ППППН ФГ предвиђена је рехабилитација пута Р-107 деоница пута државна граница–Сремска Каменица–Нови Сад, санација клизишта „Транџамент” у зони Петроварадинске тврђаве, и изградња обилазног пута око Сремске Каменице.

Планиране активности из области железничког саобраћаја су: модернизација пруге Београд–Суботица, реконструкцијом постојеће једноколосечне пруге у двоколосечну пругу и ревитализација пруге Петроварадин – Беочин.

Ваздушни саобраћај својим капацитетима може имати утицај на подручје Фрушке горе.

Коришћење вода, за потребе водног саобраћаја, на постојећим водотоцима (река Дунав) европског ранга за пловидбу, подразумева реконструкцију и доградњу постојеће инфраструктуре у складу са европским стандардима. Природне вредности и бројни културно-историјски споменици и насеља у приобаљу (Нови Сад, Петроварадин и Сремски Карловци) представљају значајан туристичко-рекреативни потенцијал овог дела Дунава, те је неопходна реконструкција и изградња одговарајуће инфраструктуре као и ревитализација постојећих и изградња нових путничких пристаништа и марина са пратећим садржајима.

У области електроенергетске инфраструктуре неопходно је обезбедити квалитетну и сигурну испоруку електричне енергије уз потпуну ревитализацију преносне мреже. Средњенапонски 35 kV водови прећи ће на 20 kV напонски ниво, а трафостанице 35/10 kV и 35/20 kV задржаће се као 20 kV разводна чворишта. Целокупна 10 kV мрежа ће се реконструисати за рад на 20 kV напонски ниво. Све дистрибутивне трафостанице напонског преноса 10/0,4 kV потребно је реконструисати на 20/0,4 kV напонски пренос. У свим насељима, туристичким и другим локалитетима потребно је изградити квалитетну јавну расвету.

Из области гасоводне инфраструктуре планиран је завршетак гасификације насеља Ривица изградњом гасовода који иде од гасног чвора ГЗ према западу, као и изградња мернорегулационе станице (у даљем тексту: МРС) у том насељу. У северном делу општине Ириг планира се изградња прикључног гасовода и МРС за санаторијум.

Из области телекомуникационе и РТВ инфраструктуре предвиђена је: изградња квалитетних спојних путева оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путеве, изградња примарне и секундарне мреже у свим насељима и на туристичким и другим локалитетима, постављање дигиталних аутоматских централа у свим насељима, изградња антенских система и базних станица, изградња кабловско-дистрибутивног система у свим насељима.

У области водопривреде планирано је да се снабдевање водом највишег квалитета остварује развојем регионалних система из којих ће се снабдевати највећи број насеља, а планиран је и завршетак изградње канализационих система и уређаја за пречишћавање отпадних вода већих насеља у обухвату Просторног плана.

У области заштита животне средине основни циљеви заштите животне средине су:

- рационално коришћење природних ресурса Фрушке горе, посебно необновљивих и делимично обновљивих,
- заустављање даље деградације воде, ваздуха и земљишта у насељима и на излетничким локалитетима,
- предузимање мера за заустављање урвинских процеса и санирање активних клизишта на ободу Фрушке горе дуж Дунава,
- предузимање мера за заштиту од ерозије и деградације тла на падинама,
- заштиту и унапређење шума у складу са правцем развоја изворних природних карактеристика, аутохтоне флоре и фауне и аутентичног пејзажа, и очување и унапређење шума и природних вредности, заустављањем процеса деградације,
- заштита ваздуха од загађивања на целом простору Фрушке горе утврђивањем строгих режима кретања саобраћаја,
- озелењавање дуж путева, железничких пруга и слободних површина, а за ове намене користити земљишта одговарајуће бонитетне класе.

За подручје Националног парка „Фрушка гора”, као природног добра I прве категорије утврђени су режими I, II и III степена заштите.

Основни циљеви заштите природних добара, предвиђени Просторним планом су:

– заштита простора (станишта)

1. посебних природних вредности од значаја за научне, културно образовне, рекреативне и друге сврхе.
2. карактеристичних представника појединих екосистема и изразитих биогеографских подручја,
3. природних предела, амбијената и пејзажа око културно-историјских споменика
4. заштитних зона (зона утицаја) око заштићених природних добара.

– заштита биодиверзитета односно очување генетског, специјског и екосистемског биодиверзитета.

Мере заштите културних добара синхронизоваће се са осталим активностима (туризам, култура, становање итд.). Основне активности везане за заштиту и коришћење споменика културе треба да се одвијају у правцу:

- заштите, неговања и презентације познатих споменика,
- истраживања, откривања и проучавања нових културних добара.

Непокретна културна добра треба штитити интегрално са простором у коме се налазе и третирати их као развојни потенцијал подручја Фрушке горе и ширег окружења.

1.3.6. Просторни план подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем” („Службени лист АПВ”, број 57/17)

Просторни план се преклапа са Просторним планом подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем” на територији општине Рума, обухватајући део КО Рума.

Подручје посебне намене, односно регионални водоводни систем „Источни Срем”, ће највећим делом бити на (постојећем и планираном) грађевинском земљишту. Већи и важнији објекти регионалног система за водоснабдевање – водоторњеви, подземни резервоари и пумпне станице су углавном предвиђени у склопу дефинисаних грађевинских подручја, чиме је нарушавање постојеће намене сведено на минимум.

Такође, највећи део мреже регионалног водоводног система „Источни Срем”, односно трасе магистралних и секундарних цевовода су планиране у саобраћајним коридорима, тачније дуж државних, регионалних и локалних путева ван насеља, односно у уличним коридорима у склопу грађевинских подручја насеља. Мањи део ових траса се налази на пољопривредном земљишту, при чему се користе трасе постојећих атарских путева, како би се максимално избегло нарушавање обрадивог пољопривредног земљишта.

Сагледавањем целокупног обухвата Просторног плана система за водоснабдевање „Источни Срем” и значаја посебне намене, може се закључити да планирана решења у области наводњавања и водоснабдевања неће бити у колизији са изменама и допунама Просторног плана.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац, Планско подручје оухваћено Изменама и допунама Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора

државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац – Лозница на делу коридора пута Рума – Шабац (мост на Сави) се налази у обухвату Просторног плана подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем“.

Применом и имплементацијом планских решења, омогућава се одговарајуће и квалитетно остваривање наводњавања водоснабдевања, уз поштовање концепта одрживог планирања и развоја и уз усаглашеност плана са постојећим и планираним наменама и функцијама у окружењу, а планска решења Просторног плана не смеју бити у колизији са важећим просторним плановима који се тичу наводњавања.

1.3.7. Просторни план подручја посебне намене система за наводњавање Срема („Службени лист АПВ”, број 57/17)

Обухват Просторног плана се преклапа са Просторним планом подручја посебне намене система за наводњавање Срема на територији општине Рума у КО Рума.

Границе посебне намене проистичу из решења која су дата у Претходној студији оправданости са Генералним пројектом наводњавања Срема. Посебна намена Просторног плана односи се на мрежу и објекте система за наводњавање Срема.

Генералним пројектом интегралног система наводњавања региона Срем³ обухваћено је подручје од око 357.000 ha (без инундација) у седам јединица локалних самоуправа. За наводњавање је предвиђено око 225.000 ha обрадивих површина.

Хидро мелиорациони систем (ХМС) Срема просторно је подељен на пет делова:

- 1) део система: Западни Срем – доња зона (у даљем тексту: ЗД);
- 2) део система: Источни Срем – доња зона (у даљем тексту: ИД);
- 3) део система: Западни Срем – горња зона (у даљем тексту: ЗГ);
- 4) део система: Источни Срем – горња зона (у даљем тексту: ИГ);
- 5) део система: Источни Срем – средња зона (у даљем тексту: ИС).

Решење наводњавања делова система ЗД, ИД и дела ИС базира се на постављању низа устава на постојећој мрежи за наводњавање чиме се стварају услови за акумулацију воде у каналима. Ове каналске акумулације задржавају део унутрашњих вода Срема и са додатним количинама воде из спољних ресурса (Дунав и Сава), задовољавају предвиђене потребе за водом пољопривредних култура.

Решење наводњавања делова система ЗГ и ИГ базирано је на изградњи спољних црпних станица на Дунаву и дистрибуцији тако обезбеђене воде до међусобно повезаних фрушкогорских акумулација.

Сагледавањем целокупног обухвата Просторног плана система за наводњавање Срема и значаја посебне намене, може се закључити да планирана решења у области наводњавања и водоснабдевања неће бити у колизији са изменама и допунама Просторног плана.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац, Планско подручје обухваћено Изменама и допунама Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац – Лозница на делу коридора пута Рума – Шабац (мост на Сави) се налази у обухвату Просторног плана подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем“.

Применом и имплементацијом планских решења, омогућава се одговарајуће и квалитетно остваривање наводњавања водоснабдевања, уз поштовање концепта одрживог планирања и развоја и уз усаглашеност плана са постојећим и планираним наменама и функцијама у окружењу, а планска решења Просторног плана не смеју бити у колизији са важећим просторним плановима који се тичу наводњавања.

1.3.8. Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 98/13, 52/18 и 36/19)

Уредбом о изменама Уредбе о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” („Службени гласник РС”, број 52/18) измењен је назив плана тако да су речи: „транснационалног гасовода Јужни ток” замењене речима: „магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске”.

Општи циљ Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске је изградња и функционисање дела коридора магистралног гасовода кроз Републику Србију који ће допринети просторној и енергетској интеграцији

³ Обрађивач Генералног пројекта: „Јарослав Черни”, Београд, 2014. године.*

Републике Србије у европско окружење редовним, стабилном и еколошки оправданом снабдевању гасом потрошача у Републици Србији, као и транзиту гаса ка државама средње и западне Европе.

Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда број 19 Шабац–Лозница (измене и допуне) се преклапа са Просторним планом подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске на територији општине Рума.

На територији општине Рума коридор одвојка гасовода пружа се паралелно са пругом Београд – Стара Пазова – Рума – Сремска Митровица у дужини од око 7,0 km. У наведеној дужини коридор крака гасовода се након 1,0 km од уласка на територију општине Рума укршта са ДП II реда број 119 и каналом Шеловренац, затим прелази преко локалитета „Војковац” (КО Путинци), даље пролази на око 520,0 m јужно од грађевинског подручја насеља Путинци, затим коридор одвојка гасовода пролази северно од локалитета „Црњевци” (КО Путинци) одакле се одваја од пруге Београд – Стара Пазова – Рума – Сремска Митровица пружајући се у правцу југозапада. Коридор одвојка гасовода даље прелази преко Шевиног брега, затим јужно од локалитета „Забрана” (КО Добринци) где се укршта са ДП II реда број 117, даље коридор одвојка гасовода пролази на око 850,0 m северно од грађевинског подручја насеља Добринци и на око 690,0 m југоисточно од грађевинског подручја насеља Краљевци, пружајући се даље у правцу југозапада, коридор одвојка гасовода прелази преко локалитета „Међице” (КО Краљевци) и „Вртлог” (КО Рума) између којих се укршта са аутопутем Е-70 Београд–Загреб, даље прелази преко локалитета „Одеровци” (КО Хртковци) и улази на територију града Сремска Митровица.

1.3.9. Планска и урбанистичка документација на нивоу јединица локалне самоуправе

Град/општина	Планска и урбанистичка документација
Нови Сад – град:	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план града Новог Сада и општине („Службени лист града Новог Сада”, број 9/95) – Генерални план града Новог Сада до 2021. године („Службени лист града Новог Сада”, бр. 24/00, 18/01 и 39/06) – ПДР инфраструктурног коридора аутопута Е-75 на административном подручју града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада”, број 9/06) – ПДР инфраструктурног коридора државног пута IБ реда - 21 на административном подручју града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада”, број 26/17)
С. Карловци	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план општине Сремски Карловци („Службени лист општине Сремски Карловци”, број 8/06) – Генерални план Сремски Карловци („Службени лист општине Сремски Карловци”, број 14/02)
Ириг	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план општине Ириг („Службени лист општине Ириг”, број 6/83) – Генерални план Ириг („Службени лист општина Срема”, број 11/05)
Рума	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план општине Рума („Службени лист општина Срема”, број 7/15) и Генерални план Руме („Службени лист општина Срема”, бр. 35/08 и 13/15) – Техничка документација као основа за плански документ, а на нивоу разраде у складу са законском регулативом
С. Митровица - град	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план територије града Сремска Митровица до 2028. – усклађивање са Законом („Службени лист града Сремска Митровица”, број 7/15)
Шабац-град	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план општине Шабац (у току је израда Концепта плана) – Генерални план за Шабац и приградска насеља Мајур, Јевремовац, Поцерски Причиновић, Јеленчу и Мишар („Службени лист општине Шабац”, број 10/08)
Богатић	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план општине Богатић (у току је израда Концепта плана)
Лозница-град	<ul style="list-style-type: none"> – Просторни план општине Лозница („Службени лист општине Лозница”, број 7/05) – Генерални план општине Лозница („Службени лист општина Лозница”, број 10/05)

Осим наведених планова коришћена је и друга важећа урбанистичка документација (планови генералне регулације, планови детаљне регулације и планови општег уређења насеља), као и планови чија је израда у току.

1.3.10. Пројектно-техничка документација

За државни пут I реда бр. 21 Нови Сад–Шабац и бр. 19 Шабац–Лозница урађен је Генерални пројекат (пројектант: Институт за путеве Београд). Студију изводљивости/ оправданости за правац Нови Сад–Рума–Шабац–Лозница–Пожега израдила је фирма „Eptisa”. Техничка документација је ревидована од стране Министарства за инфраструктуру. Ревизиона комисија за стручну контролу техничке документације дала је Извештај о извршеној стручној контроли Претходне студије оправданости и генералног пројекта за: МАГИСТРАЛНИ ПУТ М-21, ПЕТРОВАРАДИН – ИРИГ – РУМА – ШАБАЦ, У НАСТАВКУ МАГИСТРАЛНИ ПУТ М-19, ШАБАЦ – ЛОЗНИЦА, број 350-01-00565/2008-10 од 9. јуна 2008. године).

Према Генералном пројекту нулта тачка државног пута I реда бр. 21 констатована је у Петроварадину (km 0+000). Како би се овај коридор квалитетно повезао са путном мрежом високог хијерархијског нивоа (ауто пут Е 75 и мрежа државних путева I реда), Просторним планом је предложено (а у складу са већ постојећом просторнопланском документацијом) његово допуњавање у делу источне обилазнице око Новог Сада (до аутопута Е-75 и државног пута I реда бр. 7).

1.3.11. Остала документација од значаја за израду Измена и допуна Просторног плана

Стратешко-развојни документи и основе развоја

Од посебног значаја за израду овог Просторног плана су следеће стратегије (Влада Републике Србије): Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, број 21/07); План развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног саобраћаја у републици Србији од 2015. до 2020.године** (усвојен 2015.године) који се наслања на Стратегију развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године („Службени гласник РС”, број 4/08); Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08); Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017-2020 („Службени гласник РС”, број 09/17); Национална стратегија привредног развоја Републике Србије од 2006 до 2012; Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12); Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године („Службени гласник РС”, број 44/05) и Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (“Службени гласник РС”, број /15); Програм остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, бр. 17/07 и 73/07).

Основе развоја релевантне за израду Просторног плана су расположиве Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији у периоду од 2010. до 2020.године („Службени гласник РС”, бр. 68/10), Стратегија управљања отпадом Републике Србије 2010.-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10), Стратегија пољопривреде Републике Србије („Службени гласник РС”, број 78/05), Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06), Водопривредна основа Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02) и Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС”, број 3/17), као и опште и посебне шумске, ловне и пољопривредне развојне основе.

Подаци о становништву, активностима и простору:

Демографски подаци за потребе израде Просторног плана заснивају се на подацима Републичког завода за статистику.

Подаци о привреди и активностима доступни су за ниво општине у Републичком заводу за статистику, а недостајући подаци за ниво насеља обезбеђени су у сарадњи са јединицама локалне самоуправе у обухвату Просторног плана.

Подаци о простору (природни и створени услови) обезбеђени су коришћењем доступне документације, услова надлежних органа и институција, теренским истраживањима.

Коришћене геодетске подлоге

За потребе израде Просторног плана коришћене су следеће геодетске подлоге:
– Топографске карте размере 1:25000, 1:50000, 1:100000 и 1:200000,

- Скенирани катастарски планови размере 1:2500 и 1:2880,
- Скенирани листови Основне државне карте 1:5000.
- ДКП и дигитални ортофото за Планско подручје обухваћено Изменама и допунама просторног плана за деоницу Рума – Шабац.

1.4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Карактер и садржај Измена и допуна Просторног плана такав да се овим планским документом дефинише дугорочни циљ и концепција заштите, развоја и уређења подручја обухвата Измена и допуна Просторног плана, у складу су са усвојеним циљевима и опредељењима просторног развоја Републике. Измене су циљане и дефинисане су Одлуком о изради Измена и допуна Просторног плана, само на деоницу од Румске петље до моста на сави ка Шапцу.

Измена и допунама Просторног плана утврђују се правила коришћења, организације, уређења и заштите простора, којима се обезбеђује заштита предела, природних и културних вредности и заштита животне средине, одрживо коришћење и заштита природних ресурса, рационална организација мреже насеља, њихово уређење и опремање, рационалан просторни развој и размештај привредних и услужних делатности и јавних служби, и усклађен развој и коришћење инфраструктурних система.

1.4.1. Садржај измена и допуна просторног плана

Имајући у виду специфичност посебне намене, потребу да се измене и допуне планског документа ураде у изузетно кратким роковима по скраћеном поступку, као и да се директно спроводи, за овај Просторни план су у претходним активностима ближе разрађени предмет, циљ, метод, као и прелиминарна концепција планирања, коришћења, уређења и заштите путног коридора.

Истовремено, посебан значај је дат заштити окружења од могућих утицаја планираног путног коридора, његовом амбијенталном уклапању у окружење, дефинисању услова за безбедан, поуздан и ефикасан рад, као и његово оптимално укрштање са постојећом и планираном инфраструктуром.

Подручје измена и допуна Просторног плана обухвата подручје које је у непосредној физичкој и функционалној вези са коридором, док су границе измена и допуна Просторног плана, у фази одлучивања за потребе прикупљања и обраду података одређене границама катастарских општина кроз које пролази коридор.

Изменама и допунама Просторног плана дефинисани су оптимални микролокациони услови и мере заштите са припадајућим објектима у оквиру путног коридора, у складу са природним, насељским, инфраструктурним и другим ограничењима.

Полазећи од „редуковане“ садржине, израда измена и допуна Просторног плана обухвата израду следећих докумената: Аналитичко-документациона основа измена и допуна Просторног плана, Нацрт измењеног и допуњеног Просторног плана, са одговарајућим графичким приказима –рефералним картама, укључујући и овај извештај о стратешкој процени утицаја измењеног и допуњеног Просторног плана на животну средину.

Документациона основа планског документа садржи: одлуку о изради планског документа; изводе из планских докумената вишег реда и друге развојне документације; списак коришћене документације за израду планског документа (планска, техничка, развојна и друга документација), и по потреби извод из коришћене документације; прибављене податке и услове за израду планског документа; радне материјале и елаборате по појединим областима на основу којих је урађена синтеза; прибављене и коришћене подлоге и карте, припремљене тематске карте и друге графичке прилоге; извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину; мишљења надлежних органа и институција; другу документацију и податке од значаја за израду, контролу и доношење планског документа.

Документациона основа се израђује истовремено са израдом Нацрта измењеног и допуњеног планског документа и прати све фазе и административно -стручне поступке контроле и верификације.

У складу са Законом, Нацрт измењеног и допуњеног Просторног плана (интегралнеаверзија плана са изменама и допунама) садржи:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

І ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. Обухват и опис граница подручја Просторног плана, са границама заштитног коридора
2. Обавезе, услови и смернице из Просторног плана Републике Србије и других планских и развојних докумената
  - 2.1. *Обавезе, услови и смернице из планских докумената ширег подручја*
    - 2.1.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени Гласник РС“, број 88/11)
    - 2.1.2. Регионални просторни план АП Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11)
  - 2.2. *Остала планска документација од значаја за израду Просторног плана*
    - 2.2.1. Просторни план подручја инфраструктурног коридора Аутопута Е-75 Суботица–Београд–(Батајница), („Службени гласник РС“, број 69/03)
    - 2.2.2. Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске – Београд (Добановци) („Службени гласник РС“, број 69/03)
    - 2.2.3. Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године („Службени лист АПВ“, број 16/04)
    - 2.2.4. Просторни план подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем“ („Службени лист АПВ“, број 57/17)
    - 2.2.5. Просторни план подручја посебне намене система за наводњавање Срема („Службени лист АПВ“, број 57/17)
    - 2.2.6. Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске („Службени гласник РС“, бр. 119/12, 98/13, 52/18 и 36/19)
  - 2.3. *Коришћена документација и експертизе*
3. Економска, друштвена и еколошка оправданост изградње система у случају када се не израђује студија оправданости
  - 3.1. *Деоница државног пута I реда бр. 21 кроз административно подручје Новог Сада за који није израђена претходна студија оправданости*
  - 3.2. *Деоница Нови Сад–Шабац–Лозница за коју је израђена студија оправданости*

ІІ ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И КОНЦЕПЦИЈА ИЗГРАДЊЕ СИСТЕМА

1. Принципи изградње система
2. Општи и оперативни циљеви
  - 2.1. *Општи циљеви*
  - 2.2. *Оперативни циљеви по појединим областима*
3. Концепција решења система
4. Регионални значај система и функционалне везе

ІІІ ПЛАНСКА РЕШЕЊА

1. Утицај на природу и животну средину и мере заштите
  - 1.1. *Природни ресурси*
    - 1.1.1. Пољопривредно земљиште
    - 1.1.2. Шуме и шумско земљиште
    - 1.1.3. Воде
    - 1.1.4. Минералне сировине
  - 1.2. *Заштита и коришћење природних вредности*
  - 1.3. *Заштита и коришћење непокретних културних добара*
  - 1.4. *Утицај на животну средину и мере заштите*
    - 1.4.1. Опште мере заштите природних ресурса
    - 1.4.2. Посебне мере заштите природних ресурса
    - 1.4.3. Остале мере заштите
  - 1.5. *Заштита од елементарних непогода и коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље*
    - 1.5.1. Заштита од елементарних непогода
    - 1.5.2. Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље
2. Утицај на функционисање насеља (социјални, економски и технички аспекти)
  - 2.1. *Становништво, мрежа насеља, рурална подручја*

2.2. Просторни развој и размештај привредних делатности

2.2.1. Пољопривреда

2.2.2. Шумарство и лов

2.2.3. Туризам

3. Однос према другим техничким системима

3.1. Остала саобраћајна инфраструктура

3.1.1. Инфраструктура железничког саобраћаја

3.1.2. Инфраструктура водног саобраћаја

3.1.3. Инфраструктура ваздушног саобраћаја

3.1.4. Инфраструктура интермодалног саобраћаја

3.2. Водопривредна инфраструктура

3.2.1. Хидротехничка инфраструктура

3.2.2. Хидроенергетика

3.3. Енергетска инфраструктура

3.3.1. Електроенергетска инфраструктура

3.3.2. Гасоводна и нафтоводна инфраструктура

3.4. Електронска комуникациона инфраструктура

4. Употреба земљишта

IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. Правила уређења и организације земљишта

1.1. Функционалне и геометријске карактеристике планираног државног пута бр. 21 и бр. 19

1.2. Целине и зоне посебне намене

1.3. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката посебне намене

1.3.1. План веза инфраструктурних система са окружењем

1.3.2. Правила за усаглашавање инфраструктурних система у коридору

1.4. Потребне површине за коридоре инфраструктурних система

1.5. Смернице и услови за формирање грађевинских парцела

1.5.1. Смернице и услови за формирање грађевинских парцела на деоници Румске обилазнице

1.5.2. Смернице и услови за формирање грађевинских парцела деоницу ИК Рума – Шабац

1.6. Мере заштите живота и здравља људи

1.7. Смернице и услови за делове територије у обухвату Просторног плана за које је предвиђена израда урбанистичког плана

1.7.1. Административно подручје града Новог Сада

1.7.2. Деоница Шабац – Лозница

1.7.3. Смернице за кружну раскрсницу на km 24 + 300

1.7.4. Путни садржаји

1.8. План размештаја путних садржаја

1.8.1. Функционални садржаји

1.8.2. Садржаји за потребе корисника државног пута

1.8.3. Гранични прелази

2. Правила грађења и други елементи регулације за делове територије у обухвату Просторног плана за које није предвиђена израда урбанистичког плана

2.1. Деонице планираног пута за које је предвиђена директна примена

2.2. Објекти у коридору за које је предвиђена директна примена Просторног плана

2.2.1. Тунел кроз Фрушку гору

2.2.2. Остали објекти саобраћајне инфраструктуре

2.2.3. Услови остале инфраструктуре

2.2.4. Минералне сировине

2.2.5. Услови за објекте и зоне заштите животне средине, природних ресурса и вредности, биодиверзитета и др.

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. Институционални оквир имплементације и учесници у имплементацији

2. Смернице за спровођење плана

*2.1. Смернице за имплементацију *Измена и допуна Просторног плана за деоницу Румске обилазнице**

*2.2. Смернице за имплементацију *Измена и допуна Просторног плана за деоницу Рума - Шабац**

3. Приоритетна планска решења и пројекти
4. Мере и инструменти за имплементацију

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО:

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗИ (РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ) ИЗРАЂЕНИ СУ У РАЗМЕРИ 1: 100.000, И ТО:

- РЕФЕРАЛНА КАРТА 1 - НАМЕНА ПОВРШИНА;
  - РЕФЕРАЛНА КАРТА 2 - МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ;
  - РЕФЕРАЛНА КАРТА 3 - ПРИРОДНИ РЕСУРСИ, ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА;
  - РЕФЕРАЛНА КАРТА 4 - КАРТА СПРОВОЂЕЊА;
- ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ СА ДЕТАЉНОМ РАЗРАДОМ ТРАСЕ НА ДЕОНИЦИ РУМА – ШАБАЦ У РАЗМЕРИ 1:5.000 И ТО:
- РЕФЕРАЛНА КАРТА 4.1. ДЕТАЉНА РАЗРАДА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА – ДЕОНИЦА РУМА-ШАБАЦ - СИНХРОН ПЛАН; И
- РЕФЕРАЛНА КАРТА 4.2. ДЕТАЉНА РАЗРАДА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА – ДЕОНИЦА РУМА-ШАБАЦ - СИТУАЦИОНО РЕШЕЊЕ СА РЕГУЛАЦИЈОМ ПУТНОГ ЗЕМЉИШТА.

Прилози:

- Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад–Рума–Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац–Лозница ("Сл.гласник РС" бр.31/19)
- Табела послатих захтева и добијених услова од надлежних органа и организације
- Изјава одговорног планера – руководиоца плана и Изјава одговорног урбанисте
- Регистрација предузећа ЈУГОСЛОВЕНСКИ ИНСТИТУТ ЗА УРБАНИЗАМ И СТАНОВАЊЕ – ЈУГИНУС д.о.о., Београд
- Лиценца одговорног планера Дубравке Павловић и Лиценца одговорног урбанисте Мирјане Пантић

В) ДОКУМЕНТАЦИОНА ОСНОВА И ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- 1 Одлука о изради Измена и допуна Просторног плана и Одлука о изради Стратешке процене утицаја Измена и допуна Просторног плана на животну средину
- 2 Прибављени подаци и услови за израду планског документа
- 3 Друга документација и подаци од значаја за израду планског документа
- 4 Општа документација

1.4.2. Општи циљеви измена и допуна просторног плана

Основни циљ израде Просторног плана односи се на успостављање квалитетне саобраћајне везе Нови Сад–Шабац–Лозница, јачање саобраћајне и економске повезаности насеља са суседним подручјима и ширим регионима што, уз организован просторни развој, заштиту и уређење, представља неопходни предуслов за повећање конкурентности овог подручја.

Општи циљеви израде Просторног плана:

- успостављање дугорочне стратегије развоја подручја кроз који пролази инфраструктурни коридор, у складу са регионалним и локалним развојним потенцијалима,
- утврђивање планских решења којима се резервише простор за инфраструктурни коридор, утврђује посебан режим заштите коридора и контактних подручја, обезбеђују услови за укрштања и пролазе,
- дефинисање односа са осталим наменама и инфраструктурним системима у непосредном контакту са путним коридором,
- функционални размештај и планирање нових компатибилних намена (садржаја),
- комплетирање и доградња инфраструктурних система у планираном коридору, у складу са дугорочним потребама, захтевима и међународним стандардима,
- валоризација постојећих ресурса и развојних потенцијала коридора у циљу потпуније интеграције Републике Србије у регион југоисточне Европе.

Циљеви израде измена и допуна Просторног плана су:

- 1) обезбеђење веће интегрисаности подручја и повећање мобилности становништва рационалним инфраструктурним повезивањем, реконструкцијом постојећих инфраструктурних система, побољшањем њиховог функционисања и изградњом нових делова мреже и објеката;
- 2) усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз грађевинско и пољопривредно земљиште;
- 3) омогућавање остварења принципа одрживог развоја и очувања пољопривредног земљишта;
- 4) контрола утицаја планираних активности на окружење;
- 5) минимизација негативних утицаја и решавање просторних конфликта у складу са основним принципима одрживог развоја.

1.5. ОПИС ГРАНИЦА ОБУХВАТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

ИД Просторног плана за деоницу Рума – Шабац се раде у оквиру подручја катастарских општина на територији општине Рума (део К.О. Рума, целе К.О. Хртковци, К.О. Платичево и К.О. Кленак) и територије Града Сремска Митровица (К.О. Јарак).

Граница обухвата детаљне разраде измена и допуна Просторног плана обухвата **деоницу од Румске петље до моста на Сави**.

Обухват Измена и допуна просторног на деоници Рума – Шабац (која је предмет Нацрта ИД Просторног плана) износи 167,05 km², (део К.О. Рума, целе К.О. Јарак, Хрткловци, Платичево и Кленак) а обухват детаљне разраде износи око 16,13 km².

У складу са Одлуком о изради ИД Просторног плана ширина коридора детаљне разраде износи оријентационо укупно 700 метара (по 350 метара лево и десно од осовине планиране трасе пута).

Преломне тачке границе Детаљне разраде Плана приказане су на графичком прилогу: Ситуационо решење са регулацијом путног земљишта, у размери P=1:5000.

Табела 1. Списак координата преломних тачака границе обухвата на деоници ИК Рума - Шабац

КООРДИНАТЕ ТАЧАКА					
ОЗНАКА	X	Y	ОЗНАКА	X	Y
1	7405805.23	4980880.00	51	7402015.62	4988247.73
2	7406158.48	4980892.46	52	7403607.78	4969917.78
3	7406323.19	4981422.95	53	7403897.49	4970189.60
4	7406753.86	4981276.32	54	7404354.89	4970781.21
5	7406703.29	4980861.91	55	7404623.35	4971174.74
6	7406923.05	4980678.80	56	7404956.02	4971652.89
7	7407052.28	4980327.72	57	7405271.13	4972135.84
8	7406993.05	4980088.60	58	7405449.01	4972476.76
9	7406715.83	4980044.20	59	7405562.47	4972759.60
10	7406421.68	4980034.12	60	7405650.65	4973170.84
11	7406131.78	4979291.48	61	7405696.76	4973454.11
12	7405955.98	4979037.56	62	7405699.96	4973709.33
13	7405692.66	4978811.55	63	7405686.61	4973951.41
14	7405060.47	4978327.51	64	7405625.03	4974329.96
15	7404984.32	4978261.76	65	7405595.27	4974412.51
16	7404876.36	4978113.52	66	7405456.87	4974852.79
17	7404840.61	4977955.78	67	7405060.49	4975950.37
18	7404905.10	4977698.66	68	7404949.22	4976208.25
19	7405624.03	4976448.51	69	7404780.61	4976501.17
20	7406181.03	4974913.94	70	7404379.17	4977197.23
21	7406369.70	4974212.56	71	7404232.00	4977486.25
22	7406379.33	4973693.51	72	7404164.42	4977646.81
23	7406353.02	4973082.74	73	7404149.87	4978046.21
24	7406294.16	4972794.45	74	7404176.81	4978256.41
25	7406046.92	4972077.55	75	7404260.79	4978468.54
26	7405652.84	4971406.64	76	7404438.41	4978709.42
27	7404684.82	4969888.23	77	7404611.33	4978877.67
28	7404459.86	4969646.94	78	7404910.08	4979103.38
29	7402619.30	4967872.28	79	7405348.32	4979429.46
30	7402511.35	4967760.46	80	7405463.52	4979530.13
31	7401350.20	4966220.06	81	7405511.54	4979616.39
32	7401014.21	4965704.26	82	7405869.66	4980549.99
33	7400436.94	4964662.85	83	7405740.54	4980625.07
34	7400230.73	4964453.01			
35	7399704.84	4963474.52			
36	7399508.52	4963286.38			
37	7399179.40	4963070.19			
38	7398905.57	4962947.37			
39	7398525.37	4962854.53			
40	7398343.13	4962838.39			
41	7397955.47	4962858.67			
42	7398054.23	4963583.61			
43	7398561.49	4963564.15			
44	7398955.79	4963745.64			
45	7399370.24	4964149.61			
46	7399725.95	4964838.22			
47	7400403.67	4966046.66			
48	7400790.23	4966640.11			
49	7401520.13	4967613.12			
50	7401823.32	4968015.53			

1.6. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Природни услови

У морфолошком погледу, терен на посматраном простору је представљен благо заталасаном равницом која се спушта са обронака Фрушке горе на северу, ка кориту реке Саве на југу. Највећи део терена у разматраном коридору (на простору потеза Рума–Јарак) припада овом

типу рељефа, са пространим заравњењима - алувијалним равнима реке Саве и њених притока. Одликује се веома благим нагибом падина или је он готово потпуно хоризонталан.

У складу са *геоморфолошким карактеристикама* може се констатовати да се посматрано подручје највећим делом налази на лесној заравни, која се смењује са седиментима речне терасе, изграђене од шљунка, песка, алевритског песка и суглине. Ове две геолошке творевине простиру се до дубине од 10-30 метара. Језерско-лесоидни седименти заступљени на деловима терена јужно и југоисточно од Руме. Изграђени су од пескова, прашинастих пескова и глина, ређе шљункова, и акватичног леса, који у завршном седиментационом циклусу преовлађује. Поводањску фацију ближе Сави граде алевритски пескови и суглине, са високим нивоима подземне воде.

Инжењерско-геолошки и геотехнички услови и ограничења коридора анализирани су за ниво Генералног пројекта и Идејног пројекта, а према документацији у коридору будуће саобраћајнице углавном нема значајнијих савремених инжењерско геолошких процеса и појава, везаних за могуће појаве нестабилности и сл.

Климатске карактеристике – посматрано подручје припада појасу умерено-континенталне климе са великим годишњим колебањима температуре. Средња годишња температура ваздуха се креће у границама од 11,1°C до 11,8°C. Најнижи регистровани апсолутни минимум износио је -30,7°C, а највиши апсолутни максимум 41,5°C. Просечна вишегодишња вредност годишњих сума падавина на разматраном простору креће у границама од 600 mm до 816 mm. У просеку највише падавина има у периоду мај-јуни 31-34%, а најмање у периоду јануар-март 18-21% укупних годишњих падавина. Мразни дани су просечно годишње заступљени са 22,2%, а просечна годишња заступљеност ледених дана износи 5,3%. Учесталост топлих и јако топлих дана (25°C и 30°C) износи 25,3%, односно 8% годишње. Источни ветар има највећу учесталост и заступљен са 242‰, а најмању јужни ветар са 19‰ у годишњој расподели.

Природне вредности и непокретна културна добра

Са аспекта ИД Просторног плана, према подацима из Решења о условима заштите природе за потребе израде ИД просторног плана, планирана траса инфраструктурног коридора ДП I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац прелази преко следећих просторних целина од значаја за очување биолошке разноврсности:

- Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја са ознаком РУМ01а,б, РУМ02, СМИ05а (регистрованих у бази података надлежног Покрајинског завода за заштиту природе),
- Локални еколошки коридори Јарчина и Врањ.

Са аспекта ИД Просторног плана за деоницу Рума – Шабац, на траси пута, налазе два археолошка локалитета којих први - локалитет "Одеровци" у Јарку представља локалитет под претходном заштитом за који се предвиђа појачан надзор, док други локалитет - „Ацине ливе" у Кленку представља евидентирану непокретности који ужива посебан режим заштите и на којем је изградња могућа уз обавезна заштитна археолошка истраживања. Заштићено Археолошко налазиште у Хртковцима је изван коридора трасе планираног државног пута.

Становништво, мрежа и функције насеља и привреда

У обухвату целог Просторног плана налазе се, према функционалној хијерархији центара, следећи центри (реферална карта бр. 2):

- Нови Сад, центар функционално урбаног подручја међународног значаја,
- Шабац и Лозница, центри функционално урбаног подручја државног значаја,
- Рума, субрегионални центар,
- Сремски Карловци и Ириг, општински центри.

Планирани Ауто-пут Рума – Шабац повезује Руму, као центар субрегионалног значаја, са Шапцем, као регионалним центром (ФУП-ом државног значаја), а преко Ауто-пута Е-70 и са Сремском Митровицом (ФУП-ом државног значаја). Сва друга мања насеља сеоског типа спадају у остала насеља. Према попису из 2011.године општина Рума је имала 54339 становника, а општински центар Рума 30076 становника, а остала насеља поред којих пролази планирани Ауто-пут су популационо знатно мања (Хртковци 3036, Кленак 2946, а удаљенија Платичево 2444 и Никинци 1808 становника). На територији Сремске Митровице (јединица локалне самоуправе је имала 79940, а њено седиште Сремска Митровица 37751 становника) у Јарку је 2011.године живело 2039 становника. Читава територија административног подручја

Града Шапца 2011.године је имала 115884 станиовника, а њен урбани центар Шабац ка коме води планирани ауто-пут је 2011.године имао 53919 становника.

Наведени административни центри територија локалних самоуправа су и привредно најразвијенија подручја, а дуж трасе планираног ауто-пута на потезу од Руме ка Хртковцима и Јарку налазе се и значајне постојеће и планиране површине за производњу, складишта и пословање. Остало подручје у окружењу трасе планираног ауто-пута чине пољопривредне површине, шуме и шумсо земљиште, локално испресеци мелиорационим каналима.

Остала насеља су сеоског типа са развијеним мањим радним зонама, везаним углавном за пољопривреду и прераду пољопривредних производа, доминантну делатност, али и за друге производне активности и услуге. Ова насеља популационо стагнирају без израженијих тенденција ка ширењу грађевинских рејона, који су плански регулисани кроз урбанистичке планове.

Посматрајући регионални ниво, перспективу у функционалном повезивању имају и градови и насеља која припадају територијама суседних општина, Шид - Сремска Митровица - Рума – Пећинци, захваљујући свом положају на траси коридора X.

Основно стратешко опредељење јединица локалне самоуправе представља ревитализација читавог простора општине путем динамичнијег и складнијег развоја привреде, привредне и друштвене инфраструктуре и подизања друштвеног стандарда.

Друштвено-економски циљеви саобраћајних пројеката се углавном односе на побољшање услова за превоз робе и путника, (повећање приступачности), као и побољшање квалитета животне средине и добробити становништва.

Инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Измена и допуна Просторног плана и његовом контактном подручју постоје следећи видови саобраћаја: путни – друмски, и железнички. Путни - друмски саобраћај је основни вид саобраћаја у обухвату Измена и допуна Плана и својим капацитетима задовољава већину захтева за путничким и робним превозом, док се железнички користи само при превозу масовних роба и делимично путника(железница).

Путни - друмски саобраћај омогућује доступност и комуникацију предметног простора саокружењем и субрегионима. Основни саобраћајни капацитети предметног простора у домену путног - друмског саобраћаја су:

- Државни пут IB реда бр.21 (M-21), Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево –Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница, који се јужно од Руме укршта са Државним путем IA реда A3 државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) - Београд, а код Шапца се спаја са Државним путем IB реда бр.26 (број 19) Београд-Обреновац-Шабац-Лозница - државна граница са Босном и Херцеговином, а на подручју Јарка са Државним путем IIB реда бр.316 Сремска Митровица – Јарак.
- Државни пут IIA реда бр.120 (P-103), државна граница са Хрватском (гранични прелаз Шид) - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци – Обреновац – пролази кроз Руму,

Железнички саобраћај је својевремено имао врло важну улогу у развоју овог подручја. Међутим, са експанзијом друмског саобраћаја, железнички саобраћај, због својих недостатака (фиксирани линије кретања, потребе преседања при промени правца кретања и друго), изгубио је позиције које је некад имао.

У ранијем периоду (седамдесетих и почетак осамдесетих година прошлог века), знатан број пруга регионалног и локалног значаја је укинут.

Од пруга које су магистралног и регионалног значаја, које тренутно функционишу, треба издвојити правце:

- E 70 коридор X: Београд - Стара Пазова - Шид - државна граница - (Товарник);
- Рума-Шабац - Распутница Доња Борина - државна граница - (Зворник Нови).

Железнички саобраћај има мали удео у транспортним кретањима на подручју обухваћеномПросторним планом. Уз бољу организацију и модернизацију капацитета (пруге, постројења и превозна средства), због веће удобности у односу на аутобуски превоз, могао би имати значајноучешће у туристичким кретањима првенствено код путовања већег броја путника.

Саобраћајна инфраструктура (путно-друмски и железнички саобраћај) у оквиру овог простора даје добре основе за надоградњу, реконструкцију, чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више правца, на нивоу високог комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

Енергетска инфраструктура

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума-Шабац, преко овог подручја, једним својим делом, прелазе / укрштају се трасе следећих далековода који су у власништву „Електро mreжа Србије” АД: 1. ДВ 400 kV бр.409 РП Младост-ТС Сремска Митровица 2; 2. ДВ 110 kV бр. 124/2 ТС Рума 1 – ТС Рума 2; 3. ДВ 110 kV бр. 124/3 ТС Рума 2 - ТС Сремска Митровица 1 и 4. ДВ 110 kV бр. 124/4 ТС Сремска Митровица 1 - ТС Пећинци.**

Са аспекта ИД Просторног плана за деоницу ИК Рума-Шабац снабдевање електричном енергијом потрошача на подручју обухвата врши се из ТС 110/20 kV „Рума 2“ инсталисане снаге 31,5 MVA и ТС 110/20 kV „Рума 1“ 2x31,5 MVA, ТС110/20 kV „Пећинци 1“ 2x31,5 MVA, преко средњенапонске 20 kV мреже, трансформаторских станица 20 /0,4 kV и нисконапонске мреже 0,4 kV .**

Средњенапонска 20 kV мрежа је кабловска, надземна или мешовита (кабловска и надземна).** Трансформаторске станице 20/0,4 kV су изведене као монтажно бетонске, компактно бетонске, стубне, зидане и зидане-тип кула.**

Нисконапонска 0,4 kV мрежа је кабловска, надземна или мешовита (кабловска и надземна). **

Са аспекта ИД Просторног плана за деоницу Рума-Шабац на предметном подручју у надлежности ЈП „Србијагас“ налази се гасовод високог притиска РГ-05-05 Никинци-Сремска Митровица, пречника DN300 који се укршта са планираном трасом пута између км 51+000 и км 52+000 трасе пута. **

ЈП „Гас-Рума“ има своје инсталације између стационача пута км 55+500 и км 56+000 на излазу из насељеног места Хртковци према Никинцима (Мерно регулациона станица „Хртковци“ и деоница дистрибутивне гасне мреже $MOP \leq 4bar$ према Хртковцима).**

Електронска комуникациона инфраструктура

За потребе корисника у обухвату Измена и допуна Просторног плана изграђена је електронска комуникациона мрежа задовољавајућег капацитета у коридорима саобраћајница, а преко оптичких каблова насеља су повезана са комутационим центрима у Руми и Сремској Митровици.

Са аспекта ИД Просторног плана за деоницу Рума-Шабац на предметном подручју у систему мобилне телефоније Телеком Србија има активне базне станице на више локација и постојеће РР коридоре фиксне телефоније. **

Постојећи објекти и мрежа каблова Телекома у обухвату Плана који су потенцијално угрожени изградњом планираних нових саобраћајних коридора морају бити адекватно заштићени пројектима измештања постојећих кабловских инсталација односно других објеката Телекома. Не сме се ограничити нити онемогућити приступ односно службеност пролаза парцелама са инфраструктуром Телекома.**

Коридори електронске комуникационе инфраструктуре морају бити заштићени предметним планским документом у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава, радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката (Службени гласник РС број 16/2012).**

У табели која следи дат је преглед колизионих тачака коридора пута и постојећих оптичких каблова. **

Колизија I · ОК

Релација	Тип кабла
Румска петља - Сателит	TOSM 8x12
Румска петља · Лиман	TOSM 9x2
Румска петља - ВФ Сремска Митровица	TOSM 10x2
Румска петља - Шабац (I)	TOSM 8x2
Румска петља - Шабац (II)	TOSM 12x12
Нови Београд - Румска петља	TOSM 12x2
Румска петља - ТКО Сремска Митровица	TOSM 12x2
Нови Београд - Румска петља (II)	TOSM 8x12
Румска петља - Наплатна станица Рума	TOSM 2x6

привод за Healthcare Europe	TOSM 4x6
Колизација II — ОК	
Релација	Тип кабла
Румска петља - Шабац (I)	TOSM 8x2
Румска петља - Шабац (II)	TOSM 12x12
Колизација III — ОК	
Релација	Тип кабла
Хртковци — Никинци – Буђановци	TOSM 4x6
Колизација IV – ОК	
Релација	Тип кабла
Румска петља - Шабац (I)	TOSM 8x2
Румска петља - Шабац (II)	TOSM 12x12

**

У обухвату Плана Српске кабловске мреже доо поседује изграђене инфраструктурне објекте општинске каблове, за које је издата употребна дозвола. За сваку будућу активност у зони постојећих каблова потребно је обратити се њима ради издавања одговарајућих услова. За потребе мобилних комуникација изграђене су базне радио-станице у власништву оператора мобилних комуникација.

Основна ограничења коришћења простора

С обзиром да је простор коридора трасе планиране саобраћајнице према важећем Просторном плану одређен и планиран за изградњу магистралног саобраћајног правца, површине су остале слободне и неизграђене, те нема значајнијих ограничења која до сада нису била актуелна у важећој планској документацији. Због проширења попречног профила пута и подизања ранга саобраћајнице, доћи ће до проширења заштитног појаса и површина са одређеним режимима коришћења, а с обзиром да ће ауто-пут бити ограђен очекују се измене у мрежи атарских путева и могућностима атарских комуникација. Такође, биће потребно и премештање постојећег расадника који се сада налази између Хртковаца и Кленка.

1.9. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ

Анализа постојећег стања животне средине као и процена могућих еколошких ризика који су поседица изградње планираног, државног пута Iб реда бр.21 (M-21) Нови Сад - Рума - Шабац и у наставку, државног пута Iб реда бр.19 (M-19) Шабац - Лозница показују да се до недвосмисленог квантификовања могућих последица може доћи само кроз анализу могућих утицаја.

Идентификација могућих утицаја представља продубљену анализу односа пут - животна средина где се на бази познавања основних еколошких потенцијала анализираних простора и основних односа на релацији емисија -трансмисија -имисија -утицај, дефинишу све релевантне чињенице које представљају основу за избор оптималног путног коридора.

Сва досадашња искуства у домену ове проблематике показују да се данас са довољно поузданости може говорити о познатој матрици утицаја при чему се увек има у виду да таква матрица представља и просторно и временски променљиву категорију и да се, како релативни значај појединих утицаја тако и њихове апсолутне границе, морају посматрати увек у границама реалних просторних односа. Пожељно је и потребно да се сваки утицај квантификује уз помоћ верификованих поступака, и да му се у зависности конкретних локалних односа мора одредити прави значај. Да би значај сваког од утицаја могао бити на одговарајући начин квантификован неопходно је за конкретне услове сваком утицају придружити низ показатеља. Део проблематике односа пута и животне средине лежи у чињеници да се за поједине утицаје, за које знамо да постоје, не могу одредити егзактни показатељи и да се део односа или пак комплетан утицај одвија у сфери субјективних односа.

Дефинисање појединих утицаја, односно критеријума, и њихових показатеља у смислу детаљности и егзактности, битно је везано за фазу пројекта за коју се анализе раде. Како је свака фаза пројектне, односно планске документације, везана за основну размену информационе основе која за собом повлачи и све битне чињенице у вези са обимом и тачношћу доступних информација, то је и могућност квантификације и тачност егзактних показатеља ограничена овим чињеницама.

Проблематика аерозагађења дуж анализираних коридора мора се квантификовати с обзиром на могуће утицаје на људе, објекте, биљке и животиње. Значај у конкретним просторним односима првенствено је изражен кроз пољопривредне културе и индивидуалну изградњу дуж планираних коридора.

Проблематика буке на анализираним простору присутна је пре свега због неизбежног конфликта анализираних коридора са радним и насељским зонама у околини. У том смислу, потез од Румске петље ка Јарку са радним зонама, и потез уз источни део насеља Хртковци може бити под утицајем буке са планиране саобраћајнице.

Проблематика загађења вода је критеријум који има значајну тежину будући да се у конкретним условима ради о подручју које је већ оптерећено индустријским загађењем, загађењем услед неадекватне примене вештачког ђубрива, пестицида и хербицида и неадекватним депоновањем отпада у контактної зони планског подручја у насељу Рума. Одвијање друмског саобраћаја на новопроектваној деоници пута може додатно утицати на погоршање квалитета површинских и подземних вода, уколико се још у фази пројектовања и изођења не предузму потребне мере заштите.

Загађења тла и заузимање површина су критеријуми који у датим околностима имају велики значај јер се ради о простору који обухвата пољопривредно земљиште које поседује значајне репродуктивне карактеристике.

Разјашњење односа у домену проблематике животне средине може се очекивати једино уколико се сваки од критеријума анализира у конкретним просторним односима и поступцима квантификације доведе до показатеља који могу послужити за избор оптималног решења. Да би се анализирали могући утицаји у наредним поглављима потребно је првобитно сагледати стање животне средине.

Преглед стања квалитета ваздуха, воде и земљишта

Стање животне средине у смислу доминантних постојећих утицаја на анализираним простору обележавају негативне последице које су производ урбанизације и постојећих саобраћајних система. На коридору планиране саобраћајнице налазе се углавном пољопривредне површине, а само на потезу од Руме ка Јарку и планиране радне и индустријске зоне и постојећа фабрика воде радне зоне „Фишеров салаш“. У постојећем стању, сходно томе, простор у обухвату Измена и допуна Плана је у одређеној мањој мери деградиран, а изградњом планиране саобраћајнице очекивано је да степен деградације буде у одређеној мери смањен. Код водених токова и канала постојећа загађења су последица неадекватног третмана отпадних индустријских и комуналних вода, нестручне примене одређених агротехничких мера.

Детаљнија истраживања овог подручја у смислу прибављања података о постојећем стању нивоа буке и аерозагађења нису спроведена, а надлежне институције са тог подручја не располажу подацима који би могли да послуже као репер при даљој анализи.

У следећој фази пројектовања, тј. на нивоу израде Идејног пројекта, треба сакупити и обрадити податке о постојећем стању животне средине. Резултати мерења ће служити као референтни код анализе утицаја будућег пута, израде процене утицаја на животну средину, пројектовање одређених мера заштите и сл..

Бука

Постојеће стање саобраћајне буке у оквиру коридора анализираним путног правца карактерише одвијање саобраћаја на постојећим друмским саобраћајницама и железничкој прузи.

Предметна деоница државног пута Iб реда бр.21 (М-21), пролази поред насеља Јарак, Хртковци, Платичево и Кленак. Према Извештају о СПУ за овај Просторни план из 2011.године, а основу познатих саобраћајних карактеристика и намене површина у окружењу, може се израчунати да су на постојећој деоници државног пута Iб реда бр.21 (М-21) максимална прекорачења дозвољеног нивоа буке ноћу и то до 4 dB (A), а на М – 19 до 3 dB (A).

Аерозагађење

Подаци о нивоу аерозагађења у коридору државног пута Iб реда бр.21 (М-21)Нови Сад -Рума – Шабац нису доступни. Потенцијални загађивачи ваздуха који се налазе у коридору или у његовој непосредној близини и могу имати утицаја, деле се на линијске и тачкасте изворе аерозагађења.

Линијски извори аерозагађења представља постојећа деоница државног пута Iб реда бр.21 (М-21). Тачкасти извори аерозагађења су искључиво индустријска постројења. На постојећем државном путу Iб реда бр.21 (М-21) и непосредном окружењу, ван обухвата Измена и допуна Просторног плана, асфалтна база на подручју насеља Рума са десне стране (изван подручја

детаљне разраде али са могућим ширењем негативних утицаја по квалитет ваздуха), као и севесо постројење - комплекс нижег реда – Фабрика за производњу сунђера – „Health Care Europe.“ и индустријско постројење у подручју насеља Кленак.

Загађење воде и тла

Стање загађења вода

Према Извештају о СПУ за овај Просторни план из 2011. године, квалитет воде реке Саве током године контролисан је на следећим профилима: Јамена, Сремска Митровица, Шабац и Остружница. Као релевантан за вредновање квалитета реке Саве а везано за коридор магистралног пута "Нови Сад – Лозница", узети су профили Сремска Митровица и Шабац. Према Уредби о категоризацији водотока ("Службени гласник СРС", бр. 5/68), Сава је разврстана у II категорију вода, према чему би требало да су њене воде подесне за купање, рекреацију и спортове на води, за гајење мање племенитих врста риба (циприниди) као и воде које се уз нормалне методе обраде након прераде могу употребљавати за снабдевање насеља водом за пиће и у прехрамбеној индустрији.

Сагледавањем постојећег стања воде реке Саве, указује се на низак степен квалитета. Подаци о мерењима концентрација физичко - хемијских параметара у водама наведене реке а узорковане у мерној станици Шабац, може се закључити да постоје одступања од МДК за другу класу водотокова.

Вредности процента засићења воде кисеоником повремено су одговарале III класи, док су вредности суспендованих материја (углавном при порасту водостаја) повећане и одговарају III и IV класи до ВК.

Од опасних и штетних материја, регистроване су повишене концентрације мангана - Мп.

Сапробиолошка анализа квалитета вода реке Саве показује да се водоток карактерише умереним органским загађењем. Доминирају организми индикатори β – мезосапробне зоне из група Bacillariophyta и Chlorophyta. У јесењем периоду констатовано је нешто веће присуство модрозелених алги у водотоку. На свим профилима и у свим периодима испитивања, индекс сапробности се кретао у границама β - мезосапробне зоне, односно II класе квалитета вода.

Закључак који се може извести из приложеног, је да се квалитет реке Саве значајно погоршао, како у микробиолошком тако и у физичко - хемијском погледу па је међу најлошијим у последњих десет година. Овакви резултати анализа постојећег стања квалитета воде реке Саве указују да ништа није предузето на изградњи уређаја за третман комуналних отпадних вода у узводном делу слива. Одступања од захтеване друге класе водотока за реку Саву су чест аи евидентна.

Стање загађења земљишта

Земљиште посматрано као једна од природних вредности, представља сложен систем осетљив на различите утицаје. Коришћењем земљишта често долази до поремећаја равнотеже појединих фактора, што неминовно доводи до његовог оштећења.

Истраживање проблематике загађења тла услед експлоатације будућег путног правца захтева податке о постојећем стању како би се квантификовали новонастали односи.

Постојеће стање дуж коридора будућег путног правца није одређивано узорковањем на терену. Међутим на основу чињенице да траса пролази кроз пољопривредно земљиште, затим да се на посматраном простору и његовој околини налазе државни путеви (магистрални и регионални путни правци), железничке пруге, као и неколико индустријских објеката и насеља, може се закључити да до загађивања долази услед примене агротехничких мера, експлоатације путева и пруга, неконтролисаног испуштања комуналних отпадних вода као и одсуства контролисане евакуације отпада, неконтролисане урбанизације, ерозије итд.

Неконтролисана примена агротехничких мера, средстава за заштиту биља и вештачких ђубрива, доводе до загађивања земљишта. Пестициди су делимично растворљиви у води или се у њој само суспендују и на тај начин се инфилтрирају у земљиште и загађују га. Пестициди су релативно стабилна једињења која се у првој години деградирају само око 20 %.

Загађења земљишта од експлоатације постојећих државних путева се процењују као присутно (у уском путном појасу) с обзиром на обим саобраћаја који се на њима одвија (од ~ 5 000 -10 300 возила по дану за период 2007. год.), док пруга представља вид саобраћајнице који најмање утиче на загађење земљишта у односу на друге видове саобраћаја.

У контактаној зони посебне намене, на локалитету у близини Румске петље налази се севесо постројење „Фабрика сунђера“, која спроводи посебне мере заштите и контролу употребе простора у кругу од 1000 метара око фабрике.

Заштићена природна подручја, значајна подручја, биодиверзитет и шуме

Комплекс шума и плавних терена Сењајске баре су станишта орла белорепана (*Haliaeetus albicilla*), црне роде (*Ciconia nigra*), осичара (*Pernis ptilorhynchus*) и дивље мачке (*Felix silvestris*). Шуме Барадинци и Лошинци се налазе на изразито равничарском терену, са израженим микрорељефом. Представљају природну депресију, дужине око 3 km, око које се на вишем терену налазе обрадиве површине. Близина реке Саве и СРП "Обедска бара" указује на повезаност водног режима.

Са аспекта ИД Просторног плана, према подацима из Решења о условима заштите природе за потребе израде ИД просторног плана, планирана траса инфраструктурног коридора ДП I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац прелази преко следећих просторних целина од значаја за очување биолошке разноврсности: Локални еколошки коридори Јарчина и Врањ и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја са ознаком РУМ01а,б, РУМ02, СМИ05а (регистрованих у бази података надлежног Покрајинског завода за заштиту природе), Општа карактеристика шума и шумских станишта је наравномеан распоред и присутност дуж планиране трасе државног пута I реда бр. 21 и 19 (Нови Сад-Рума- Шабац-Лозница).

Ваншумско зеленило у обухвату ППППН државних путева I реда бр. 21 и бр. 19 присутно је на мањим површинама и појединачно као дрвореди, ремизе, неки облици пољозаштитних појасева и појединачних стабала. Површине на којима се налази ваншумско зеленило припадају пољопривреди, водопривреди, месним заједницама, општинама, приватним лицима, и другим субјектима. Већином је ваншумско зеленило неуређено, без одређених власничких и корисничких односа и планских одређености. Такође, ваншумско зеленило није уткано у јединствен појас вегетацијског садржаја.

1.10. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у плану и стратешкој процени везани су за специфичност планског документа који представља плански основ за развој путног правца у фази изградње и фази експлоатације као на пример:

- заузимања земљишта, трајна промена намене земљишта за формирање површина за објекте у систему путног коридора,
- фрагментације постојећих предела формирањем коридора и неопходних заштитних појасева у оквиру којих су условљена ограничења коришћења простора,
- привремена девастација пољопривредног и другог земљишта током изградње линијског дела система путног инфраструктурног коридора и пратећих објеката,
- утицаји које узрокује изградња неопходне инфраструктуре и приступних саобраћајница као и друге инфраструктуре,
- утицаји на природне ресурсе, утицаји на станишта и биодиверзитет,
- утицаји на безбедност и здравље људи,
- утицаји на природна, културна и друга створена добра и друго,
- ризици од удеса и последице.

Стратешком проценом нису разматрани утицаји јонизујућег и нејонизујућег зрачења јер планирани основни садржаји у простору нису извори овог зрачења.

Закон о стратешкој процени утицаја, чланом 15. дефинише основне елементе које садржи процена могућих утицаја на следећи начин:

- приказ процењених утицаја варијантних решења плана и програма повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање односно ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину,
- поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења,
- приказ процењених утицаја плана на животну средину,
- начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету, заштићеним природним добрима, становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима,

- начин на који су при процени узети у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа утицаја.

У Просторном плану подручја посебне намене идентификовани су кључни проблеми заштите животне средине на основу увида у стање и података добијених са терена. Као **облици угрожавања животне средине** на подручју ИД Просторног плана подручја посебне намене могу се издвојити:

1. **Привредни (индустријски) објекти**, у зонама око Руме, Румске петље и на потезу од исте ка Јарку. У овој зони се налази и севесо постројење Последице се огледају у повећаном ризику од акцидената, повећаном степену загађења, производњи отпадних вода, недовољном постојању система управљања животном средином у предузећима, складиштењу опасних и запаљивих материја у фабричким круговима и осталим неуређеним површинама и др.

2. Проблеми комуналне инфраструктуре:

а) Недовољна изграђеност и заштићеност водоводне инфраструктуре.

- Становништво се снабдева водом углавном са локалних водовода, бунара или са јавних чесми, односно неселективним каптирањем извора различите издашности (надлежне службе не располажу информацијама о свим каптираним изворима). Системи водоснабдевања који користе изворишта и фабрику воде „Фишиеров салаш“ код Јарка, а потенцијално и Хртковаца, су у близини трасе планираног инфраструктурног коридора ДП I реда бр.21, те је заштита ових зона приоритени задатак при пројектовању, извођењу и експлоатацији пута у редовним и акцидентним ситуацијама.
- *Неадекватно каналисање отпадних вода*, што представља највећи еколошки проблем. Како терен природно гравитира ка рекама, све кишне воде које припадају сливу Саве отичу ка њој, углавном без претходног третмана. У већини насеља планског подручја не постоји уређај (постројење) за пречишћавање отпадних вода.
- У највећем броју случајева за одвођење комуналних отпадних вода користе се *несанитарне (пропусне) септичке јаме*, чиме је директно угрожено земљиште, као и подземне воде које се користе за водоснабдевање, с тим што постоји и један број водонепропусних санитарних септичких јама које се периодично празне од стране надлежног комуналног предузећа.
- *Непостојање потребног нивоа организованог начина прикупљања, транспорта и депоновања отпада са планског подручја.*

3. **Саобраћај**, као извор првенствено аерозагађења и буке, али и загађења земљишта и воде. Имајући у виду да кроз предметно подручје пролазе важнији саобраћајни правци, али да саобраћај није великог интензитета (осим на траси постојећег државног пута који повезује Руму и Шабац и у зони Румске петље уз постојећи ауто-пут Е-70), овај вид загађивања животне средине концентрисан је у ужем, непосредном, окружењу саме саобраћајнице.

4. **Интензивна изградња објеката**. Током претходних деценија дошло је до интензивне изградње објеката, првенствено у зонама дуж саобраћајница. Један број таквих објеката није прикључен на основне објекте и ситеме комуналне инфраструктуре, чиме се истовремено и повећава степен деградације животне средине. Нагласак се мора дати природи и животној околини са максималним коришћењем природних материјала приликом градње и извођења визуелних елемената објеката. С обзиром да је Просторним планом усвојеним 2011.године, чуван коридор за изградњу предметне саобраћајнице, сама траса није угрожена бесправном градњом, али је позиционирана тако да пролази источно од Хртковаца, које тангира, док на осталим деоницама пролази кроз пољопривредно земљиште без изграђених објеката.

5. **Употреба минералних ђубрива и пестицида у пољопривреди**. С обзиром да се не располаже информацијама о употребљеним количинама ђубрива у пољопривреди, тако не може да се сагледа ни стваран ефекат њихове употребе на загађивање земљишта, подземних и површинских вода. Претпоставља се да се не ради о већим количинама које могу знатније угрозити животну средину. Међутим, постоји реална опасност од погрешне и преобилне

употребе минералних ђубрива, пестицида, и уопште прекомерне хемизације пољопривредне производње. Едукација о примени пестицида и других заштитних средстава је неадекватна тако да постоји велика опасност од погрешне употребе ових средстава.

1.11. РЕЗУЛТАТИ ПРЕДХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Током израде Измена и допуна Просторног плана и Стратешке процене, прибављени су следећи услови и сагласности надлежних органа и организација:

Табела 2: Добијени услови и подаци од надлежних органа и организација

МИНИСТАРСТВА	ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО	
1.	МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Сектор за друмски транспорт, путеве и безбедност саобраћаја sasa.stojanovic@mgsi.gov.rs drumski@mgsi.gov.rs Сектор за ваздушни саобраћај и транспорт опасне робе zoran.ilic@mgsi.gov.rs Сектор за железнице и интермодални транспорт milan.stanisavljevic@mgsi.gov.rs lazar.radakovic@mgsi.gov.rs Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе veljko.kovacevic@mgsi.gov.rs irena.konjevic@mgsi.gov.rs Сектор за стамбену и архитектонску политику, комуналне делтности и енергетску ефикасност stanovanje@mgsi.gov.rs Сектор за грађевинске послове, спровођење обједињене процедуре и озакоњење jovanka.atanackovic@mgsi.gov.rs Одељење за управљање пројектима irena.popovic@mgsi.gov.rs	Пслато електронском поштом 19.06.2019.	
2.	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ Немањина 22-26 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-01-47/2019-09, од 31. јула 2019.
3.	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Омладинских бригада 1 11070 Нови Београд	Експедовано 20.06.2019.	532-02-02547/2019-03, од 8. јула 2019.
4.	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Сектор за планирање и управљање у животној средини Група за заштиту од великог хемијског удеса Омладинских бригада 1 11070 Нови Београд	Експедовано 20.06.2019.	532-02-02547/2019-03, од 8. јула 2019.
5.	МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА Кнеза Милоша 24-26 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	17-6/19, од 25.06.2019.
6.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Сектор за метријално-финансијске послове Кнеза Милоша 103 11000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	01-1014/19-7, од 14. августа 2019.

7.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Сектор за ванредне ситуације Кнеза Милоша 101, 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	01-1014/19-7, од 14. августа 2019.
8.	МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру Бирчанинова бр. 5 11000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	СП БРОЈ 12495-4, од 6. августа 2019.
9.	МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА Булевар Михајла Пупина бр. 2, 11 070 Нови Београд	Експедовано 20.06.2019.	011-00-00265/2019-03, од 22. јула 2019. године
10.	МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ Влајковићева 10 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-01-00006/2019-24, од 9. јула 2019.
11.	МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА Немањина 22-26 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-00-5/2019-05, од 8. јула 2019.
12.	МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА Немањина 22-26 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	350-01-1120/19-16, од 04.07.2019.
13.	МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА Влајковићева 3 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-01-00024/2019-02, од 01.07.2019.
14.	МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ Кнеза Милоша бр. 20 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-01-16/2019-02, од 3.07.2019.
15.	МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА Булевар Михаила Пупина бр. 2 11 070 Нови Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-01-14/2019-08, од 15. јула 2019.
16.	МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ Немањина 22-26 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	350-01-007/2019-01, од 22.07.2019.
17.	МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА Немањина 22-26 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	350-01-35/2019-17, од 26.06.2019.
ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
18.	ЈВП „ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ” НОВИ САД Булевар Михајла Пупина 25 21101 Нови Сад, Тел: +381 21 4881 888	Експедовано 21.06.2019.	II-803/7-19, од 24. јула 2019.
19.	РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД Кнеза Вишеслава 66 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	922-3-65/2019, од 08.07.2019.
20.	РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ Булевар уметности 2а 11070 Нови Београд	Експедовано 21.06.2019.	325-05-01285/2019-07, од 16.07.2019.
ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
21.	„ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ” АД БЕОГРАД Немањина 6 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	2/2019-1157, од 30.07.2019.
САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО

22.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ПУТЕВИ СРБИЈЕ” Булевар краља Александра 282 11 000 Београд	Експедовано 20.06.2019.	VIII број 953-16247/19-1, од 22.07.2019.
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
23.	„ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ” АД Кнеза Милоша бр.11 11000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	130-00-UTD-003-804/2019- 002, од 17.07.2019.
24.	„ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ” АД ПОГОН НОВИ САД Адреса: Бул. Ослобођења 100, 21000 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	/
25.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ” Балканска 13 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	12.01.5222/109/19, од 26.06.2019. И ЕПС Дистрибуција 88.1.1.0.-D.07.17.-201393- 19, од 26.06.2019.
26.	РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЕЛЕКТРОВОЈДИНА НОВИ САД, ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА РУМА Адреса:	Експедовано 21.06.2019.	/
ГЕОЛОГИЈА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
27.	РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД Ташмајдански парк бб 11 000 Београд	Преко апликације	02-379-1/2019, од 09.07.2019. Преко апликације преузето 19.07.2109.
ГАСОВОДНА, ТОПЛОВОДНА И НАФТОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
28.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ТРАНСНАФТА” Грчкошколска 7 21 101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	6699/1-2019, од 27.06.2019.
29.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „СРБИЈАГАС” Народног фронта бр. 12 21 000 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	07-01/2590, од 09.07.2019.
30.	НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ АД Народног фронта бр.12 21000 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	-----,од 03.07.2019.
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
31.	ТЕЛЕКОМ СРБИЈА АД Дирекција за технику и везе Таковска 2 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	319857/1-2019, од 10.07.2019. И из Руме А335-307305/1-2019, од 04.07.2019.
32.	ТЕЛЕНОР ДОО Омладинских бригада бр.90 11070 Нови Београд	Експедовано 21.06.2019.	/
33.	ОРИОН ТЕЛЕКОМ ДОО Гандијева 76а 11 070 Нови Београд	Експедовано 21.06.2019.	1554/19, од 09.08.2019.
34.	VIP MOBILE ДОО Сектор приступне мреже Омладинских бригада бр.21 11070 Нови Београд	Експедовано 21.06.2019.	Р6634119, од 02.07.2019.
35.	РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ Таковска бр.10 11000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	/
36.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ПОШТА СРБИЈЕ” Дирекција за поштанску везу Таковска 2 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	2019-107537/6, од 12.07.2019.
37.	ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ” Јована Ристића 1 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	3455/19-1, од 02.07.2019.
38.	СББ - СРПСКЕ КАБЛОВСКЕ МРЕЖЕ Булевар Зорана Ђинђића 8а	Експедовано 21.06.2019.	30/2019, од 28.06.2019.

	11 070 Нови Београд		
39.	РАТЕЛ – РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ Вишњићева 8 11000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	1-01-3491-397/18-3, од 04.07.2019.
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
40.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ Радничка 20а 21101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	03-1769/2, од 18.07.2019.
41.	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ	Експедовано 21.06.2019.	03 број 020-1801/2, од 03.07.2019.
42.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ Штросмајерова 22 21131 Петроварадин	Експедовано 21.06.2019.	01-125/1-2019, од 24.06.2019.
43.	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ Радослава Грујића 11, 11000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	6-79/2019-1, од 02.07.2019.
44.	ЈП „ВОЈВОДИНА ШУМЕ“ Прерадовићева 2 21131 Петроварадин	Експедовано 21.06.2019.	2772, од 18.07.2019. и 01-01-1546, од 22.07.2019.
ОСТАЛО		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
45.	ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ Војводе Тозе бр. 31 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	350-01-16/1/2019-01, од 10.07.2019.
46.	ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Скадарска 23 11 000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	413-09-0134/2019/2019-0002, од 04.07.2019.
47.	КОНТРОЛА ЛЕТЕЊА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ – „СМАТСА“ ДОО Београд Трг Николе Пашића 10 11000 Београд	Експедовано 21.06.2019.	CNS00-21/123, од 02.07.2019.
48.	АГЕНЦИЈА ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ АПВ др Зорана Ђинићкића 66,III/10 21000 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019. ПРВИ ПУТ Експедовано 09.07.2019. ДРУГИ ПУТ	/
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТИ		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
49.	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ, МЕЂУРЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ Булевар Михајла Пупина 16 21101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	141-016-15/2019-04, од 27.06.2019.
50.	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО Булевар Михајла Пупина 16 21101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	138-031-150/2019-01, од 04.07.2019.
51.	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Булевар Михајла Пупина 16 21101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	140-35-26/2019-01, од 28.06.2019.
52.	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ Булевар Михајла Пупина 16 21101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	143-310-104/2019-03, од 12.07.2019.
53.	ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ Булевар Михајла Пупина 16 21101 Нови Сад	Експедовано 21.06.2019.	Обавештење 104-325-495/2019-04, од 11.07.2019. 104-325-495/2019-04, од 24.07.2019.

ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ		ПОСЛАТО	ПРИМЉЕНО
54.	ОПШТИНА РУМА ОПШТИНСКА УПРАВА Одељење за урбанизам и грађење	Експедовано 21.06.2019.	ОПШТИНА РУМА 037-77/2019, Од 10.07.2019. ДОСТАВИЛА: ЈУП „ПЛАН“ РУМА, 244-1/19, од 03.07.2019. КАО И ТЕЛЕКОМ (уписано горе) и ЕПС (већ имамо)
	- ЈП „ВОДОВОД“ РУМА	Експедовано 21.06.2019.	ВОДОВОД РУМА 953/1, од 17.07.2019.
	- ЈП „ГАС-РУМА“	Експедовано 21.06.2019.	ГАС-РУМА, 20.36.1, од 10.07.2019.
	- ЈП „КОМУНАЛАЦ“ РУМА	Експедовано 21.06.2019.	КОМУНАЛАЦ РУМА, 2953, од 24.06.2019.
	- ЈКП „ПАРКИНГ И ИНФРАСТРУКТУРА“ РУМА	Експедовано 21.06.2019.	ЈКП „ПАРКИНГ И ИНФРАСТРУКТУРА“ РУМА 525-2/2019, од 15.07.2019.
55.	ГРАД СРЕМСКА МИТРОВИЦА Градска управа за урбанизам, просторно планирање и изградњу објеката Светог Димитрија 13 22000 Сремска Митровица	Експедовано 21.06.2019.	ПРЕКО WETRANSFERA 02.08.2019. - ЈП СРЕМГАС - ЗЗСК СМ - ЈКП ТОПЛАНА - МУП - СИРМИУМ ПУТ - ТЕЛЕКОМ

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи циљ Стратешке процене дефинише се на основу начела, принципа и циљева просторног развоја Републике Србије, валоризације стања животне средине на територији Републике и АП Војводине и стратешких питања која су од значаја за Републику и АП Војводину, као и друге релевантне документације (Стратегије развоја, програми и други секторски документи).

У том контексту **општи циљ** стратешке процене представља одрживо коришћење простора у обухвату Измена и допуна Просторног плана у смислу обезбеђења квалитетне животне средине, односно минимизације загађења животне средине и заштите здравља становништва, што ће се постићи заштитом чинилаца животне средине и рационалним коришћењем ресурса.

Основни циљ Стратешке процене у контексту заштите животне средине на планском подручју је очување животне средине, у односу на постојећу и планирану изградњу, уз примену начела превенције и предострожности и начела одрживог развоја у будућем развоју планског подручја.

Посебни циљев Стратешке процене су:

- заштита и одрживо коришћење природних ресурса,
- заштита од буке и вибрација,
- минимизација потенцијалног загађивања пољопривредног земљишта,
- поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Посебни циљев

Посебни циљев

Посебним циљевима јасно се дефинишу суштинска питања Стратешке процене која се пре свега, односе на обезбеђивање одговора да ли је Просторни план урађен у складу са циљевима заштите животне средине (пре свега одрживом развоју) или је у конфликту са њима. Правилником, Национална листа индикатора садржи општи опис индикатора и индикаторе тематских целина разврстане на тематска подручја.

У табели 3 дат је приказ циљева Стратешке процене посебних циљева, посебних циљева Измена и допуна Просторног плана и преглед индикатора Стратешке процене.

Табела 3. Посебни циљев Просторног плана, Стратешке процене утицаја и индикатори заштите животне средине

Посебни циљев	Посебни циљев	Индикатори
<p>-заштита и одрживо коришћење природних ресурса;</p> <p>-заштита од буке и вибрација;</p> <p>-минимизација потенцијалног загађивања пољопривредног земљишта;</p> <p>-Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација</p>	<p>обезбеђење веће интегрисаности подручја и повећање мобилности становништва рационалним инфраструктурним повезивањем, реконструкцијом постојећих инфраструктурних система, побољшањем њиховог функционисања и изградњом нових делова мреже и објеката;</p> <p>усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз грађевинско и пољопривредно земљиште;</p> <p>омогућавање остварења принципа одрживог развоја и очувања пољопривредног земљишта;</p> <p>контрола утицаја планираних активности на окружење;</p> <p>минимизација негативних утицаја и решавање просторних конфликта у складу са основним принципима одрживог развоја.</p>	<p>1. Број дана са прекорачењем ГВЕ за суспендоване честице, SOx, NOx</p> <p>2. Промена намене земљишта (%)</p> <p>3. ha (%) санираних и рекултивисаних подручја</p> <p>4. Квалитет пољопривредног и непољопривредног земљишта</p> <p>5. Употреба минералних ђубрива (kg/ha)</p> <p>6. Употреба пестицида (t активне материје пестицида на 10 km² пољопривредног земљишта)</p>

Наведени индикатори дефинисани су у контексту реализације планских, а не технолошких решења. Стратешка процена утицаја је плански оријентисан документ који разматра планска решења као основ за реализацију циљева одрживог развоја и заштите животне средине.

2.1. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде Стратешке процене односно на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања.

Међутим, стратешка процена утицаја је делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би биле потпуно компатибилне, процедура израде стратешке процене утицаја треба да се преплиће са процедуром израде планова.

Циљеви стратешке процене су, с обзиром на паралелну израду ова два документа, у потпуности усаглашени са циљевима Измена и допуна Просторног плана.

Табела 4 приказује принцип по којем се руководило при изради ова два документа, односно приказана је веза између фаза израде Измена и допуна Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 4. Веза између фаза израде Измена и допуна Просторног плана и Стратешке процене (Извор: Извештај о стратешкој процени утицаја Измене и допуне ПППН ИК ДП I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац и ДП IB реда број 19 Шабац – Лозница на животну средину (Нови Сад 2019.) – план обајелен у Сл.гласнику РС бр- 31/19.)

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Измена и допуна Просторног плана	Узајамни утицај фаза израде докумената	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Измена и допуна Просторног плана	Узајамни утицај фаза израде докумената	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта Измена и допуна Просторног плана		
Стручна контрола Нацрта Измена и допуна Просторног плана	Узајамни утицај фаза израде докумената	Мишљење заинтересованих органа и организација
Јавни увид у Нацрт Измена и допуна Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештај о СПУ
Доношење Измена и допуна Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ	Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа
Спровођење Измена и допуна Просторног плана	Узајамни утицај фаза израде докумената	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Улога стратешке процене као алата који се користи у раним фазама планирања је да идентификује потенцијалне изворе загађења, процени негативне утицаје, процени ризике од појаве удеса и последице.

На основу процењених утицаја и ризика предложу се одговарајуће мере којима би се избегли или умањили еколошки конфликти предложених решења са околином.

Улога стратешке процене као алата и процеса је и да помогне доносиоцима одлука да на основу идентификованих потенцијалних извора загађења процене могуће утицаје на чиниоце животне средине и идентификују ризике од удеса, вреднујући и све остале аспекте, како би потом донели одлуке и решења које ће обезбедити најоптималнији уравнотежен развој имплементирајући начела заштите животне средине у све аспекте просторног развоја.

У оквиру инфраструктурног коридора државног пута IБ реда бр.21 (М-21) доминира пут, као инфраструктурни објекат, чијом се изградњом (подразумева изградњу свих објеката у функцији пута) омогућава развој подручја и стварају услови за успостављање интеррегионалних комуникација и развоја у виду побољшања услова за остваривање токова људи и робе.

Опис планираног решења на деоници Рума – Шабац

Концептуални оквир планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја заснива се на обезбеђењу услова за изградњу и планско коришћење простора.

Изменама и допунама Плана дефинисаће се ауто-путски коридор предметне саобраћајнице, Изградњом планираног саобраћајног коридора доћи ће до промене досадашњег режима коришћења простора. Изменама и допунама Плана ће бити дефинисан коридор потребан за функционисање саобраћаја са заштитним зонама. Планирано коришћење земљишта утицаће на намену површина у просторно-планској и урбанистичкој документацији општина Рума и Шабац на делу који се односи на пролазак коридора државног пута. Измене и допуне Плана ће садржати детаљну разраду за планиране намене. Изменама и допунама Плана створиће се плански основ у смислу директног спровођења, у складу са законом.

Технички опис трасе планираног ауто-пута

Коридор трасе обухвата повезивање два аутопута на петљи Рума, и даљи наставак трасе односно повезивање просторног односа између приградских подручја и околних села, дуж постојећег путног правца: државни пут I-Б реда бр.21.

Истраживање могућих подкоридора у залеђу насеља има реалну основу због топографских услова делимично равничарске трасе коридора од Јарка до Хртковаца као прва поддеоница и даље до моста на Сави. Са друге стране, овај простор је покривен квалитетним обрадивим земљиштем које досеже до поменутих мањих урбаних целина.

После изградње аутопута локални саобраћај, као и возила која не желе да користе аутопут са наплатом путарине, користеће постојећи државни пут IБ реда бр.21 или мрежу локалних путева, као паралелни некомерцијални пут.

У случају да је у оквиру пројектног решења изградње аутопута Рума-Шабац и пројектног решења постојеће петље или проширења исте у складу са денивелисаним уклапањем два аутопута, потребно измештање или делимично измештање државног пута IБ реда бр.21, обавеза Пројектанта је да изради и ову документацију како би алтернативни путни правац могао несметано да функционише.

Државни пут I реда М-21 Нови Сад – Рума је значајан сегмент путне мреже Републике Србије, повезује Војводину са западним делом Србије, источним деловима Босне и Херцеговине, као и Хрватском (везом са аутопутем Е – 70 и државним путем Р – 107 Нови Сад – Илок.

Класификационе одлике планираног пута

На основу просторног нивоа функције, као показатеља нивоа функције повезивања саобраћајних тежишта и доминантне саобраћајне функције, као релативног степена важности задатака опслуживања садржаја, сабирања токова и повезивања саобраћајних тежишта, предметна деоница се може класификовати као даљински пут (ДП-д).

Према административној класификацији, предметни пут припада мрежи државних путева I реда.

Према врсти саобраћаја, односно типовима возила којима је дозвољено кретање предметним путем, исти се може категорисати као пут за саобраћај моторних возила.

Теренски услови

Траса пута се планира у равничарском терену, у алувиону реке Саве, иста прати коридор основне трасе према важећем Просторном плану (у укупној ширини од 700 метара, односно по 350 метара са леве и десне стране осе коридора), с тим што се попречни профил саобраћајнице проширује у складу са техничким параметрима путева ранга ауто-путева.

Однос према насељима

Полазни програмски услов који сваки тип пута мора да задовољи однос према насељима (тј. саобраћајним тежиштима). Даљински путеви (ДП) се задржавају по ободу урбанизованог подручја, укључујући и државна саобраћајна тежишта због обезбеђења несметане функције даљинског повезивања као и због негативних последица на простор и животну средину.

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру на деоници ИК Рума - Шабац:

– државни пут I реда у оквиру обухвата Просторног плана ће се градити према предложеној траси ван насеља, за моторни саобраћај интеррегионалног нивоа са елементима и објектима за овај хијерахијски ниво саобраћајница,

– трасу државног пута изабрати тако да се минимизира заузимање новог пољопривредног земљишта као и да се делимичном комасацијом минимизира нарушавање постојећа организација атара.

У погледу саобраћаја моторних возила, дозвољено је кретање путничких аутомобила, мотоцикала, туристичких аутобуса, теретних возила, аутовозова и вучних возова, док саобраћај трактора и пољопривредних возила није дозвољен.

Програмски услови кретања моторних возила дефинисани су као:

• Услови саобраћајног тока возила	континуалан (непрекинут ток)
• Меродавни ниво услуге	Д (Ц)
• Рачунска брзина	130 km/h
• Најмања одстојања раскрсница	5000м (3000м)
• Основни типови раскрсница	денивелисане (дефинисано пројектним задатком)
• Зауостављање по жељи	забрањено (обавезно коришћење пратећих садржаја)
• Зауостављање (оправдани разлози)	дозвољено изван проточног коловоза
• Паркирање возила	искључиво ван коловоза на посебним површинама пратећих садржаја

Елементи попречног профила деонице ИК Рума – Шабац

Деоница Рума – Шабац	
ширина путног појаса (m)	70
саобраћајне траке (m)	4 x 3,75
Зауставне траке	2 x 2.50
стабилизована банкина (m)	2x1,85
разделна трака (m)	1x3,0
ивичне траке (m)	2 x (1.00+0.50)
банкина (m)	2 x 1,5
носивост (kN)*	110*
V _{rac} (km/h)	130

Гранични елементи плана и профила

Гранични елементи плана и профила подразумевају прорачун минималних и максималних вредности за ситуациони план, подужни профил, попречни профил и прегледност у функцији рачунске брзине. Гранични елементи трасе аутопута за $V_{рач} = 130 \text{ km/h}$:

- минимални полупречник хоризонталних кривина $R_{min} = 800 \text{ m}$
- минимални параметар клотоиде $A_{min} = 300 \text{ m}$
- максимални подужни нагиб $I_{max} = 4 \%$
- максимални попречни нагиб $I_{max} = 7 \%$
- минимална дужина прегледности при кочењу $P_2 = 300 \text{ m}$
- минимални полупречник вертикалног заобљења нивелете
конвексни преломи $R_{vmin} = 22.500 \text{ m}$
конкавни преломи $R_{vmin} = 11.250 \text{ m}$

Примењени елементи у трасирању морају бити једнаки граничним или повољнији од њих.

Концепција повезивања и укрштања са околном путном мрежом

На целом коридору трасе морају се обезбедити денивелисани укрштаји, због будућег аутопутског профила трасе Рума – Шабац, као и укрштаја са постојећим аутопутем Е-70.

Денивелисане раскрснице

- Петља „Рума“: $\text{km } 45+210.00$
- Петља „Хртковци“: $\text{km } 58+290.00$

Постојеће урбане садржаје са оријентацијом приступа на предметни пут потребно је довести до денивелаисаних чворишта са будићим аутопутем. На деловима трасе са изразито пољпривредном наменом површина и у зависности од прострног размештаја постојећих атарских путева обезбедити у оквиру граница јавне површине додатне просторе за атарске путеве који ће се повезивати на постојећу мрежу.

После изградње аутопута, локални саобраћај, као и возила која не желе да користе аутопут са наплатом путарине, користеће постојећи државни пут I-Б реда бр. 21 или мрежу локалних путева. У оквиру пројектног решења изградње аутопута Рума – Шабац потребно је делимично измештање државног пута I-Б реда бр. 21 и повезивање са локалним саобраћајницама у оквиру петње Рума, ради одржавања континуитета и да би могао да се користи као алтернативни пут.

Девијације постојећег државног пута IБ реда бр.21

- Девијација код петље „Рума“
- Девијација код петље „Хртковци“

Пратећи садржаји

На предметном путу (дефинисано пројектним задатком) од функционалних пратећих садржаја потребно је предвидети наплату путарине, а од пратећих садржаја за потребе корисника пута, одмориште и услужни центар.

Наплата путарине

Саобрћајне траке на наплатним платоима пројектовати са ширином од минимум 3.50m , а траку за пролаз вангабаритног возила пројектовати ширине 5.50m . Дужину острва наплатних платоа испројектовати у складу са модернизацијом наплатног система на читавој територији државе, односно $L=52.0\text{m}$. Коловозну конструкцију на дужини острва наплатних платоа треба пројектовати са бетонским застором.

- Наплатна рампа у оквиру петље „Рума“: $\text{km } 44+810.00$
- Наплатна рампа у оквиру петље „Хртковци“: $\text{km } 58+375.00$
- Чеона наплатна рампа испред моста на Сави: $\text{km } 65+650.00$

Пратећи садржаји за потребе корисника пута

При пројектовању одморишта и услужног центра обавеза пројектанта је да предвиди неопходан простор за смештај одморишта и услужног центра чију је границу неопходно обухватити Пројектом експропријације.

- Одмориште са услужним центром: $\text{km } 55+800.00$

Коловозна конструкција

На предметној саобраћајници предвиђена је израда флексибилне коловозне конструкције.

Инжењерске конструкције и објекти

Потребно је израдити техничку документацију свих конструкција и објеката који се јављају на траси. Ту се, поред мостова, подразумевају конструкције и мањи објекти, као што су: потпорни и заштитни зидови, дубоке потпорне конструкције, дренаже, пропусти, осигурање трупа и сл.

Мостови

- Мостови у трупу Аутопута Рума – Шабац
  1. мост преко аутопута Е – 70
  2. мост преко државног пута IB реда бр.21
  3. мост преко канала „Јарчина“
  4. мост преко девијације државног пута IB реда бр.21
  5. мост преко атарског пута
  6. мост преко канала „Савица“
- Мостови за пролаз дивљих животиња (ширине 30m и висине 3m-према условима) – оријентационо: четири пролаза за животиње
- Мостови преко Аутопута Рума – Шабац – на седам позиција ради обезбеђења несметаних комуникација у атару.

Одводњавање

Одводњавање коловозне површине планирано је да буде контролисаног типа, што је уз складу са претходним деоницама истог коридора. Подразумева се концептуално да се вода са коловоза прикупља системом шахт-сливника и колекторима доводе до локација излива. Пре излива у реципијенте врши се третман отицаја кроз сепарационе системе.

Димензионисање сепаратора урадити у складу са доспелим протицајима, а третман отицаја вршиће се у складу са ЕН858.

На третираном подручју лоцирана је каналска мрежа, коју је потребно изместити на локацијама колизија са саобраћајницом и урадити је у складу са локацијским условима.

3.1. МОГУЋИ УТИЦАЈИ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ

Током изградње, посебно у фази припреме терена, изградње инфраструктурних објеката, као и при изградњи и фундирању сваког појединачног објекта планираног садржаја извршиће се неповратна деградација земљишта, нарочито површинског слоја.

За време обављања припремних радова и изградње инфраструктурних објеката као и пратећих објеката (у грађевинском смислу) биће присутна грађевинска механизација (камиони, копачи, мешалице и др.) чије је погонско гориво дизел гориво, те се услед тога у појачаном интензитету рада може очекивати емисија већег броја полутаната у атмосферу. Специфичну емисију загађујућих материја карактерише ослобађање већег броја продуката потпуног и непотпуног сагоревања нафтних деривата мотора са унутрашњим сагоревањем. Најзначајнији, са аспекта аерозагађивања су: CO, CO₂, СХНУ, НСОН и SO₂ и чађ.

Поред наведеног, могуће је очекивати процуривање деривата нафте и контаминацију земљишта и подземних вода. Такође је могуће у овој фази очекивати и повишење нивоа буке на самој локацији.

Ангажована грађевинска механизација (грађевинске машине, камиони и др.) у току извођења радова у појачаном интензитету рада јавља се као генератор повишених нивоа буке. Према литературним подацима, као и резултатима мерења при изградњи објеката овај ниво буке се креће у распону од 85-90 dB, зависно од типа машина. Ризик од повећања нивоа буке на самим градилиштима при извођењу грађевинских радова није могуће избећи. Повећани ниво буке чији је генератор ангажована грађевинска механизација јавља се као пролазни негативни утицај на животну средину, односно завршетком грађевинских радова и престанком ангажовање грађевинске механизације нестаје и овај утицај.

Градилишта је потребно оградити и обезбедити од неконтролисаног и неовлашћеног уласка и разношења материјала.

Један од ограничавајућих фактора при извођењу земљаних радова при изградњи будућих објеката (ископи за темеље објекта, ровови за цевоводе и инсталације и др.) је могућност да се наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералнопетрографског порекла, а за које се претпоставља да има својство природног споменика, или пак било какве материјалне остатке који би указивали на могућност постојања налазишта неких ранијих култура. У оба случаја радови се одмах морају прекинути, о открићу обавестити надлежне институције (Завод за заштиту природе или Завод за заштиту споменика културе), налаз

оставити у нађеном стању и месту, односно да се предузму све мере заштите да се налаз, до доласка овлашћеног лица, не оштети и сачува на месту и у положају у коме је и откривен.

Такође, уколико у току извођења радова дође до проциравања резервоара и акцидентног просипања деривата нафте и контаминације земљишта радове треба одмах прекинути и извршити санацију оштећења и уклањање контаминираног земљишта на локацију коју одреди или надзорни или надлежни општински орган.

Све вишкове земљишног материјала у току извођења радова, који потичу из ископа, потребно је искористити при нивелацији и уређењу локације или уклонити на привремену депонију. На исти начин је потребно третирати и сав вишак грађевинског материјала и отпада по завршетку градње.

У колико се при изградњи поступи како је напред наведено, може се констатовати да у време припреме терена и изградње будућих инфраструктурних објекта неће доћи до битног угрожавања животне средине, а само угрожавање животне средине, изузимајући неповратну деградацију земљишта, биће пролазног карактера.

3.2. МОГУЋИ УТИЦАЈИ У ТОКУ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ

Квалитет ваздуха на подручју Измена и допуна Просторног плана је у највећој мери условљен интензитетом саобраћаја на планираој деоници пута, јер осим саобраћаја нема већих загађивача ваздуха у самом обухвату Измена и допуна Просторног плана.

Аерозагађење настало одвијањем саобраћаја, као један од критеријума који дефинише однос пута и животне средине могуће је квантификовати само ако се узму у обзир сви параметри који суштински одређују ову појаву (метеоролошки, топографски, саобраћајни, грађевински и др.). Следећи ова сазнања уз одговарајуће нумеричке поступке и функционалне законитости створена је методолошка основа за квантификацију меродавних параметара аерозагађења са основним циљем да се дође до релевантних података за оцену могућих негативних утицаја на људе, биљке и објекте дуж анализираниог коридора.

Досадашње анализе отпадних гасова који настају као продукт рада мотора са унутрашњим сагоревањем показују постојање чак неколико стотина штетних органских и аорганичких компонената. Пракса која се дуго задржала у анализама аерозагађења, да се као једини представник аерозагађивача узима угљенмоноксид (CO) данас је превазиђена. Сматра се наике врло битним да се у ове анализе поред угљенмоноксида укључе и оксиди азота, оксиди сумпора, угљоводоници, и честице чађи. Пораст броја возила са дизел-моторима нарочито је повећао значај азотових оксида што је потенцирано и преласком на безоловни бензин. Истраживања су такође показала да су оксиди азота, с обзиром на дозвољене вредности, често ближе граници или изнад ње него што је то случај са угљенмоноксидом. Све изнесене чињенице условиле су да се као меродавне компоненте аерозагађења, усвоје: угљенмоноксид (CO), олово (Pb), азотмоноксид (NO), азотдиоксид (NO₂), сумпордиоксид (SO₂), угљоводоници (СХНУ) и честице чађи (СС).

На основу предходних закључака евидентно је дакле да негативни утицаји аерозагађења на људе, животиње и објекте нису од посебног значаја у оквиру анализираниог коридора. Са становишта утицаја различитих аерозагађивача на биљни свет, овај феномен је значајан због карактеристика површина у непосредној близини пута. Добијене концентрације показују да негативне последице треба очекивати само у коридору пута.

На основу урађених анализа је да проблематика аерозагађења није посебно изражена у инфраструктурном коридору и да, с обзиром на осавремењавање возног парка у будућности и значајне рестрикције у погледу квалитета издувних гасова, треба очекивати, без обзира на пораст оптерећења, смањење концентрација полутаната.

Истраживање проблематике воде и циљу одређивања могућих утицаја планираног пута огледа се првенствено кроз квантификацију утицаја у домену могућих промена режима површинских и подземних вода као и њиховом загађењу.

Анализа инжењерско геолошких и хидрогеолошких карактеристика показује да је могуће загађење подземних вода директном инфилтрацијом са површине терена што је случај и са загађењем површинских вода.

У оквиру истраживања анализирана је проблематика загађења површинских и подземних вода која се јавља као последица експлоатације.

У току извођења радова при изградњи пута, и његовом каснијом експлоатацијом може доћи до привременог и трајног загађивања површинских и подземних вода.

Ови проблеми су нарочито потенцирани у случајевима акцидентних загађења која су на

путевима најчешће присутна у случајевима саобраћајних удеса возила која транспортују нафтне деривате и друге опасне материје.

У погледу загађења тла, издвајају се две фазе које се односе на период изградње и период експлоатације. Код изградње ће се ова проблематика огледати у потребама за транспортом огромних количина грађевинског материјала, као и потребом за отварањем позајмишта тог материјала. Други важан чинилац у овој фази је и потреба да се са великих површина скине горњи, репродуктивно најквалитетнији слој. Сам процес изградње пута карактерисаће се, такође, обимном механичком стабилизацијом у коридору тупа, која може на појединим осетљивим деоницама утицати на читав систем параметара тла у смислу његове водопропустљивости, садржаја ваздуха у тлу и сл.

У фази експлоатације пута загађење тла ће углавном бити последица следећих процеса:

- загађења од површинских вода са коловоза,
- таложење издувних гасова,
- одбацивање органских и неорганских отпадака,
- просипање терета,
- доношења ветром,
- развејавања проласком возила.

Сва загађења која су последица наведених процеса, по својој временској карактеристици, могу бити стална, сезонска и случајна (инцидентна). Стална (систематска) загађења, као што је већ речено, везана су првенствено за обим, структуру и карактеристике кретања саобраћајног тока. Сезонска загађења су везана за одређени годишњи период. Типичан пример ове врсте загађења је употреба соли за одржавање пута у зимским месецима. Ова врста загађења после извесног периода доводи до знатног повећања салинитета тла уз пут, тако да тло губи своје првобитне карактеристике.

Случајна (инцидентна) загађења најчешће се јављају као последица мањих или већих хаварија возила која транспортују хазардне материје. Најчешће се ради о нафти и њеним дериватима, мада није редак случај да долази и до хаварије возила која транспортују врло опасне хемијске производе. Оно што у овом случају представља посебан проблем јесте чињеница да се при оваквим загађењима, настало стање може санирати једино одстрањивањем загађеног тла и његовим транспортовањем на места где неће угрожавати животну средину.

Сагледавање нивоа буке у коридору планираног путног правца односи се на истраживање ове појаве за све карактеристичне случајеве. Утврђени нивои буке за сваки од дефинисаних случајева (према Плану и Извештају о СПУ из 2011.године) указали су на потребу одређивања адекватних мера заштите. Односно, анализа резултата указала је на поштовање потребних растојања на којима се достижу гранични нивои буке у дневним и ноћним одвијањима саобраћаја, а у случајевима где се траса пута на одређеним сегментима налази ближе насељу од назначених растојања неопходна је примена одређених мера заштите.

Моделовање нивоа буке и планирање потребних мера заштите у складу са истим, биће извршено у склопу израде техничке документације / процене утицаја на животну средину и пројекта мера заштите животне средине за предметну деоницу Рума – Шабац, с обзиром да се на аутопутском профилу очекује већи интензитет саобраћаја.

Утицаји у току експлоатације на вегетацију и флору могу се рефлектовати кроз повећање количине издувних гасова услед успостављања новог протока система саобраћаја, тј. због предвиђеног тзв. тешког саобраћајног оптерећења а ово повећање концентрација различитих издувних гасова (CO, CO₂, NO₂) и тешких метала може проузроковати сушење и коврцавост лисне масе, слабљење кореновог система, слабију продукцију кисеоника, смањење хлорофила и сл.

Потреба да се истраже сви негативни утицаји који су последица изградње, експлоатације и одржавања планиране саобраћајнице, захтева и истраживања могућих негативних утицаја у домену флоре и фауне.

Приликом изградње, експлоатације и одржавања саобраћајнице јављају се различити фактори утицаја на биотичке компоненте. Они су неизбежни, па ће са собом носити и одређене негативне последице.

Од фактора треба нагласити да посебан утицај има уклањање педолошког слоја и стварање баријера, као и промене водног режима у земљишту.

Правилним приступом у просторном планирању саобраћајнице могуће је избећи или смањити негативне утицаје које изградња, експлоатација и одржавање могу имати на околне а пре свега на природне екосистеме.

Треба нагласити да одређени утицаји могу имати и позитивно дејство, као што је изградња цевовода, пропуста, мостова и канала. Они омогућавају успостављање веза између екосистема

које су прекинуте изградњом саобраћајнице. Они могу бити посебно корисни за ситније животиње јер им омогућавају несметан пролазак између фрагментираних подручја. За крупније животиње биће потребно да се установе посебни пролази, уређени и озелењени, одговарајуће ограђени тако да усмеравају и пропуштају животиње са једне на другу страну планираног ауто-пута.

С обзиром на локалне услове и флористичку разноликост подручја, не треба очекивати посебно негативне утицаје. Ради се наике о сазнањима да се подручје интересно за анализу одликује ораничним површинама.

Утицај аерозагађења на флору је просторно ограничен на узак појас уз сам пут будући да се ради о концентрацијама које дозвољене граничне вредности, с обзиром на могуће негативне утицаје, за већину компонената достижу на самој ивици пута. Ово је последица, као што је у поглављу о аерозагађењу и закључено, саобраћајног оптерећења и услова трансмисије полутаната код ванградских путева.

Утицаји загађења тла на флору подручја саобраћајнице су такође крајње просторно ограничени, уз саму ивицу пута и у каналима за одводњавање, будући да се ради о малим концентрацијама полутаната. Одређени утицаји, у непосредном простору уз саобраћајницу, могу се очекивати једино кроз ефекте засољавања тла као последица зимског одржавања. Највећи утицаји на флору у оквиру разматраног простора свакако су изражени кроз већ анализирани ефекат заузимања површина. Овај утицај је изражен на целој дужини планиране деонице јер се ради о земљишту изражених репродуктивних карактеристика. Низ других утицаја присутан је у мањој мери с тим што треба нагласити да се ни у једном случају не ради о утицајима на флористичке елементе од посебне природне вредности.

3.3. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОВОЉНИХ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА

С обзиром да су предмет вршења предметне Стратешке процене Измена и допуне Просторног плана које су ограничене на простор деонице ИК Рума - Шабац, као и на део деонице 2 на територији општине Ириг на стационожи планиране површинске раскрснице, вредновани су у разматрани само утицаји који се односе на ову трасу пута. Варијантна решења разматрана су током израде пројектно техничке документације, али оне нису предмет Измена и допуна просторног плана, тако да је с аспекта вршења стратешке процене, јасно да постоје само два могућа варијантна решења:

Варијанта I - уколико не дође до спровођења планских решења,
Варијанта II - уколико се реализују планска решења.

Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало реализовање или не реализовање предметних Измена и допуна Просторног плана, стратешка процена ће се бавити разрадом варијанте да се план не реализује и варијанте реализације плана и планом предвиђених решења у свим дефинисаним областима које су релевантне са аспекта заштите животне средине.

У следећој табели дат је приказ процене утицаја сектора плана (у којима су дефинисана приоритетна планска решења) у односу на циљеве стратешке процене и у односу на варијантна решења реализовања односно не реализовања планских решења.

Табела 5. Процена утицаја сектора плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Посебни циљеве стратешке процене

А Заштита и одрживо коришћење природних ресурса;

Б Заштита од буке и вибрација;

В Минимизација потенцијалног загађивања пољопривредног земљишта;

Г Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

СЕКТОР ПЛАНА	СЦЕНАРИО РАЗВОЈА	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ			
		А	Б	В	Г
Природни ресурси (утицај на природу и животну средину и мере заштите)	ВАРИЈАНТА 2	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+
Заштита и коришћење непокретних културних добара	ВАРИЈАНТА 2	-	0	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	0	+	0	+
Функционисање насеља	ВАРИЈАНТА 2	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+
Однос према другим техничким системима (инфраструктури)	ВАРИЈАНТА 2	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	+	+	+
Употреба земљишта	ВАРИЈАНТА 2	-	0	-	-
	ВАРИЈАНТА 1	+	0	+	+

+ - укупно позитиван утицај

- - укупно негативан утицај

0 - неутралан утицај,

Стратешком проценом се сагледавају могући негативни утицаји планских решења на квалитет животне средине, из чега следи дефинисање мера за превенцију или минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:

-Утицај досадашњих активности и планираних садржаја на природне ресурсе - воду, ваздух и земљиште;

-Утицај планиране инфраструктуре на животну средину;

-Мере и услове заштите животне средине са освртом на потенцијалне загађиваче;

-Питања и проблеме одлагања комуналног отпада и др. врста отпада у планском периоду.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, планска решења су вреднована у односу на:

-Природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;

-Створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;

-Стање комуналне опремљености и уређености простора;

-Стање и статус природних и културних вредности;

-Услове надлежних институција добијених у поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени;

-Циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа (ППРС, РПП АПВ и остали) и циљеве предметних Измена и допуна Просторног плана.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима плана вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде Измена и допуна Просторног плана и другим значајним документима за овај простор.

У плански документ су интегрисане мере и услови заштите животне средине, ограничења и обавезе које се недвосмислено морају спроводити на предметном простору. Заштита животне средине је један од приоритетних задатака савременог друштва. Данас присутне негативне последице углавном су последица непоштовања планских докумената, саобраћајних система, неконтролисаних и неадекватне употребе енергије, као и непознавања основних законитости из домена животне средине.

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих. У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Просторним планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планска решења на животну средину.

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Просторног плана, може се констатовати следеће:

1 У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, нарушавања водног режима и неконтролисаног испуштања отпадних материја у медијуме животне средине;

2 У варијанти да се Просторни план имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области заштите природних вредности и природних ресурса, привреде и туризма приликом избора будућих корисника простора поштујући већ веома ограничене капацитете животне средине планског подручја.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложених Измена и допуна Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се Измене и допуне Просторног плана не донесу.

3.4. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ, ОДНОСНО УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Под мерама предвиђеним законима и подзаконским актима подразумева се њихова примена при спровођењу планских решења, односно при пројектовању, применом норматива и стандарда, као и приликом избора и набавке уређаја и опреме за планирани/пројектовани производни/технолошки процес, уз истовремену примену свих мера у току изградње и експлоатације, које су дефинисане општим техничким условима градње.

Мере из ове тачке обухватају и услове, које утврђују надлежни државни органи и организације у поступку израде планске и техничке документације, односно приликом издавања одобрења и сагласности за изградњу објекта, извођење радова и употребу објекта, односно отпочињање процеса експлоатације објекта.

Ови услови су саставни део аналитичко – документационе основе планског документа, односно студијске основе техничке документације.

За потребе израде планског документа, као и за потребе израде измена и допуна Просторног плана у наставку, прибављени су услови и подаци надлежних органа, посебних организација, јавних предузећа, установа и других институција.

Дефинисане мере, представљају основ за заштиту животне средину у току изградње, експлоатације, као и по престанку рада објекта.

Просторним планом подручја посебне намене - дате усмеравајуће одреднице послужиле су као оквир за дефинисање мера и активности везаних за планирање организације, уређења и заштите планског подручја, при чему је захтевима унапређења квалитета и заштите животне средине посвећена одговарајућа пажња. Заштита животне средине у овом плану обухвата мере заштите природне средине (ваздуха, воде, земљишта, вегетације), заштите природе и посебно угрожених делова животне средине, заштите непокретних културних добара и заштите од елементарних непогода.

НАПОМЕНА: У наредним тачкама 3.4.1.-3.4.4. 4. мере заштите и начин имплементације су дати интегрално за цело подручје ИК, при чему су делови текста означени на следећи начин:

- ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА I РЕДА БР. 21 НОВИ САД–РУМА–ШАБАЦ И ДРЖАВНОГ ПУТА I РЕДА БР. 19 ШАБАЦ–ЛОЗНИЦА (Службени гласник РС, број 40/2011), (Просторни план) – „regular“ текст
- **ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА I РЕДА БР. 21 НОВИ САД–РУМА–ШАБАЦ И ДРЖАВНОГ ПУТА I РЕДА БР. 19 ШАБАЦ–ЛОЗНИЦА (СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС, БРОЈ 31/2019), (ИД ПП ИК 2019.)** - „bold“ текст означен „ * “
- ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ИК ЗА ДЕОНИЦУ РУМА – ШАБАЦ, (ИД ПП ИК ЗА ДЕОНИЦУ РУМА – ШАБАЦ) - „underline“ текст означен „ ** “

3.4.1. Заштита и коришћење природних вредности

На просторима природних добара кроз које пролази планирана траса инфраструктурног коридора и остала путна инфраструктура, (Национални парк „Фрушка гора“ и Специјални резерват природе „Ковилско-петроварадински рит“, као заштићена природна добра и локалитет „Сењајске баре“ значајан као станиште природних реткости), потребно је ускладити активности у простору са мерама заштите.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума - Шабац, према подацима из Решења о условима заштите природе за потребе израде ИД просторног плана, планирана траса инфраструктурног коридора ДП I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац прелази преко следећих просторних целина од значаја за очување биолошке разноврсности: **

- Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја са ознаком РУМ01а,б, РУМ02, СМИ05а (регистрованих у бази података надлежног Покрајинског завода за заштиту природе), **
- Локални еколошки коридори Јарчина и Врањ. **

Приликом утврђивања техничких елемената трасе коридора инфраструктурних система неопходно је у што мањој мери пореметити еколошку равнотежу, с обзиром да планирани коридор пролази кроз наведена заштићена природна добра и станишта природних реткости. **

На осталим заштићеним природним добрима која се налазе у обухвату Просторног плана, али ван планиране трасе инфраструктурног коридора, мере заштите је потребно спроводити на основу важећих уредби и одлука о проглашењу заштите.

Мере заштите, уређења и унапређења природних добара, биодиверзитета и диверзитета предела спроводити на основу Закона о заштити природе, Закона о заштити животне средине и принципа међународних конвенција.

На основу Закона о заштити природе потребно је заштитити и очувати природу, биолошку, геолошку и предеону разноврсност.

Према Закону о заштити животне средине потребно је обезбедити заштиту и несметано остваривање функција заштићених природних добара са њиховом заштићеном околином и у највећој могућој мери очувати станишта дивљих биљних и животињских врста и њихове заједнице.

Биљни и животињски свет су природне вредности, које се користе под условима и на начин којима се обезбеђује очување вредности геодиверзитета, биодиверзитета, заштићених природних добара и предела. Јединица локалне самоуправе, правна и физичка лица одговорна су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове у животној средини, односно за непредузимање мера заштите животне средине, у складу са прописима.

Биодиверзитет и биолошке ресурсе је потребно очувати и на основу обавеза које потичу и из међународних конвенција.

На основу Закона о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 102/07), у политици планирања и развојној политици, потребно је обезбедити очување дивље флоре и фауне и посветити посебну пажњу заштити области које су од значаја за миграторне врсте.

У складу са Законом о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01), потребно је спречавати ширење, а по потреби предузимати мере за уништавање инвазивних врста.тз

Неопходно је имати у виду да се уређење простора заснива на обавезама утврђеним одредбама чл. 14. и 15. Закона о заштити животне средине који се односе на обавезну документациону основу пројекта, као и члана 46. којим је предвиђена обавеза извођача радова да је, уколико у току радова наиђе на природно добро које је геолошко – палеонтолошког или

минералошко – петрографског порекла (за које се претпоставља да има својство природног споменика), дужан да о томе обавести надлежну институцију и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Концепт заштите и коришћења Националног парка „Фрушка гора“**

У складу са Законом о националним парковима на подручју Националног парка „Фрушка гора“ који је са сва три режима заштите у обухвату Просторног плана, потребно је спроводити следеће мере:

– на подручју, под режимом I степена заштите потребно је искључити све облике коришћења и активности осим научно-истраживачког рада, контролисане едукације и активности којима се спречава деградација и нестанак осетљивих екосистема. То су простори специфичних геолошких, геоморфолошких и других облика и појава, значајни шумски екосистеми Фрушке горе, као и станишта заштићених биљних и животињских врста у оквиру заштите биодиверзитета Националног парка,

– на подручју, под режимом II степена заштите на угроженим и значајним просторима, потребно је посебним мерама ограничити и строго контролисати коришћење. Дозвољене су активности на унапређењу и презентацији природних вредности. То је највећи део шумског комплекса Националног парка који захтева специфичне мере неге и обнове нарушених шумских екосистема и станишта значајне флоре и фауне Фрушке горе на којима су неопходне интервентне мере заштите и очувања,

– на подручју, под режимом III степена заштите је одређено ограничено коришћење и контролисане активности у складу са функцијама Националног парка, традиционалним привредним делатностима и становањем, укључујући и туристичку изградњу. То су туристичко-рекреативни и културно историјски локалитети, деградиране површине под шумском вегетацијом, површински копови, акумулације и сл.

ППППН Фрушке горе до 2022. године предвидео је активности у путном саобраћају којима би се остварили неопходни услови за одвијање саобраћаја кроз заштићено природно добро – НП „Фрушка гора“.

Просторним планом су дефинисане и активности на изградњи и реконструкцији државног пута I реда бр. 21 којима је планирана изградња тунела испод Фрушке горе. Подручје планирано за изградњу тунела налази се испод режима II и III степена заштите, што ће значајно утицати на смањење негативних утицаја саобраћаја на Национални парк.

Процес изградње тунела имаће одређене негативне ефекте на животну средину, од којих су најзначајније:

– стварање прашине због велике количине ископаног материјала,

– могуће значајне промене у режиму подземних вода због одводњавање за потребе изградње тунела,

– утицај на вегетацију и станишта посебно у зонама улазног и излазног портала,

– појаве буке и вибрација услед минирања и бушења.

Већина наведених утицаја је просторно ограничена и имаће привремени карактер, који ће се уз пуну примену мера заштите моћи контролисати и делимично умањити.

Изградњом тунела реализоваће се значајни дугорочни позитивни ефекти у области загађења ваздуха и редукције буке и вибрација.

Концепт заштите и коришћења Специјалног резервата природе „Ковиљско – петроварадински рит“**

На подручју Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит“ установљена је просторна заштита, а највреднија станишта стављена су под режим заштите I, II и III степена, са прописаним мерама очувања и унапређења. На простору обухвата Просторног плана се налазе подручја са режимима заштите II и III степена са заштитном зоном на којима је потребно у складу са Уредбом о заштити подручја, спроводити следеће мере:

– у II степену заштите утврђује се ограничено и строго контролисано коришћење природних богатстава, док се активности у простору могу вршити у мери која омогућава унапређење стања и презентацију природног добра без последица по његове примарне вредности,

– у III степену заштите утврђује се селективно и ограничено коришћење природних богатстава и контролисане интервенције и активности у простору, у складу са функцијама заштићеног природног добра или су везане за наслеђене традиционалне облике обављања привредних делатности и становања укључујући и туристичку изградњу.

Око Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит” установљена је заштитна зона, која је у функцији заштите природних вредности у Резервату од околних антропогених утицаја. Прописане мере и ограничења треба да спрече развојне активности у непосредној околини природног добра, које би могле утицати негативно на квалитет средине.

Концепт заштите и коришћења станишта природних реткости**

У складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10), заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Ове мере подразумевају заштиту станишта, санацију и ревитализацију оштећених станишта и друге неопходне мере.

На локалитетима који су евидентирани као станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста према условима надлежне институције потребно је спроводити следеће мере:

– Локалитете пашњака „Брег” и „Касарна” и увалу потока Калодер који се налазе на јужним падинама Фрушке горе, потребно је валоризовати за установљење високог степена заштите. Потребно је сачувати изворност степских и пашњачких површина са пашарењем.

– На подручју локалитете „Сењајских бара” не треба предузимати активности на промени природног режима плављености подручја. Шумарство треба развијати у правцу очувања основних природних вредности.

– У шумама Барадинци и Лошинци не треба планирати изградњу објеката који нису у функцији заштите овог простора и развоја шумарства. Такође је неопходно сачувати старе шумске састојине које су станишта орла кликтавца (*Aquila pomarina*) и црне роде (*Ciconia nigra*).

Активности везане за изградњу путне инфраструктура ускладити са мерама заштите на подручју локалитете „Сењајских бара”.

Концепт заштите еколошких коридора и заштите фауне**

Еколошке коридоре који повезују изолована природна станишта и омогућавају одвијање миграција и размену генетског материјала, потребно је одржавати у природном и полуприродном стању, уз обезбеђење њихове проходности, посебно уз водотоке.

На основу Закона о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 102/07), у политици планирања и развојној политици, потребно је обезбедити очување дивље флоре и фауне и посветити посебну пажњу заштити области које су од значаја за миграторне врсте.

На траси инфраструктурног коридора ДП I реда бр. 21 и бр. 19 је потребно формирати пролазе за животиње који ће омогућити не само кретање свих животињских врста, него и ублажити негативне утицаје одвијања саобраћаја на популацију животиња.

Ограничавањем брзине кретања возила у складу са циљевима повећања безбедности саобраћаја ће смањити и угинуће животиња на путу. Прелази за животиње треба да ублаже негативне утицаје пута и да омогуће кретање свих врста животиња. Начин и учесталост кретања дивљих животиња између одговарајућих станишта није равномеран. Највећа опасност од судара са дивљим животињама може да се очекује на просторима у близини шумарака, тршњака или водотока. Заштићене животињске врсте од међународног значаја (водоземци и гмизавци, а од сисара је најзначајнија видра), редовно користе обални појас водотока током миграције, па прелаз за животиње може да буде комбинован са мостовима изнад водотока.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац, с обзиром на техничке услове да коридор саобраћајнице буде ограђен, ради заштите живог свет, поготово дуж делова трасе који пролазе кроз или тангирају постојећа ловишта обавезно је:**

– формирање пропуста и пролаза за специјалне машине, а нарочито за животиње кроз инфраструктурни коридор, ради смањења њиховог угинућа и несметаног комуницирања, поготово у ловиштима (ГЈ „Сенајске баре – Каракуша“ одељења бр. 5, 9 и 10 као и ГЈ „Сенајске баре – Крстац“ одељења бр. 29, 30 и 31),**

– заштита ретких врста птица (орао белорепан и црна рода) кроз очување старих стабала као потенцијалних гнездилишта.**

–подизање заштитних ограда дуж трасе пута ради заштите животињског света и остварења безбедности саобраћаја на деоници Рума-Шабац, а на делу трасе који води кроз ловиште високе дивљачи „Каракуша“ (ГЈ „Сенајске баре – Каракуша“ оделења бр. 5, 9 и 10 као и ГЈ „Сенајске баре – Крстац“ оделења бр. 29, 30 и 31) и постављање високе усмеравајуће заштитне ограде којом би се дивљач усмеравала ка пролазима за животиње са обе стране пута.**
–на делу трасе пута оквирне стационаже km 60+500 до km 65+000, поставити са северне и јужне стране ловну ограду према условима надлежног предузећа, ради заштите Репроцентра у оквиру „Посавског ловишта Каракуша“.**

Концепт заштите предела и пејзажног обликовања путног појаса **

У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности, потребно је спречавати ширење, а по потреби предузимати мере за уништавање инвазивних врста. Потребно је заштитити и очувати биолошки диверзитет укупног простора и предео у целини.

Стратегија заштите и коришћења природних вредности подразумева постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената, ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела и очување и унапређење предела и предеоне разноврсности у обухвату Просторног плана.

У циљу заштите аутохтоног пејзажа и унапређења амбијенталних услова, предвиђене су следеће мере:**

- адекватно озелењавање насипа и конструкција аутохтоним врстама;**
- уклапање усека и насипа у природни облик терена;**
- поновно успостављање трајног биљног покривача на свим местима на којима су престале активности које прате грађење;**
- где просторни услови и услови безбедности саобраћаја омогућавају, формирање нових појасева и зона заштитног зеленила, који ће смањити утицај монотоности коридора, наизменичним отварањем и затварањем визура према околном пределу.**

У том смислу је потребно пејзажно обликовати путни појас, све инфраструктурне објекте и пратеће садржаје, ради санирања последица оштећења предела, естетског и визуелног вођења саобраћаја, заштите животне средине и стварања новог вегетацијског коридора кроз који ће бити омогућен проток врста.

За озелењавање трасе пута се предлаже коришћење аутохтоних врста. Кроз формирање група садница и заштитног зеленила, оствариће се заштита земљишта, заштита од удара ветра и наноса снега на угроженим деоницама и буке и аерозагађења на деоницама пута које тангирају насеља. На просторима кроз које путна инфраструктура пролази кроз заштићена природна добра, озелењавање је потребно ускладити са условима заштите.

Ради заштите животиња је потребно је формирати пролазе за животиње кроз труп пута који ће омогућити не само кретање свих животињских врста, него и ублажити негативне утицаје одвијања саобраћаја на популацију животиња. Да би се смањила вероватноћа доспевања животиња на пут, потребно је моделирати терен са обе стране пута, посебно кроз формирање ремиза на местима где ће бити пројектовани пролази за животиње.

Заштитно зеленило треба подизати уз уважавање техничко-технолошких захтева инфраструктурних система за прегледношћу (петљи, мостова, денivelисаних укрштања и сл.) и заштитом од акцидената (ограничења за подизање зеленила у заштитним зонама гасовода и електроенергетских водова).

Сва позајмишта везана за изградњу инфраструктурних објеката по завршетку радова треба довести у одговарајуће функционално стање усаглашено са непосредном околином.

По завршеном извођењу грађевинских радова обавезно је формирати аутохтони биљни покривач (култивисати терен) на свим угроженим местима, применом одговарајућих врста, у складу са подлогом и конкретним условима.

Мере заштите биодиверзитета унутар границе ИД Просторног плана ИК на деоници ИК Рума – Шабац: **

1. Током планирања, пројектовања и изградње неопходно је применити одговарајућа планска и техничка решења са циљем смањења негативних утицаја на подручја значајних за очување биодиверзитета.**

2. Ради очувања еколошког интегритета и природних вредности подручја: **

2.1. Забрањена је изградња паркиралишта на просторима станишта/коридора и на удаљености мањој од 200 метара од назначених еколошких коридора или станишта. У складу са могућностима, надвожњаке и друге осветљене објекте планирати на удаљености већој од 200 метара од назначених еколошких коридора/станишта **

2.2. Забрањено је отварање позвјмишгга, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова ван трасе пута на природним стаништима заштићеног добра, регистрованих станишта еколошке мреже и еколошких коридора, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 m) на њих. **

2.3. Забрањено је паркирање или сервисирање механизације, као и одлагање отпада на површинама под природном вегетацијом. **

2.4. Управљање опасним материјама вршити сагласно одредбама Правилника о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса ("Сл. гласник РС", бр. 41/10. **

2.5. У случају изливања опасних материја (гориво, машинска и друга уља) загађени слој земљишта се мора отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. **

3. За очување еколошких својстава водотокова (укључујући и канализоване водотокове чије је корито у блиско-природном стању) као станишта и еколошких коридора: **

3.1. У највећој могућој мери очувати морфологију приобаља и обалног појаса. На деоницама где не постоје алтернативна решења и неопходно је извршити регулацију водотока/канала или премештање деонице тока, применити техничка и биотехничка решења, којима се природне хидролошке и еколошке карактеристике водотока очувају у што већој мери. **

3.2. Није дозвољено зацевљање водотока/канала који су назначени као еколошки коридори, односно који повезују станишта са еколошки коридорима. **

3.3. Очувати, а код регулисаних делова формирати појас вегетације уз обалу, као предуслов функционалност коридора. Минимална вегетација обале је травни појас ширине 5 метра, а на деоницама где је ширина обалног појаса већа од 8 метара обезбедити подизање појасева високог зеленила. **

3.4. Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња коритом или обалом (нпр. стрме вештачке површине) треба обезбедити техничка решења (нпр. храпаве површине) које обезбеђују безбедно кретање малим животињама унутар корита, односно омогућују излазак из корита. Обезбедити континуитет травног појаса еколошког коридора уз хидротехничке објекте. **

3.5. Водотоци и канали са улогом еколошких коридора не могу да служе као пријемници непречишћених/недовољно пречишћених отпадних вода. **

3.6. У складу са чланом 97. Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 30/10, 93/12 и 101/16), забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода у крајњи реципијент. Након прикупљања зауљених отпадних атмосферских вода системом непропусних дренажних цеви/канала неопходно је њихово пречишћавање на сепаратору уља и масти. Све отпадне воде, укључујући процедурне воде са саобраћајнице или воде са садржајем токсичних и запаљивих течности, морају бити третиране у складу са правилима одвођења и пречишћавања отпадних вода и према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Сл. гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), односно квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у крајњи реципијент **

4. Ради смањења акцидената узрокованих сударом са дивљачи и угинућа животиња на путу: **

4.1. На подручју назначених станишта обраслих високом вегетацијом (шума, грмље, шибгњаци, трстик), ради смањења учесталости кретања шумских врста према саобраћајници, моделирањем терена и планским одржавањем вегетације формирати травни појас ширине најмање 4 метра између саобраћајних трака и природних станишта са високом вегетацијом, који се мора одржавати редовним кошењем (најмање 2 пута годишње). **

4.2. На подручју назначених станишта обезбедити ограду за дивљач између саобраћајне и природних станишта/коридора, који обезбеђује заштиту популација свих заштићених и строго заштићених врста предметног простора. Доњи део ограде до 60 cm висине, треба да има отворе (окца) до 0.5 cm. Ограду позиционирати на начин који омогућује одржавање функционалности ограде (првенствено кошење) са обе њене стране. Ограда треба да усмерава

кретање фауне према уређеним пролазима за животиње, као и према мостовима и пропустима за воду као потенцијалним пролазима. Преиспитати потребу подизања оgrade за дивљач и на другим деоницама.**

4.3 Спречити доспевање ситних водоземаца на пут трајном вертикалном баријером глатке површине висине најмање 0,5 метара; **

- у дужини од најмање 50 m уз пут са обе стране водотока/канапа са улогом екопошких коридора; **

- у дужини од најмање 50 m уз пут са обе стране водотока/канала које (директно или преко канапске мреже) повезују заштићена подручја или означена станишта међусобно, односно са еколошким коридорима; **

- на другим локалитетима на којима процена утицаја доказује повећану фреквенцу кретања водоземаца или других заштићених и строго заштићених врста малих димензија. **

4.4. На подручјима станишта осветљење саобраћајнице и пратећих објеката планирати у складу са потребама заштите дивљих врста које су активне ноћу. **

- применити светлосна тела са засторима који спречавају расипање светлости према небу (према ваздушним коридорима миграције) и околним стаништима/еколошким коридорима; **

- осветљење вршити светлосним телима постављеним најниже могуће, са светлосним сноповима усмереним према аутопуту. **

5. Функционалну повезаност елемената екопошке мреже и проходност еколошких коридора који се пресецају саобраћајницом. обезбедити применом техничких решења која обезбеђују проходност миграционих путева: **

5.1. Омогућити безбедно кретање крупне дивљачи адекватним уређењем простора (заштита од ноћног осветљења, висина унутрашњости пролаза је већи или једнак 3 m, а индекс слободног простора пролаза или унутрашњости мулти функционалног моста једнак или већи од 1,5): **

- изградњом мултифункционалног моста код канализованог водотока Јарчина, повезујући станишта заштићених врста и повне дивљачи аграрног предела Срема са екопошким коридором Саве. **

- изградњом мултифункционалног моста код канализованог водотока Врањ, уз сам руб шумског станишта РУМО1а (заједнички пролаз за врсте шумских станишта и екопошког коридора) **

- изградњом пролаза за крупну дивљач уз северни руб шумског станишта РУМО2 (Каракуша), за дивљач аграрног предела која се креће уз саму ограду ловишта и уз мелиоративни канал**

- изградњом пролаза за крупну дивљач унутар ловишта Каракуша (РУМО2) у складу са потребама управљања ловиштем и са потребама кретања дивљих врста по гредама према западном вишем делу ловишта током поплава. **

- уређењем простора испод моста на Сави обезбеђујући континуитет зеленог појаса обале и проходност обале испод моста за терестичне врсте у периодима средњег водостаја. **

5.2. За животиње малих и средњих димензија које се крећу уз водотокове обезбедити проходност обале испод моста над каналом који се пружа паралелно са баром Дугајом унутар РУМО2. Минимална ширина трака за кретање животиња је 1 метар, ширина унутрашњег простора (визуелне целине) пролаза треба да је већа од 9 гп, а пожељно је обезбедити висину већу од 2 метра. Моделирањем терена траке за кретање животиња унутар пролаза повезати са гредама (узв шењима терена) ради слободног кретања дивљих врста по гредама према западном, в шем делу ловишта током поплава. **

5.3. За животиње малих димензија (првенствено водоземце) обезбедити пролазе код пресецања канала који повезују означена станишта/заштићена подручја са екопошким коридорима. Минимална ширина трака за кретање животиња је 0,5 метара. Користити специјалне материјале и техничка решења у складу са прихваћеним међународним стандардима (нпр. бетон посебних хидролошких особина) Обезбедити осветљеност проветравање, редовно чишћење и одржавање пролаза. **

5.4. Пролазе за животиње унутар мостова и пропуста уредити по следећим општим правилима: **

- просторе за кретање дивљих врста планирати са обе стране корита водотокова/канала; **

- просторе за кретање дивљих врста сместит изнад нивоа просечних пролећних водостаја (период март-април), а унутар затвореног ловишта "Каракуша" на нивоу навиших тачака греда са којима су повезани; **

– ако профил корита водотока унутар пролаза има нагиб већи од 150, треба формирати хоризонталну терасу ширине 0,4 -1,0 метара за кретање животиња изнад нивоа средњег водостаја Косине корита и обале треба да буду грубо храпаве (могуће решење су хоризонтална ребра или урези), што ће спречавати да животиње упадну у воду олакшаће им злаз из воде. Саму терасу за кретање обложити природним типом подлоге обале водотока дате локације (нпр глиновито земљиште) и повезати са обалом ван проспушта/моста **

– обезбедити што бољу осветљеност пролаза дневном светлошћу; **

– вегетација испред моста треба да буде ф зички повезана са природном вегетацијом околине помоћу ниске жбунасте вегетације распоређене у облику латиничног слова «V» (избор врста завис од локалних еколошких услова и од постојања обалоутврде): **

– обала (или део обалног појаса) испред моста треба да буде покривена о природним типом земљи шта датог локалитета (избежавати бетон). **

5.5 Побољшати проходност цевастих пропуста као потенцијалних пролаза за ситне животиње, побољшавањем осветљености и услова проветравања на што већем броју локација, нарочито код пропуста пречника већих од једног метра. **

5.6. у зависности од резултата процене утицаја на животну средину, по потреби планирати специјалне пролазе за водоземце шумских подручја, у складу са важећом регулативом за безбедно кретање дивљих врста **

5.7. Функционалност пролаза за животиње обезбедити редовним одржавањем.

6. Озелењавање дуж трасе пута и терена који су његовом непосредном окружењу треба да се врши под следећим општим условима: **

6.1. Озелењавање узурпираних површина, изложених ерозији и ширењу инвазивних врста, треба да се одвија паралелно са изградњом пута, формирањем травних површина у што краћем року **

6.2 Код планирања високог зеленила у зони утицаја издвојених станишта и еколошких коридора (удаљеност од 500 метара) забрањена је садња инвазивних врста **

7. Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, м несали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе. **

3.4.2.. Заштита и коришћење непокретних културних добара *

Заштита непокретних културних добара односи се на све категорије непокретних културних добара и подразумева конзервацију и презентацију већ истражених непокретних културних добара, прописивање услова за њихово очување, одржавање и коришћење, као и истраживање угрожених локалитета и спречавање њиховог даљег урушавања.

Заштита споменика културе и знаменитих места вршиће се применом следећих услова и мера:

– сва урбанистичка и техничка документација мора се радити у складу са условима и мерама заштите утврђеним од стране надлежних завода за заштиту споменика културе;

– црква са околином подлеже највишем степену заштите применом конзерваторских мера и очувањем аутентичности, карактеристичних елемената архитектуре, габарита, декоративних елемената екстеријера и ентеријера;

– конзерваторско-рестаураторске радове на сликарству могу вршити само овлашћена лица, у складу са Законом о културним добрима;

– обавезна је израда Елабората за измештање Споменика културе „Кипови” у КО Ириг (општина Ириг), на потезу „Овсиште”, на граници КО Ириг и КО Рума, по условима издатим од надлежне установе заштите;

– инвеститор је дужан да обезбеди средства за измештање споменика. *

За све врсте интервенција на непокретним културним добрима потребно је прибавити услове и сагласност од надлежне установе за заштиту споменика културе.

За манастирске комплексе утврђује се ужа и шира зона заштите и у односу на те зоне прописују се мере заштите.

Ужа зона заштите обухвата манастирски комплекс који подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских и рестаураторских радова. *

Шира зона заштите обухвата подручје око манастирског комплекса и у њој посебно утврђене просторе контролисане градње објеката за потребе привређивања

манастирског братства и потребе туристичке презентације манастира (паркинзи, санитарни чворови, продаја сувенира, приступне саобраћајнице). Сву планску, урбанистичку и техничку документацију за уређење шире зоне заштите као и изградњу планираних објеката радити у складу са условима утврђеним од стране надлежних служби за заштиту културних добара.

Заштита и уређивање просторне културно-историјске целине насеља реализовати применом следећих услова и мера:

– сву планску, урбанистичку и техничку документацију за ове целине радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра, утврђеним од стране надлежне службе за заштиту културних добара;

– очувати старе, постојеће специфичне урбане матрице насеља, са регулационим елементима првобитне мреже улица и блокова (раскрснице, крстови, распећа, спомен обележја, локације старих гробаља);

– очувати постојеће грађевинско-регулационе линије и принцип ивичног, традиционалног грађења тамо где је очуван, као и ревитализовати принцип ивичне регулације;

– очувати архитектонске облике објеката са утврђеним својствима (вертикални и хоризонтални габарит, изглед фасада, кровне масе), традиционалне материјале (материјали за изградњу и обраду, кровни покривач, декоративни елементи). За све интервенције у простору, за које се прибавља грађевинска дозвола морају се прибавити мере техничке заштите које утврђује надлежни завод за заштиту споменика културе.

Археолошка истраживања и надзор:

– приликом извођења земљаних радова на изградњи будуће саобраћајнице, на целој дужини обавезан је археолошки надзор од стране стручне службе надлежног завода за заштиту споменика културе;

– ако се у току извођења земљаних радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе, као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у ком је откривен, а све у складу са чланом 109. Закона о културним добрима;

– инвеститор је у обавези да обустави радове уколико наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете од изузетног значаја, ради истраживања локације (обављање додатних археолошких истражних радова регулише се посебним уговором);

– инвеститор је дужан да обезбеди средства за праћење, истраживање, заштиту и чување пронађених остатака који уживају претходну заштиту у складу са чланом 110. став 1. Закона о културним добрима;

– обавезује се инвеститор да најкасније 60 дана пре почетка извођења земљаних радова на изградњи саобраћајнице обавести надлежни завод за заштиту споменика културе ради спровођења археолошких истраживања и припреме надзора на терену;

– обавезна су претходна археолошка истраживања локалитета:

1) праисторијског локалитета Велике ледине, који се налази између пруге Рума–Шабац и пута Рума–Буђановци;

2) средњовековног насеља из XII–XIV века код Румске петље, која се регулишу посебним уговором са инвеститором на основу Елабората за археолошка истраживања локалитета и у складу са решењем Министарства културе и информисања.

– обавезно доставити на увид локације евентуалних зона будућих позајмишта земље за израду насипа како би се благовремено извршило рекогносцирање истих и сачинио програм заштите локалитета;

– забрањује се активирање позајмишта земље на позицијама археолошких локалитета код Барутане, Вашариште, код Врцалове Воденице, Борковац и Кудошке ливаде у КО Рума и других археолошких локалитета који уживају статус претходне заштите;

– забрањено је привремено или трајно депоновање смећа, земље, камена и других материјала на и у близини археолошких налазишта.

На евидентирана културна добра која уживају претходну заштиту примењују се исти услови и мере заштите као и за утврђена културна добра. За све интервенције на објектима обавезна је сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе уз примену добијених услова и мера заштите.

Са аспекта ИД Просторног плана за деоницу ИК Рума – Шабац, на траси пута, налазе два археолошка локалитета којих први - локалитет "Одеровци" у Јарку представља локалитет под претходном заштитом за који се предвиђа појачан надзор, док други локалитет - „Аџине њиве" у

Кленку представља евидентирану непокретности који ужива посебан режим заштите и на којем је изградња могућа уз обавезна заштитна археолошка истраживања. Заштићено Археолошко налазиште у хртковцима је изван коридора трасе планираног државног пута и за њега се не прописују посебни услови и мере заштите у контексту реализације планираног предметног пута. За подручје обухваћено ИД Просторног плана за деоницу Рума – Шабац: **

- обавезна су заштитна археолошка ископавања и истраживања на подручју обухваћеним Планом на потесу који је опредељен као археолошки локалитети: "АЦИНЕ ЊИВЕ " на потесу Брајкова II у Кленку на катастарским парцелама: 4062, 4063, 4064, 4065/1, 4065/2, 4066, 4067, 4068, 4069, 4070, 4071, 4072, 4073, 4074, 4075, 4076, 4077, 4078, 6028 (пут), 4103, 4104, 4105, 4106, 4107, 4108, 4109, 4110, 4111, затим з ападних делови катастарских парцела 4112, 4113, 4114, 4115, 4116, 4117, 4118, 4119, 4120, 4121 у дужини од 170 м у К.О. Кленак., који представља евидентирану непокретности који ужива посебан режим заштите; **

- обавезан је појачан археолошки надзор на локалитету "ОДЕРОВЦИ" у Јарку на катастарским парцелама: 1035, 1034/2, 103411, 1033, 1032/2, 1032/1, 1031, 1030, 1029, 1028, 1027 и 1026 у К.О. Јарак. **

- посебним програмом и мерама техничке заштите Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици утврђује начин обављања радова на археолошким локалитетима који ће доставити Инвеститору; **

- Инвеститор је у обавези да обезбеди средства за праћење, истраживање, заштиту и чување пронађених остатака који уживају претходну заштиту, а према програму и предрачуну за археолошка истраживања; **

- за заштитна археолошка истраживања потребно време, почетак радова, обим и трошкови утврђују се уговором. **

- Инвеститор је обавезан да обезбеди стални археолошки надзор приликом извођења земљаних радова, јер пут пролази поред бројних констатованих археолошких локалитета; **

- археолошки надзор обавиће стручњаци Завода за заштиту споменика културе у Сремској Митровици; **

- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошке слојеве или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици, као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима; **

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за праћење, истраживање, заштиту и чување пронађених остатака који уживају претходну заштиту. **

- обавезна пријава почетка земљаних радова 180 дана пре њиховог извођења, Заводу за заштиту споменика културе у Сремској Митровици. **

3.4.3. Утицај на животну средину и мере заштите *

Одрживо просторно планирање подразумева, између осталог и заштиту, уређење и унапређење животне средине која подразумева примену мера и активности чијом реализацијом ће се зауставити и спречити негативни утицаји на животну средину које могу имати поједини оператери и активности.

Просторним планом су предвиђене следеће опште и посебне мере заштите природних ресурса и заштите животне средине:

Опште мере заштите природних ресурса *

Опште мере заштите природних ресурса односе се на:

1) вођење регистра извора загађивања животне средине од стране надлежних општинских управа за послове заштите животне средине у општинама Ириг и Рума, као дела интегралног националног регистра извора загађивања који води Агенција за заштиту животне средине;

2) успостављање континуиране контроле и систематско праћење квалитета параметара животне средине (ваздуха, воде, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења) од стране овлашћених организација;

3) идентификација привредних субјеката-операера на простору обухвата Просторног плана који су у обавези да поднесу захтев за издавање интегрисане дозволе у складу са

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 25/15) и пратећим подзаконским актима – уколико дође до изградње ових објеката у планском периоду;

4) идентификација севесо постројења на основу Закона о заштити животне средине, Закона о ванредним ситуацијама и пратећих подзаконских аката;

5) формирање заштитних појасева зеленила у оквиру саобраћајне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, у циљу заштите од еолске ерозије – одношења површинског слоја земљишта и усева у фази семена.

6) рационално коришћење простора за потребе изградње и експлоатације инфраструктурног система (трасирање најкраћим путем или коришћењем постојећих траса).**

*Посебне мере заштите природних ресурса **

Мере заштите ваздуха *

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:

1) поштовати Закон о заштити ваздуха и пратећа подзаконска акта;

2) у случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, обавезно је предузимање техничко-технолошких мера или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности;

3) уколико дође до квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса, у постројењима у обухвату измена и допуна Просторног плана и контактне зоне, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;

4) код стационарног извора загађивања, у току чијег обављања делатности се могу емитовати непријатни мириси, обавезна је примена мера које ће довести до редукције мириса, иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;

5) у складу са прорачунима појаве и мерама заштите које ће се утврдити кроз процену утицаја и пројекат мрежа заштите спровести евентуално потребне мере заштите од аерозагађења и буке кроз постављање физичких баријера и/или успостављање заштитних зона са заштитним зеленилом уз саобраћајнице у складу са законом и просторним могућностима, како би се умањили ефекти буке и аерозагађења;

6) локације пратећих садржаја аутопута одговарајуће хортикултурно обработити.

7) дефинисање и других мера заштите квалитета ваздуха кроз поступак процене утицаја на животну средину.

Мере заштите вода *

У циљу заштите вода (површинских и подземних) успостављају се следеће мере заштите:

1) контролисано сакупљање атмосферских отпадних вода које се сливају са коловозних површина (затворени систем одводњавања) - вршити прихват зауљених отпадних вода преко сепаратора уља и масти;

2) контролисано сакупљање и евакуација отпадних вода - вршити биохемијско и механичко испитивање параметара квалитета отпадних вода;

3) контрола квалитета воде за пиће (физичко-хемијски и микробиолошки стандарди) од стране стручних служби на локалном нивоу у објектима у обухвату измена и допуна Просторног плана и контактне зоне;

4) поштовање услова и критеријума за унапређење и заштиту животне средине при уређењу водотока, а у зонама посебних природних вредности тежити остварењу „натуралне регулације”;

5) санација и ревитализација објеката и опреме водоводне инфраструктуре и изградња нових објеката у складу са санитарно-техничким условима изградње и уређења;

6) строго контролисана примена хемијских средстава у пољопривреди у обухвату измена и допуна Просторног плана и контактне зоне у циљу заштите површинских и подземних вода од загађивања;

- 7) забрана трајног депоновања отпада на целом подручју обухвата Просторног плана и контактної зони, што подразумева затварање општинске депоније у контактної зони;
- 8) спровођење поступка процене утицаја на животну средину и израда студије у којој ће бити дефинисане и мере у вези са заштитом вода (начин одвођења отпадних вода, третман и др.) за алтернативну трасу инфраструктурног коридора.
- 9) постављање еластичних ограда и водонепропусних фолија на деловима коридора, где она евентуално долази у контакт са постојећим извориштима водоснабдевања.**
- 10) с обзиром да планирана саобраћајница угрожава све водотоке у зони непосредног утицаја, регулациони радови не смеју угрозити постојећи режим вода.**
- 11) сва укрштања планираних инфраструктурних система (аутопут, пруга, оптички кабл и гасовод) са водоточима у природном или уређеном стању, организовати да се не ремети основна намена и функција водотока.**

Мере заштите земљишта*

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.

Посебни услови и мере у функцији заштите земљишта су:

1) применити биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање путева и других површина у функцији путне инфраструктуре;

2) применити мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања:

– у случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта;

– заштита функције земљишта, заустављање деградације земљишта и рекултивација деградираних површина;

– рекултивација и ревитализација свих површина деградираних услед коришћења минералних сировина;

– забрана стихијског одлагања отпада на територији обухвата измена и допуна Просторног плана и санација неуређених одлагалишта отпада, у контактної зони измена и допуна Просторног плана у циљу заштите земљишта.

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта у контактної зони измена и допуна Просторног плана дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Остале посебне мере заштите

Мере заштите од буке

Мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са Законом о заштити од буке у животної средини. Обавезе јединице локалне самоуправе Ириг и Рума, односе се на акустичко зонирање на територији локалне самоуправе, одређивање мера забране и ограничења у складу са законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животної средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животної средини и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животної средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животної средини („Службени гласник РС”, број 75/10) прописани су индикатори буке у животної средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, законом и важећим подзаконским актима.

Са аспекта изградње планираног аутопута на деоници ИК од Руме до Шапца, током израде техничке документације сповести процену утицаја изградње и експлоатације планираног објекта саобраћајнице на животну средину. Приликом израде техничке документације и процене утицаја на животну средину, у складу са прописима, дефинисаће се акустичне зоне и степен угрожености саобраћајном буком, те на основу тога дефинисати конкретне мере заштите од буке, у складу са законском регулативом. Садржај и детаљност карата буке прилагодити нивоу техничке документације за коју се она израђује, у складу са законском регулативом. **

У фази израде Идејног пројекта, односно Студије о процени утицаја на животну средину, потребно је извршити моделовање саобраћајне буке и на основу резултата предвидети мере у току изградње и у току експлоатације, које су неопходне за умањење утицаја буке на околину. У току извођења радова потребно је предузети следеће мере заштите:**

– спроводити редован мониторинг буке у непосредној близини градилишта;**

– захтевати од извођача радова да поштује мере ублажавања од буке;**

– приликом извођења радова користити модерну опрему са пругушивачима буке (опрема која задовољава захтеве Директиве ЕС/2000/14);**

– придржавати се уобичајних радних сати у току дана; **

– у близини насеља рад са бучном опремом треба да буде ограничен, обавезна употреба заклона. **

Пре пуштања државног пута у експлоатацију, а на основу локацијских услова, урадити техничку документацију за техничке мере заштите од буке унутар појаса пута (Пројекат за грађевинску дозволу техничких мера заштите од буке и Пројекат за извођење техничких мера заштите од буке), при чему обезбедити следеће мере заштите: **

– на местима где долази до прекорачења саобраћајне буке, у близини насељених места и објеката, потребно је планирати техничке мере заштите - конструкције за заштиту од буке одговарајућих материјала и облика, који ће у што мањој мери нарушити визуелна својства предела, пратећи следеће смернице;**

– конструкције за заштиту од буке морају задовољавати акустичне, конструктивне и визуелне карактеристике;**

– конструкције је потребно димензионисати и реализовати за плански период од најмање десет година, са могућношћу етапне надоградње. **

Са аспекта ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац, напомиње се да траса планираног ауто-пута пролази изван грађевинских подручја насеља, кроз планиране привредне зоне јужно од Румске петље ка Јарку, ка југу пролазећи источно од Јарка и Хртоваца, а западно од Платичева и Кленка, пресецајући пољопривредно и мањим делом шумско земљиште, дакле ненасељене зоне. При изради нове, односно измена и допуна постојеће планске и урбанистичке документације планиране намене дефинисати тако да се у зонама угроженим буком планирају одговарајуће намене у складу са прописима, а нарочито се мора спровести планска забрана градње објеката који су осетљиви на буку у зонама са прекораченим нивоима буке. Као додатна смерница при изради планске документације на нивоу јединице локалне самоуправе (за контактне зоне изван подручја које се ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац директно спроводи), истиче се обавеза поштовања зона и појасева у складу са Законом о путевима, посебно планске и контролисане градње у складу са посебном наменом. **

Мере заштите при управљању отпадом*

Са отпадом поступати у складу са Законом о управљању отпадом (Сл.гласник РС, 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон), Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије (Сл. Гласник РС бр. 98/10), Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада (Сл. Гласник РС бр. 56/10) и Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (Сл. Гласник РС бр. 92/10).

По завршетку грађевинских радова, сав отпадни материјал треба уклонити. Забрањено је одлагање свих врста отпада у водотоке и земљиште, као и трајно депоновање отпада уз трасу.

Утврдити обавезу санације или рекултивације свих деградираних површина. Уз сагласност надлежне комуналне службе, предвидети локације на којима ће се трајно депоновати неискоришћени геолошки грађевински и осталим материјал настао предметним радовима.

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са принципима Стратегије управљања отпадом за период 2010–2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10).

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима.

Обавеза генератора отпада је да, у складу са Законом о управљању отпадом и осталим законским и подзаконским актима, који непосредно регулишу ову област: обезбеди потребан простор за одлагање отпада, обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, а да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје субјекту који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл.).

Посебне мере и услови су:

1) комунални отпад потребно је сакупљати и обезбедити његову редовну евакуацију на локацију која је утврђена од стране комуналне службе до коначног одлагања на регионалној депонији у Инђији;

2) привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са Законом о управљању отпадом. Отпад мора да буде прописно обележен и привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања;

3) разношење чврстог отпада спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама на територији општина Ириг и Рума;

4) на свакој грађевинској парцели обезбедити посебан простор, тако да се омогући лак приступ надлежне службе, као и потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, у складу са законом и другим прописима;

5) примењивати опште и посебне санитарне мере предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

У случају потребе за простором за селективно сакупљање отпада који се не може чувати у контејнерима за комунални отпад, обавеза је власника/корисника да прибави услове, односно дозволу/сагласност надлежног органа за потребе уређења или коришћења наведеног простора.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, прописано је да, за постојећа постројења и активности оператер прибавља дозволу у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог закона. На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган мора прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08).

Акцидентне ситуације (удеси)*

У циљу заштите животне средине, при појави акцидентних ситуација (саобраћајне несреће и хаварије на саобраћајницама), препоручују се следеће активности:**

- сакупљање загађујуће материје која истиче,**
- препумпавање преосталих количина из оштећених цистерни,**
- израду ровова за сакупљање расутих загађујућих супстанци,**
- одстрањивање површински сакупљених загађујућих супстанци,**

- у случају изливања већих количина опасних и токсичних хемијских материја и њиховог продирања у земљиште и подземне воде, потребно је предузети одговарајуће мере заштите;**
- скидање контаминираних слојева земље и насипање неконтаминираним.**

Према подацима надлежног министарства, у подручју посебне намене не постоји ни једно постројење које подлеже издавању интегрисане дозволе, као ни једно севесо постројење вишег или нижег реда, али у контактної зони измена и допуна Просторног плана која имају утицаја на подручје посебне намене: комплекс нижег реда – Фабрика за производњу сунђера – Health Care Europe.

Сходно претходно наведеном, а у складу са чланом 34. став 1. тачка 26) Закона о заштити животне средине, надлежни орган даје следеће услове, ради утврђивања подручја у којима ће се дугорочно сачувати одговарајуће удаљености између објеката у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су веће од прописаних и стамбених подручја, јавних простора, као и подручја од посебног значаја, ради заштите живота и здравља људи и животне средине:

1) потребно је предвидети техничко-технолошке и организационе мере потпуне обуставе саобраћаја у случају хемијских удеса на комплексу на локацији Потес Румска петља 5, Рума, на раздаљини од 1.000 m од локације комплекса, како на деоници пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац, тако и на деоници аутопута E-75;

2) потребно је у сарадњи са локалним органима Сектора за ванредне ситуације МУП-а предвидети и мере евакуације корисника пута I реда број 21, као и аутопута E-75 из зоне угрожене ефектима хемијских удеса;

3) потребно је, приликом разматрања изградње нових индустријских објеката у обухвату измена и допуна Просторног плана, приликом издавања локацијских и грађевинских дозвола, обавезно упознати потенцијалне инвеститоре са опасностима од хемијског удеса на свим наведеним локацијама.

У случају изградње нових севесо постројења/комплекса, а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра удаљеност од минимум 1.000 m од граница севесо постројења, односио комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне – зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса.

Такође, напомињемо да се идентификација севесо постројења/комплекса врши на основу Правилника о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС”, бр. 41/10, 51/15 и 50/18). Поред тога, наглашавамо да су обавезе оператера и надлежних органа прописане у поглављу 3.2 Заштита од хемијског удеса, Закона о заштити животне средине, те да сходно наведеном, обавезе оператера према надлежним органима у области заштите од хемијског удеса, а у случају изградње новог севесо постројења/комплекса, почињу у року од најмање три месеца пре почетка рада постројења/комплекса. Поред тога, у случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператер не испуни услове из чл. 60ђ, 60г и 60д Закона о заштити животне средине, сходно члану 60е истог закона.

Потребно је пажљиво планирати лоцирање и изградњу, како нових севесо постројења/комплекса и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, тако и нових грађевинских објеката, укључујући саобраћајне правце, места за јавну намену и насеља у близини комплекса, где локација комплекса или грађевински објекти могу бити извор или повећати ризик или последице великог удеса, како би се избегли непотребни трошкови или лоше инвестиције за оператере, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса.

У Републици Србији надлежност у области хемијских удеса је подељена, као и у већини земаља ЕУ, при чему је област превенције и контроле хемијских удеса обрађена у Закону о заштити животне средине, а област израде екстерних планова заштите од удеса, који су саставни део Планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, као и одговора на удес је обрађена у Закону о ванредним ситуацијама, те је у случају изградње основних севесо постројења/комплекса, у интересу и грађана и локалних самоуправа на чијој територији се граде, и да инвеститори и сви надлежни органи који су укључени у процес доношења одлука о лоцирању нових севесо постројења/комплекса, размотре постојеће

капацитете снага и средстава за одговор на хемијски удес који су у надлежности локалног органа Сектора за ванредне ситуације МУП-а.

Јединице локалне самоуправе са територијом на подручју Просторног плана су у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији своје локалне самоуправе, израде План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

Мониторинг стања животне средине у току експлоатације пута **

Израдом студије о процени утицаја на животну средину будуће саобраћајнице дефинисаће се план и програм праћења стања животне средине. **

3.4.4. Заштита од елементарних непогода и коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље

Заштита од елементарних непогода

На основу сеизмолошких услова добијених од Републичког сеизмолошког завода, на посматраном подручју су утврђене регионалне вредности очекиваних максималних параметара осциловања тла на површини терена. Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година у обухвату Просторног плана утврђени су VII односно VII–VIII степен сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес”, а за VIII степен „штетан земљотрес”. При пројектовању и утврђивању врсте материјала за изградњу или реконструкцију објекта, обавезно је уважити могуће ефекте за наведене степене сеизмичког интензитета према ЕМС-98, како би се максимално предупредиле могуће деформације објекта под сеизмичким дејством.

Заштита од одроњавања и клизања земљишта обухвата изградњу и одржавање одводних канала за прихват и одвођење површинских вода, обезбеђење дренажних система за одвођење подземних вода, као и хумусирање косина падина или насипа.

У циљу контроле и заштите од ерозије и бујица, потребно је предузети одговарајуће биолошке, биотехничке и техничке мере. Посебна пажња се мора обратити код хидрауличног димензионисања објекта на местима укрштања пута са бујичним водотоцима (остварити адекватан транспортни капацитет за вучени нанос).

Одређеним биолошким, биотехничким и техничким мерама за контролу ерозионих и транспортних процеса у сливовима, могу се смањити ерозиона продукција и транспорт наноса, а тиме и степен угрожености саобраћајнице од ерозије и бујица. На местима укрштања коридора са бујичним водотоцима потребно је адекватно хидраулично димензионисање објекта. Посебно треба водити рачуна о опасности од заустављања наноса и формирања наносних наслага у зонама мостова и пропуста.

Интензитет ерозионих процеса у самом коридору је релативно мали и припада категоријама слабе и врло слабе ерозије. Међутим, индиректна угроженост коридора од ерозије и наноса никако није занемарљива, с обзиром да ка њему гравитира велики број бујичних токова. Имајући у виду повезаност ерозионе продукције и транспорта наноса, интензитет ерозионих процеса у горњем деловима сливова бујичних водотока манифестује се у њиховим доњим токовима, преко интензивног транспорта наноса.

Одбрана од поплава ће се реализовати у оквиру интегралних система: (а) активном одбраном у оквиру акумулационих басена; (б) пасивном одбраном и (в) планском контролом изградње у угроженим зонама (уз диференциране степене заштите, у складу са значајем подручја које се штити).

Настајање пожара се не може искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Превентивне мере заштите подразумевају планске мере заштите које се разрађују у плановима нижег реда а обухватају зонирање градова и насеља, изградњу нових саобраћајница и реконструкцију постојећих одговарајуће ширине, изградњу уличне хидрантске мреже, планирање уређења црпилишта воде за потребе гашења пожара и др.

У циљу заштите шума и шумског земљишта на подручју Националног парка „Фрушка гора”, неопходно је спроводити мере за спречавање појаве пожара као што су: мере за борбу против потенцијалних изазивача пожара, мере биолошко-техничке заштите шума, израдити карту шума

по степену угрожености од пожара, изградити и одржавати противпожарне путеве, планирати локације на природним водотоцима за уређење сталних црпилишта воде за потребе гашења пожара.

Мере за смањење броја саобраћајних незгода, су одржавање коловоза, банкина, паркиралишта, обнављање и побољшање вертикалне и хоризонталне саобраћајне сигнализације, унапређења режима одвијања саобраћаја, спровођење превентивних активности у области образовања и васпитања учесника у саобраћају.

Ради обезбеђења несметаног саобраћаја, а уједно и ради очувања природних станишта дивљачи, потребно је обезбедити „пропусте“ испод трасе саобраћајнице за несметано кретање дивљачи. Растојања „пропуста“ утврдиће се на основу распореда ловишта, шума, канала, природних станишта и сл. Такође, потребно је планирати и подизање заштитне оградe око саобраћајнице, како би се у потпуности обезбедило одвијање саобраћаја на високом нивоу.

Ради заштите од стварања снежних наноса и поледице потребно је формирати појасеве заштитног зеленила, односно планирати заснивање ваншумског зеленила и пољозаштитних појасева дуж коридора, који ће бити реализовано на основу израде студије о оправданости подизања ових појасева и пројектне документације која ће се изградити за те потребе.

Као најважнија превентивна мера заштите од експлозије и акцидентних ситуација је строга примена прописа који регулишу рад са експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима, као и начин њиховог ускладиштења, превоза и промета. Поред тога, мере заштите обухватају и редовну контролу и одржавање резервоара и постројења, уградњу сигурносне опреме, добру обученост и опремљеност људи за пружање хитних интервенција на терену.**

У контексту акцидентних ситуација, за све локације на којима се севесо постројења/комплекси налазе на удаљености мањој од 1.000 m од предложене трасе инфраструктурног коридора, потребно је обавити додатне консултације са надлежним органима и министарством, те да се за оне локације за које се утврди да се предложена траса аутопута налази на таквој удаљености од наведених севесо постројења/комплекса, односно да се простире кроз зону процењених смртоносних ефеката хемијског удеса (од 1% до 100% смртности) и/или зону могућих оштећења или деструкције објеката (од лаког оштећења до потпуне деструкције објеката), и/или зоне преноса пожара на друге објекте (домино ефекат), размотри измештање предложене трасе аутопута и/или севесо постројења/комплекса, како би се дугорочно сачувале одговарајуће удаљености између објеката у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су веће од прописаних и стамбених подручја, јавних простора, као и подручја од посебног значаја, ради заштите живота и здравља људи и животне средине. Сценарио могућег удеса на локацији Фабрике за производњу сунђера оператера „Health Care Еигоре“ д.о.о. Рума, на локацији Потес Румска петља 5, Рума, који може имати ефекте на претходно поменуто деоницу пута I реда број 21 Нови Сад – Рума – Шабац, као и на деоницу аутопута Е-75, подразумева формирање токсичног облака при пожару магацина готових производа, те формирање токсичног облака који може садржати различите продукте сагоревања, нарочито у условима ограниченог дотока ваздуха, при чему могу настати продукти као што су угљен-моноксид, чађ и цијано-водоник. С обзиром да се ради о комплексу нижег реда, за зону угрожену наведеног удеса, узима се зона од 1.000 m од локације удеса, при чему треба имати у виду да простирање поменутог токсичног облака зависи од правца и јачине дувања ветра у тренутку дешавања удеса.

Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље*

При планирању коришћења и уређења простора од интереса за одбрану земље, у свему су испоштовани услови добијени од Министарства одбране и они су уграђени у Просторни план.

У обухвату Просторног плана налазе се два војна комплекса у статусу „Мастер план“ (Клуб Војске – к.п. број 329 КО Рума и Станко Пауновић – Вељко – к.п. број 6362 КО Рума) и један војни комплекс статуса „Перспективан/Мастер план“ (Стеван Петровић – Бриле – к.п. бр. 11308/2, 11284/2, 11282/5, 11282/6 и 11282/7 КО Рума).

Војни комплекси са статусом „Мастер план“ су закључком Владе обухваћени списком непокретности које нису неопходне за функционисање Војске Србије, а који се стављају у функцију прибављања неопходних средстава за спровођење реформе система одбране и побољшања материјалног положаја Војске Србије. У Просторном плану је за ове непокретности дефинисана намена која ће бити спроводљива тек након регулисања својинских односа у складу са одредбама Закона о јавној својини („Службени гласник

РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 – др. закон, 108/16, 113/17 и 65/18), а у поступку пред Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије.

До њиховог отуђења према одредбама Мастер плана, располагања непокретностима, наведене комплексе је потребно третирати као земљиште и објекте „посебне намене”, сагласно члану 105. Закона о одбрани.

Имајући у виду да планирана траса коридора делимично пролази кроз југоисточни део перспективног дела војног комплекса „Стеван Петровић-Бриле”, који је на коришћењу Војне установе „Моровић”, преношење дела предметне парцеле на другог корисника (административни пренос) би требало да се изврши са накнадом у виду уступања на коришћење другог пољопривредног земљишта у непосредној близини, у истој површини.

Уколико се планира постављање оптичког кабла дуж трасе пута потребно је један пар оптичких влакана предвидети за стављање на располагање Војсци Србије, без накнаде, за потребе одбране. У том случају, потребно је доставити трасу наведеног оптичког кабла са свим тачкама преспајања где је могуће реализовати интерконекију на додељени пар оптичких влакана.

Обавеза обрађивача Просторног плана је да приликом израде нижих планских докумената, исте достави на усаглашавање потребама одбране земље, при чему би Министарство одбране заузимало ставове сходно потребама.

Са аспекта ИД Просторног плана ИК за деоницу ИК Рума – Шабац, у склопу истих, уз овај Просторни план израђен је посебан Анекс, у складу са Условима и захтевима у вези са изградом Измена и допуна ППППН ИК ДП I реда бр 21 и ДП I реда бр. 19, издатим од стране Министарства одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру (СП број 12495-4 од 06.08.2019.године), а подаци из њега се користе у складу са законским прописима.**

3.5. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА

У Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја.

Критеријуми се односе, са једне стране на процену планских решења са аспекта значаја плана за заштиту животне средине и начина на који су проблеми заштите животне средине превазиђени са становишта могућих утицаја на чиниоце животне средине, а са друге стране критеријуми се односе на вредновање карактеристика тих утицаја (вероватноћа, интензитет, временска и просторна димензија итд.).

У поступку анализе утицаја планских решења у складу са Законом анализирани су карактеристике утицаја према следећим критеријумима:

1) Вероватноћа настанка утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

2) Интензитет и значај утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	-3	Јак негативан утицај
Већи	-2	Већи негативан утицај
Мањи	-1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

3) Просторне размере утицаја

Размере утицаја	Ознака	О п и с
Могућ утицај ван граница државе	ТГ	Трансгранични
Могућ утицај на националном нивоу	Н	Државни
Могућ утицај на регионалном нивоу	Р	Регионални
Могућ утицај на нивоу општине	О	Општински
Могућ утицај у некој зони, делу општине	Л	Локални

4) Сложеност /реверзибилност

- Реверзибилан -повратан процес (Р)** -ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати сукцесивним процесом,
- Иреверзибилан -неповратан утицај (И)** -штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити.

5) Временска димензија Према времену трајања утицаји се могу поделити на:

- Привремен (П)** -утицај траје краћи временски период
- Повремен (ПО)** -утицај се повремено јавља и кратко траје
- Трајан (Т)** -последике утицаја су трајног карактера.

6) Број изложених људи – само запослени на изградњи и експлоатацији пута

7) Прекогранична природа утицаја Утицаји предметне деонице државног пута Iб реда бр.21 (М-21), емисијом загађујућих материја или буке немају прекограничне утицаје.

Утицаји на животну средину целокупног система су различити у фази изградње и фази експлоатације. У процесу експлоатације испитују се утицаји који могу настати у редовном режиму коришћења или у случају удеса. Вредновања карактеристика утицаја извршено је према критеријумима дефинисаним Законом о стратешкој процени утицаја а на основу презентованих матрица.

Табела 6.Карактеристике утицаја у фази изградње путног коридора који је предмет Измена и допуна Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/ реверзибилност	Временска димензија
Загађење ваздуха	И	-2	Л	Р	П
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	П
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	П
Девастација станишта и биљног покривача	И	-1	Л	Р	П
Деградација шума	И	-2	Л	Р	П
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	П
Угрожавање природних добара	М	-1	Л	Р	П
Угрожавање културних добара	М	0	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	М	-1	Л	И	Т
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	Р	П

Табела 7. Карактеристике утицаја у фази експлоатације путног коридора који је предмет Измена и допуна Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија
Загађење ваздуха	И	-1	Л	Р	П
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	П
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	П
Девастација станишта и биљног покривача	И	0	Л	Р	П
Деградација шума	М	-1	Л	Р	П
Угрожавање фауне	М	0	Л	Р	П
Угрожавање природних добара	М	0	Л	Р	П
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	И	-1	Л	И	Т
Угрожавање здравља и безбедности људи	В	0	Л	Р	П

Траса путног коридора која је предмет Измена и допуна Просторног плана не пролази кроз значајне површине природних добара те ако се узму у обзир све планиране и пројектоване мере заштите, може се закључити да је овакав догађај *теоретски могућ* али практично **мало вероватан**.

У погледу процене **ризика од удеса** у овој стратешкој процени није детаљније елаборирано, осим за севесо постројења те да се то очекује да буде предмет Студије утицаја на животну средину пројектно техничке документације. У делу текста мере заштите животне средине наведене су мере заштите у случају акцидента на севесо постројењу у контактної зони граница Измена и допуна Просторног плана.

Удес (акцидент) јесте изненадни и неконтролисани догађај који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу одлагању или дуготрајном неадекватном чувању (Закон о заштити животне средине). превенција и контрола удеса успоставља се применом система управљања сигурношћу на различитим нивоима, што подразумева припреме за могући удес које обухватају мере заштите: при просторном планирању, пројектовању, изградњи, процесу рада, депоновању и чувању опасних материја, контролу коришћења и одржавања опасних инсталација, као и друге мере које се предузимају при обављању опасних активности, а којима се спречава, односно смањује вероватноћа настанка удеса и могуће последице.

Директивом SEVESOII (која се односи на технолошке удесе већих размера), као један од приоритетних задатака за контролу последица удеса постављају се захтеви за просторно планирање.

Услови за настанак експлозије: Док систем функционише према предвиђеном технолошком процесу у зонама у којима може доћи до настанка експлозије окарактерисане су са **малим степеном угрожености**. Од момента када било који део система испадне из нормалног режима рада и вероватноћа контакта смеше природног гаса и ваздуха са извором паљења постане **реална**, простор у коме се тај део система налази прелази у **степен велике угрожености**.

Ниво удеса: За сваки део гасоводног система могућ је **III ниво удеса**

Вероватноћа настанка удеса: Процењено је да у току експлоатационог периода предметног путног коридора који је предмет Измена и допуна Просторног плана може доћи до настанка удеса па се закључује да је **вероватноћа настанка удеса средња**.

Последице удеса: Комбинованом методом историјског и аналитичког приступа, а према прописаним критеријумима, процењено је да **последице могу бити значајне и озбиљне**.

Ризици: На основу средње вероватноће настанка удеса и последица које могу бити значајне и

велике процењено је да су у експлоатационом периоду за настанак удеса **ризичи средњи**. Ова категорија ризика се сматра прихватљивом.

3.6. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ/РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА ДИМЕНЗИЈА, ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГИЈСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.), стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на планском подручју.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У наредној табели на основу вредновања дефинисаног у Табели 8 извршена је анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 8. Вредновање карактеристика утицаја Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Временска димензија	Просторна димензија
Позитиван (+) Негативан (-) Неутралан (Н)	Известан (И) Могућ (М) Није могућ(НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални(Per) Национални (Нац)

Табела 9. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката Циљеви стратешке процене

- А. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса;
Б. Заштита од буке и вибрација;
В. Минимизација потенцијалног загађивања пољопривредног земљишта;
Г. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

Врста утицаја	Циљеви стратешке процене											
	А			Б			В			Г		
Загађење ваздуха	+	М	КС	+	И	/	+	И	КС	+	И	КС
	МН	Кр	Л	ЈП	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л
Загађење површинских вода	+	И	КС	+	И	/	+	И	КС	+	И	КС
	МН	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Р	+	И	Р
Девастација и загађење земљишта	+	И	КС	+	/	КС	+	И	КС	+	И	П
	МН	Кр	р	П	Кр	Л	П	Ср	Р	П	Ср	Л
Девастација станишта и биљног покривача	+	М	КС	Н	/	/	Н	М	ПС	Н	М	П
	МН	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л
Деградација шума	+	И	КС	+	М	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ
	МН	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Р

Угрожавање фауне	+	И	КС	Н	М	СИ	Н	М	СИ	Н	И	СИ
	МН	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л
Угрожавање и утицаји природних добара	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	СИ	+	М	СИ
	МН	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Р
Угрожавање и утицаји на културна добра	+	НМ	Л	+	/	КС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л
	МН	Кр	С	ЈП	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	С
Нарушавање предеоних вредности	+	НМ	КС	+	/	/	Н	И	ПС	+	М	СИ
	МН	Кр	Л	П	Кр	Кр	Р	Ср	Л	П	Ср	Р
Угрожавање здравља и безедности људи	+	М	КС	Н	И	КС	Н	М	КС	Н	М	КС
	МН	Кр	Л	П	Кр	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Р

На основу вредновања величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја, може се закључити да ће утицаји планских решења имати у највећој мери повољан утицај са аспекта животне средине. Са аспекта просторних размера велики број планских решења, по областима, имаће регионални значај. У односу на вероватноћу утицаја, највећи број планских решења, по областима има извешан позитиван утицај на заштиту животне средине предметног подручја уз активну примену мера заштите животне средине.

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ДРУГИХ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА

Имплементација Просторног плана

Предмет Просторног плана је коридор путне инфраструктуре државног пута I реда бр. 21 и државног пута I реда бр. 19, са пратећим садржајима. Остале намене површина у обухвату Просторног плана дефинисане су важећим просторним и урбанистичким плановима.

Просторни планови подручја посебне намене⁴ чији делови се преклапају са Просторним планом, као и делови планова јединица локалне самоуправе⁵, који су у обухвату Просторног плана, усклађују се с овим Просторним планом у делу путног коридора, а у осталим деловима остају на снази. Просторним планом посебно се утврђују услови и мере заштите, коришћења и уређења простора који се опредељује за посебну намену (коридор пута), док се преостали простор у границама Просторног плана решава оквирно по питању коришћења земљишта остављајући могућност надлежним државним органима да доношењем планова прецизирају начин коришћења простора, његове заштите и изградње.

Спровођење Просторног плана, односно његова реализација одвијаће се:

- уграђивањем планских решења у развојне планове и програме,
- разрадом планских решења одговарајућим урбанистичким плановима за:
  - Административно подручје града Новог Сада,
  - Деоница Шабац–Лозница,
  - комплексе намењене пратећим путним садржајима, изузев за путне садржаје на деоници Рума - Шабац
  - за грађевинска подручја уз државне путеве I реда.
- директним путем (за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана).

Просторни план спроводиће се обавезним уграђивањем његових одредби у:

- планове и програме јавних предузећа у области инфраструктуре (саобраћај, водопривреда, електропривреда, електронске комуникације, енергетике и др.),
- посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (пољопривредног, водног и шумског земљишта, рекултивацију деградираног земљишта, заштиту животне средине, зоне заштићених природних и културних добара и др.).

Измене и допуне Просторног плана за деоницу обилазнице Руме спроводе се на следећи начин:*

- 1) директно (непосредно), издавањем информације о локацији и локацијских услова за предмет измена и допуна Просторног плана (за деоницу);*
- 2) спровођењем превентивних мера заштите и ограничења у погледу коришћења земљишта у ширем појасу заштите државног пута – предмета измена и допуна Просторног плана у планским документима јединице локалне самоуправе;*
- 3) израда плана детаљне регулације за површинску раскрсницу Врдник, са техничком документацијом као основом за плански документ, а на нивоу разраде у складу са законом.*

Измене и допуне и допуне Просторног плана ИК за деоницу Рума – Шабац спроводе се на следећи начин: **

1. директно (непосредно), издавањем локацијских услова, за део Просторног плана са разрадом на нивоу детаљне регулације у обухвату земљишта јавне намене, односно појаса државног пута (објекти пута), сервисних и приступних саобраћајница и водног земљишта канала и водотокова; **

⁴ Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године („Службени лист АПВ”, број 16/04), Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) („Службени гласник РС”, број 69/03), Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске-Београд (Добановци) („Службени гласник Републике Србије”, број 69/03).

⁵ Градови: Нови Сад, Сремска Митровица, Шабац и Лозница, и општине: Сремски Карловци, Ириг, Рума и Богатић

2. индиректно, за део ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац изван регулационе линије предметног државног пута (ауто-пута), и то 1) применом и разрадом планских решења ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац у другим планским документима за инфраструктурне системе који се налазе у коридору или се укрштају са коридором предметног државног пута (ауто-пута); и 2) применом и разрадом планских решења ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац у планским документима јединица локалне самоуправе.**

Овај план је основ за формирање парцеле јавне намене.**

Ако је у току имплементације овог просторног плана потребно формирати мање грађевинске парцеле за поједине функционалне целине или ако то захтева динамика решавања имовинскоправних односа и изградње, дозвољава се даља препарцелација формираних грађевинских парцела, израдом пројекта парцелације.**

У обухвату парцела земљишта јавне намене које су формиране овим ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац, за потребе изградње државног пута и регулације водотокова, дозвољена је израда пројекта парцелације и формирање мањих парцела у складу са потребама и динамиком реализације планских решења.**

У оквиру земљишта јавних намена могућа је прерасподела водног и путног земљишта уз сагласност управљача / имаоца јавних овлашћења надлежних јавних предузећа.**

У оквиру граница ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац могуће је пројектима препарцелације формирати атарске путеве ради обезбеђења непосредног приступа парцелама у ванграђевинском подручју.**

Планом је дозвољена фазност реализације тако да једна фаза представља функционалну целину, уз сагласност управљача пута.**

На местима укрштања мањих канала и пута, техничком документацијом дефисаће се техничка решења у складу са условима јавног водопривредног предузећа.**

Директна примена ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац**

ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац се спроводе директно (непосредно) за део са разрадом на нивоу детаљне регулације у обухвату земљишта јавне намене, односно појаса државног пута (објекти пута), сервисних и приступних саобраћајница и водног земљишта за потребе регулације канала и водотокова, и то издавањем локацијских услова за:**

- целокупну трасу државног пута са мостовима, пропустима и другим објектима; **

- петље / денивелисана укрштања и раскрснице; **

- функционалне пратеће садржаје: базе за одржавање пута, објекти контроле и управљања и др.; **

- пратеће садржаје за кориснике пута: одморишта са услужним центром.; **

- приступне саобраћајнице и противпожарне путеве до појединих објеката државног пута;

- заштитне објекте и радове на местима укрштања државног пута са осталим инфраструктурним системима; **

- објекте на каналима са којима се укршта државни пут; **

- електроенергетску и електронску инфраструктуру у функцији државног пута; **

- пејзажно уређење зелених површина у појасу државног пута. **

ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац представљају основ за утврђивање јавног интереса за експропријацију, односно административни пренос непокретности. Потпуном експропријацијом, односно административним преносом непокретности, обезбеђује се простор за формирање грађевинских парцела објеката који су саставни делови државног пута и парцела водног земљишта. Потпуном експропријацијом се трајно мења постојећа намена и власништво над обухваћеним непокретностима.**

Решењем о утврђивању јавног интереса, одређује се корисник експропријације, односно административног преноса непокретности. Корисник експропријације преузима сва права, обавезе и одговорности предвиђене Законом о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95 и 23/01 - СУС, „Службени лист СРЈ”, број 16/01 - СУС и „Службени гласник РС”, бр. 20/09 , 55/13 - УС и 106/16 - аутентично тумачење). **

У делу Просторног плана који се директно спроводи, површине које су предмет утврђивања јавног интереса одређене су графички са елементима за геодетско обележавање и пописом обухваћених катастарских парцела (у целини или у деловима). **

У случају међусобног неслагања текстуалних и графичких података или неслагања због накнадних промена насталих одржавањем катастра непокретности, меродавна је ситуација на графичким прилозима ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац. **

Смернице за имплементацију у другим просторним и урбанистичким плановима**

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог просторног плана, примењују се на следећи начин: **

1. не примењују се плански документи у делу дефинисаном регулационом линијом државног пута – аутопута и водног земљишта (земљишта јавне намене) утврђеног на графичким прилозима са детаљном разрадом ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац; **

2. примењују се, у делу и на начин који није у супротности са овим просторним планом, плански документи у делу ИД ПП ИК за деоницу Рума – Шабац изван регулационе линије предметног државног пута (ауто-пута), утврђеног на графичким прилозима са детаљном разрадом ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац), нарочито у погледу режима коришћења, уређења и заштите простора, као и у погледу спречавања ширења грађевинских подручја. **
Надлежни органи јединица локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања (измене и допуне) донетих планских докумената са ИД ПП ИК за деоницу Рума - Шабац, у року који не може бити дужи од две године од дана доношења овог планског документа. **

Имплементација у секторским плановима и програмима **

Имплементација и усаглашавање планских концепција, решења и пропозиција утврђених овим просторним планом у секторским плановима и програмима у складу са законом, обезбеђују: **

– министарство надлежно за водопривреду, односно Републичка дирекција за воде и надлежна водопривредна предузећа у склађивањем и реализацијом планираних радова на уређивању и одржавању каналске мреже; **

– министарство надлежно за енергетику и АД „Електромержа Србије” Београд, усклађивањем и реализацијом планираних радова на електроенергетској мрежи и објектима; **

– оператори мобилне телефоније усклађивањем својих програма развоја мобилне телефоније;

– органи локалне самоуправе и градска и општинска јавна комунална предузећа усклађивањем програма развоја водоводне и канализационе инфраструктуре; **

– органи локалне самоуправе и градска и општинска јавна предузећа надлежна за изградњу и одржавање путева, усклађивањем програма развоја општинских јавних путева;

– органи локалне самоуправе у сарадњи с министарством надлежним за заштиту животне средине, усклађивањем и реализацијом локалних планова и програма заштите животне средине (средњорочних планова заштите од буке, програма и планова мониторинга животне средине). **

Стратешке процене на нижим хијерархијским нивоима

Према члану 16. Закона о СПУ извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је урађен у складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 135/04 и 88/10), а за потребе израде предметног Просторног плана.

Чланом 5. Закона о стратешкој процени, „стратешка процена врши се за планове, програме, основе и стратегије (у даљем тексту: планови и програми) у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, електронских комуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.“

За наведене планове и програме којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или у случају мањих измена планова и програма које не захтевају прописани поступак усвајања, као и за планове и програме који нису наведени у претходном пасусу, одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана и програма ако, према критеријумима прописаним овим законом, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

„Министар надлежан за послове заштите животне средине, ближе утврђује листе планова и програма за које је обавезна стратешка процена утицаја на животну средину и листе планова и програма за које се може захтевати стратешка процена утицаја на животну средину.“

Чланом 7. Закона дефинисано је да се „Стратешка процена утицаја на животну средину ради на основу нивоа, врсте, циљева и садржаја плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину, ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.“

За планове нижег реда, у складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја „Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.“

С обзиром да ће се Просторни план подручја посебне намене спроводити разрадом планских решења, тј. даљом урбанистичким разрадом која подразумева израду урбанистичких планова пре свега за пратеће садржаје аутопута, имајући у виду карактеристике и значај природних вредности на планском подручју, *налаже се обавезна израда стратешких процене утицаја на животну средину за све урбанистичке планове који се буду израђивали за пратеће садржаје у коридору аутопута, планиране привредно-радне зоне и објекте комуналне инфраструктуре на територији овог Плана*, како би се на адекватан начин проценили и валоризовали могући негативни утицаји планских решења на стање природних вредности.

Процене утицаја пројеката на животну средину

У поступку даље разраде планског документа, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04) и Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.84/05) инвеститори су дужни да се обрате надлежним органима за послове заштите животне средине општинских управа на планском подручју који ће одлучити о потреби израде Процене утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању израде Процене утицаја.

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су „Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затеченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водне инфраструктуре, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.“

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутих Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљање отпадом и комуналних делатности, као и за све пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.

Као обавезујућу ствар, а на основу Закона о процени утицаја на животну средину, потребно је истаћи следеће:

- Инвеститор не може приступити извођењу пројекта тј. радовима без спроведеног поступка процене утицаја и добијене сагласности надлежног органа на студију о процени утицаја
- Инвеститор за чије се планиране објекте и активности може захтевати процена утицаја мора поднети захтев за одлучивање о потреби процене утицаја надлежном органу, и

- Студија о процени утицаја је саставни део документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта (изградња, извођење радова, промена технологије, промена делатности и друге активности).

Студија процене утицаја израђује се на нивоу идејног пројекта.

У случају да се на подручју планова нижег реда планирају два или више објеката (пројеката) који се налазе на листи објеката за које се израђује студија о процени утицаја на животну средину, онда се доноси одлука о приступању изради стратешке процене доноси се у складу са одредбама из чланова 5. и 6. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Код свих осталих планова примењују се мере и услови заштите животне средине утврђени у овом извештају.

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана садржи нарочито:

- 1 Опис циљева плана и програма;
- 2 Индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3 Права и обавезе надлежних органа;
- 4 Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
- 5 Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Законом о заштити животне средине дефинисано је да Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

Према члану 69. Закона о заштити животне средине, циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- Обезбеђење мониторинга;
- Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- Дефинисање мониторинга загађивача;
- Успостављање система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача
- Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

5.1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни циљ израде Измена и допуна Плана је дефинисање планског основа и обезбеђење просторних услова за преиспитивање решења деонице ИК Рума – Шабац и појединих намена и правила уређења и грађења, чиме ће се омогућити спровођење предметног планског документа и реализација планираних садржаја.

Циљ доношења Измена и допуна Просторног плана је доношење најбоље варијанте обилазнице око Руме и то вишекритеријумским вредновањем, које је извршено применом поступка познатог под називом Cost benefit analysis (CBA) -анализа трошкова и добити.

Циљеви израде Измена и допуна Просторног плана су:

-обезбеђење веће интегрисаности подручја и повећање мобилности становништва рационалним инфраструктурним повезивањем, реконструкцијом постојећих инфраструктурних система, побољшањем њиховог функционисања и изградњом нових делова мреже и објеката, -усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз грађевинско и пољопривредно земљиште, -омогућавање остварења принципа одрживог развоја и очувања пољопривредног земљишта, -контрола утицаја планираних активности на окружење, -минимизација негативних утицаја и решавање просторних конфликта у складу са основним принципима одрживог развоја.

Циљеви Измена и допуна Просторног плана су у потпуности усаглашени са циљевима планова на вишем хијерархијском нивоу, чији су изводи наведени и у поглављу **1.3. Плански основ.**

5.2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Изменама и допунама Просторног плана.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у табели бр. 10, као и у претходном поглављу 2. Општи и посени циљеви и избор индикатора.

Табела 10. Индикатори стања животне средине

Посебни циљеви СПУ	Посебни циљеви Измена и допуна Просторног плана	Индикатори
-заштита и одрживо коришћење природних ресурса; -заштита од буке и вибрација; -минимизација потенцијалног загађивања пољопривредног земљишта; -Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација	-обезбеђење веће интегрисаности подручја и повећање мобилности становништва рационалним инфраструктурним повезивањем, реконструкцијом постојећих инфраструктурних система, побољшањем њиховог функционисања и изградњом нових делова мреже и објеката; -усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз грађевинско и пољопривредно земљиште; -омогућавање остварења принципа одрживог развоја и очувања пољопривредног земљишта; -контрола утицаја планираних активности на окружење; -минимизација негативних утицаја и решавање просторних конфликта у складу са основним принципима одрживог развоја.	-Број дана са прекорачењем ГВЕ за суспендоване честице, SOx, NOx -Промена намене земљишта (%) -на (%) санираних и рекултивисаних подручја -Квалитет пољопривредног и непољопривредног земљишта -Употреба минералних ђубрива (kg/ha) -Употреба пестицида (t активне материје пестицида на 10km ² пољопривредног земљишта)

Имајући у виду обухват Измена и допуна Просторног плана, постојеће и будуће садржаје, као и могућа загађења, мониторинг се односи на:-Контролу квалитета ваздуха;-Контролу и праћење квалитета вода;-Праћење квалитета земљишта-Праћење нивоа буке.

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10, 63/13);
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о одређивању зона и агломерација („Службени гласник РС“, бр. 58/11 и 98/12);
- Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи („Службени гласник РС“, број 58/11);
- Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама („Службени гласник РС“, број 84/10).

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13) оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид**

и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10, 63/13).

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10, 63/13).

Мониторинг квалитета ваздуха врши се и на основним руралним локацијама ван непосредног утицаја значајних извора загађења ваздуха.

Предметним Извештајем сугерише се обавеза вршења контрола квалитета ваздуха у зони Румске петље, зоне Хртковаца и Фишеровог салаша, а могуће и других локација.

За објекте у обухвату Измена и допуна Просторног плана и у контактної зони, за које се утврди да се не ради Студија процене утицаја на животну средину по Закону, по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврђује се потреба вршења додатног мониторинга, посебно за праћење загађења ваздуха и вода (у складу са важећом законском регулативом).

Мониторинг квалитета воде

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Службени гласник РС“, број 96/10),
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода („Службени гласник РС“, број 67/11),
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, број 74/11),
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и хазардних сустанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 35/11)
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12)

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Испуштање технолошких отпадних вода у систем јавне канализације врши се у складу са актом о испуштању отпадних вода у јавну канализацију који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе.

С обзиром на затворени систем прикупљања и евакуације отпадних вода са коловоза планираног пута и обавезно пречишћавање истих пре упуштања у реципијент, мониторинг евакуисаних вода ће се вршити пре и после пречишћавања. такође ће се вршити мониторинг реципијента пре и после улива пречишћених вода, а сугерише се и мониторинг вода канала/водотокова који се налазе у зони трасе планираног пута.

У циљу утврђивања мера, које треба предузимати ради заштите вода од загађивања и контроле резултата реализованих мера заштите, потребно је додатно вршити контролу квалитета површинских и подземних вода и квалитет отпадних вода у циљу сагледавања:

- утицаја присутних загађујућих материја,
- врста загађујућих материја и степена њиховог дејства на водопријемник,
- могућности елиминације штетног и опасног дејства присутних материја на водопријемнику.

Посебна испитивања се обављају у циљу одређивања обима и могућности последица хаваријског загађивања, провере и дефинисања техничких решења и за друге намене, према посебно утврђеним програмима.

У циљу праћења стања загађености вода, врши се систематско испитивање квалитета површинских и подземних вода на прописан начин на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање, Правилника о опасним материјама у водама и Правилника о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода.

Мониторинг квалитета земљишта

Контрола квалитета земљишта спроводи се у складу са Законом о заштити животне средине, Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма, Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту и Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања.

Програм системског праћења квалитета земљишта у смислу **локалне мреже локалитета за праћење квалитета земљишта** успоставља се на нивоу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Листа параметара обухвата податке и информације које се прикупљају на местима узорковања земљишта, а приликом избора параметара узимају се у обзир они параметри који могу достићи вредности које могу изазвати значајан ризик по здравље људи и животну средину.

Степен угрожености земљишта од хемијског загађења одређује се на основу вредности загађујућих материја датих у посебном пропису којим се регулишу граничне вредности опасних и штетних материја у подземним водама, као и у посебним прилозима Уредбе, који се односе на ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију подземних вода и земљишта.

У случају прекорачења граничних вредности из Прилога 1 Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту и граничних концентрација загађујућих материја у подземним водама утврђених посебним прописом, врше се додатна истраживања на контаминираним локацијама ради утврђивања степена загађености земљишта и израде пројекта ремедијације и рекултивације.

Пројекат ремедијације и рекултивације се увек реализује када просечна концентрација било које загађујуће, опасне и штетне материје у више од 25 m³ запремине земљишта прелази ремедијациону вредност (Прилог 1 Уредбе) или у више од 100 m³ запремине водоносног слоја

на контаминираним локацијама прелази ремедијациону вредност (Прилог 2 Уредбе).

Пројекат ремедијације и рекултивације може се реализовати и у случају прекорачења граничних вредности, као и у случају да концентрације загађујућих, опасних и штетних материја у мање од 25 m³ запремине земљишта прелази ремедијационе вредности или у мање од 100 m³ запремине водоносног слоја на контаминираним локацијама прелази ремедијационе вредности, ако додатна истраживања на контаминираним локацијама укажу на значајне последице на здравље људи и животну средину.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост овог природног ресурса.

Локације на којима је депонован **незагађен материјал од ископавања** (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Мониторинг буке

Заштита од буке, која као феномен звучне осцилације, поред физичких карактеристика има и психофизиолошка штетна дејства и утицаје, а настаје природном или људском активношћу (бука коју стварају превозна средства, индустријске и друге радне активности) изнад утврђене граничне вредности, обухвата мере које се предузимају у циљу:

- спречавања или смањивања штетних утицаја буке на здравље људи у радној и животној средини,
- утврђивање нивоа изложености буци,
- прикупљање података о нивоу буке у животној средини и обезбеђивања њихове доступности јавности,
- постизање и очување задовољавајућег нивоа буке у животној и радној средини.

Ниво буке у животној средини контролише се системским мерењем буке, које обезбеђује јединица локалне самоуправе. Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини, прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Табела 11. Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору

зона	Намена простора	ниво буке у dB (A)	
		за дан и вече	за ноћ
1.	Подручја за одмор и рекреацију, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
2.	Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45
3.	Чисто стамбена подручја	55	45
4.	Пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечја игралишта	60	50
5.	Занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж градских саобраћајница	65	55
6.	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи	

Законом о заштити од буке у животној средини дефинисано је да Аутономна покрајина утврђује мере и услове заштите од буке, односно звучне заштите у плановима, програмима и пројектима, укључујући и оне на које даје сагласност у поступку стратешке процене утицаја, процене утицаја пројеката на животну средину, односно у поступку издавања интегрисане дозволе за рад постројења и активности.

Мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са овим Законом. Обавезе јединице локалне самоуправе односе се на акустичко зонирање на својој територији, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга

буке у животној средини на својој територији и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Утврђивање акустичних зона методологије мерења буке на територији јединице локалне самоуправе врши се у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке и Правилником о методологији за израду акционих планова. Сходно томе, неопходно је да општине Ириг и Рума утврде акустичне зоне на територији својих локалних самоуправа.

Такође, у обзир треба узети извештаје појединачних мерења нивоа буке, у складу са прописаним мерењима, која могу бити предвиђена студијом о процени утицаја на животну средину за поједине објекте или по решењу инспектора за заштиту животне средине, у обухвату Измена и допуна Просторног плана и у контактної зони, посебно на деони ИК Рума - Шабац.

5.3. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Систем праћења стања животне средине (ваздух, вода, земљиште, опасне, отпадне и штетне материје, бука) успостављен је следећим правним актима:

- Закон о заштити животне средине ("Сл.гласник РС" бр.135/04, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон и 95/18-др.закон)
- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 10/13)
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС", број 111/15)
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС", број 6/16)
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гласник РС бр. 5/16)
- Правилник о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података ("Сл. гласник РС", бр.30/97, 35/97);
- Закон о водама ("Сл.гласник РС" бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон),
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99 и "Сл. гласник РС", бр.28/19);
- Правилник о опасним материјама у водама ("Сл. гласник СРС", бр. 31/82, 46/91);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС", бр.67/11, 48/12 и 1/16)
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС", бр.50/)
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС", број 24/14);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл.гласник РС", бр. 33/16)
- Уредба о класификацији вода ("Сл.гласник СРС" бр. 5/68)
- Уредба о категоризацији водотрока ("Сл.гласник СРС" бр. 5/68 и 33/75);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Сл.гласник РС" бр. 62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др.закон),
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Сл. гласник РС", бр. 88/10, 30/18-др.закон);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање ("Сл. гласник РС", бр. 23/94)
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС", бр.36/09 и 88/10);

- Закон о поступању са отпадним материјама (Сл. гласник РС бр. 25/96),
- Правилником о начину начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Сл. гласник РС", бр. 92/10);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини ("Сл. гласник СРС", бр. 54/92);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10)
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);
- Правилник о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС“, број 72/10),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10),
- Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Сл. гласник РС", бр.37/11) .

С обзиром да је законодавна активност у Републици Србији интензивна и динамична, у случају да се током спровођења ПДР-а поједини прописи измене или донесу нови који уређују област заштите животне средине, примењиваће се новодонесени прописи.

5.4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга - Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине, односно мониторинг, у складу са овим и посебним законима. Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона. Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга - Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација - Мониторинг може да обавља и овлашћена организација, ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Обавезе загађивача - У контексту мониторинга загађивача, законом су прописане обавезе оператера постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине да преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да: 1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења, 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за

друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Достављање података - Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

Санација и ремедијација - Правно и физичко лице које деградира животну средину дужно је да изврши ремедијацију или на други начин санира деградирану животну средину, у складу са пројектима санације и ремедијације, на које сагласност даје надлежно министарство.

6. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Приказ коришћене методологије

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу просторно планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

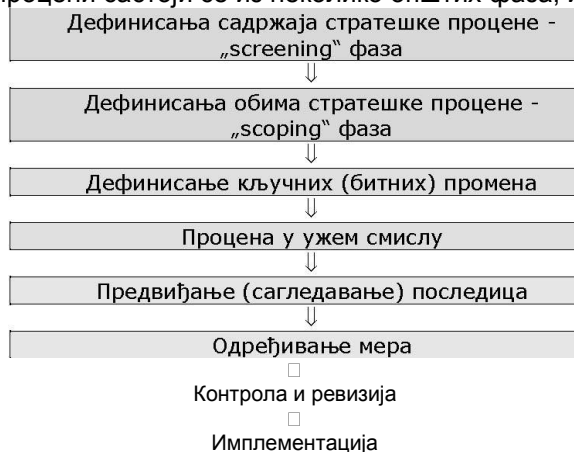
У Елаборату су анализирани све Просторним планом предвиђене активности, извршена је синтетна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring report“) у оквиру Просторног плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе: -Полазне основе, анализа и оцена стања; -Процена могућих утицаја на животну средину; -Мере заштите

животне средине и -Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

Примењени метод рада

Стратешка процена Измена и допуна Просторног плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Просторног плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене за предметне измене и допуне просторног плана за деоницу ИК Рума – Шабац од Румеске петље до моста на Сави.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

- 1 Полазне основе стратешке процене;
- 2 Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
- 3 Процена могућих утицаја плана на животну средину;
- 4 Смернице за израду стратешких процене на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
- 5 Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Просторног плана;
- 6 Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
- 7 Приказ начина одлучивања;
- 8 Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

Тешкоће у изради

Током израде Извештаја о стратешкој процени Измена и допуна просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад – Рума - Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац - Лозница услед специфичности плана и карактеристика постојећег стања животне средине на планском подручју, садржај предметног Извештаја је у одређеној мери модификован и прилагођен основним карактеристикама Плана.

У току израде Извештаја, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом веома скромног информационог система о животној средини, на предметној деоници, као и са непостојањем Програма праћења стања параметара животне средине, на основу система показатеља-индикатора за оцену и праћење стања животне средине на подручју у обухвату планског документа. Такође, за предметно подручје није формиран локални регистар извора загађивања, као ни за преостали део територије општина у обухвату Измена и допуна Просторног плана.

Такође, тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине, те да није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Плана и да на предметном простору и у ширем окружењу не постоји континуитет у мониторингу животне средине.

7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС ОДГОВАРАЈУЋИХ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР ДАТОГ ПЛАНА СА АСПЕКТА РАЗМАТРАНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ НАЧИНА НА КОЈИ СУ ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ УКЉУЧЕНА У ПЛАН

Процес стратешке процене утицаја планских решења на животну средину вршен је паралелно са поступком израде Измена и допуна Просторног плана.

У смислу обавезе да се стратешком проценом изврши оцена погодније варијанте планских решења, важно је напоменути да предметним Изменама и допунама Просторног плана нису разрађивана варијантна решења, те нису вршене стратешке одлуке у смислу избора најпогодније варијанте, већ само у погледу реализације односно нереализације ИД Просторног плана. Изменама и допунама Просторног плана дата су решења адекватна планираној намени простора у обиму које дозвољавају прописане мере заштите, те су дата решења усклађена са заштитом животне средине.

Утврђени су основни критеријуми просторног уређења, коришћења природних ресурса и мере заштите животне средине.

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Измена и допуна Просторног плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени. Орган надлежан за припрему Плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и о времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења Измена и допуна Просторног плана.

Орган надлежан за припрему Измена и допуна Просторног плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности који садржи сва мишљења о Извештају о стратешкој процени, као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Изменама и допунама Просторног плана.

После прикупљања и обраде свих мишљења, на основу којих се формира финална верзија Плана, орган надлежан за припрему Измена и допуна Просторног плана доставља Извештај о стратешкој процени заједно са Планом надлежном органу на одлучивање.

Извештај о стратешкој процени доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи општинском органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. На основу ове оцене, орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на Извештај о стратешкој процени у законском року од дана пријема захтева за оцењивање.

8. ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ SE ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ ИЗВЕШТАЈА

Проблематика заштите животне средине у Изменама и допунама Просторног плана разматрана је у оквиру планског документа, али и у склопу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја. Посебна пажња посвећена је предмету измена и допуна Просторног плана, у делу на територији општине Рума и општине Ириг.

Циљ израде стратешке процене предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Резимирајући утицаје Измена и допуна Просторног плана на животну средину и елементе одрживог развоја може се констатовати да планска решења имају позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји које је могуће очекивати од постојећих корисника простора пре свега севесо постројења нижег реда које се налази у непосредној зони предмета Измена и допуна просторног плана, а повредива зона захвата и простор у обухвату Измена и допуна Просторног плана. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитет простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја плана на животну средину.

Изградња државног пута (двотрачног/вишестрачног) Нови Сад – Рума – Шабац - Лозница ће имати значајне позитивне утицаје посматрано са социолошког аспекта. За очекивати је да ће изградња овог пута привући пре свега инвестиције, чиме ће се повећати запосленост, а то ће за крајњу консеквенцу имати и пораст броја становника на посматраном подручју. Један од ограничавајућих фактора на анализираном подручју је висок проценат (21,6%) старог становништва преко 60 година, као и високо учешће неквалификоване радне снаге код незапослених.

Обезбеђење аутопустке деонице Рума – Шабац поготово ће позитивно деловати на квалитетно друмско повезивање Шапца и осталих насеља у Посавини и Подрињу јужно од Саве са постојећом мрежом ауто-путева Републике, на повезивање западних делова Србије са Војводином, а прекогранично и са Хрватском и Мађарском и осталим деловима Европе.

Очекује се да ће се изградњом овог пута и повећаним инвестирањем отворити радна места не само за незапослене са овог подручја, већ и из других делова Републике, као и да ће се побољшати квалификациона и старосна структура становништва. Могућности јачања свеобухватног привредног, културног и социјалног развоја Србије у окружењу, се огледа у јачању инфраструктурних веза (првенствено друмске инфраструктуре), чиме се омогућава бољи и економичнији проток робе, путовања људи, размена информација итд.

Повезивање ће се, осим утицаја на развој привреде и инфраструктуре, одразити и на друге области, с обзиром да се у непосредном и ширем окружењу налазе значајни туристички потенцијали и капацитети планинског (Фрушка Гора), бањског (Врдник и бање у Мачви) карактера, потенцијали водних акумулација и водотокова, као и значајан број културно-историјских споменика (манастири Фрушке Горе, споменици мачванског и поцерског подручја) и природних вредности (НП Фрушка Гора, Сењајске баре, локалитети пашњака и строго заштићених врста и др.. али и подручја у залеђу као што су Цер, долина Дрине и река Сава и други водотоци и сл.). Изградњом предметног државног пута доћи ће до значајног повећања могућности искоришћавања ових туристичких потенцијала и представљаће значајан потстицај њиховом даљем развоју. Компаративне предности ових подручја за интензивирање развоја туризма заснивају се на туристичким ресурсима од националног значаја и развоју специфичне, препознатљиве туристичке понуде, чиме ће се омогућити активирање нових туристичких

подручја и центара дуж подручја у обухвату и контактним зонама читаког просторног плана од Новог Сада до лознице и шире. Ово се огледа у могућностима развоја међурегионалних и међудржавних потенцијала.

Посматрано са здравственог аспекта изградња овог пута неће имати негативних утицаја, јер ће ауто-пут пролазити углавном ван насељених места па негативни здравствени утицаји неће бити изражени по становништво анализираниог подручја.

Негативни утицаји аерозагађења на људе, животиње и објекте нису од посебног значаја у оквиру анализираниог коридора. Добијене концентрације (према досадашњој планској и техничкој документацији) показују да негативне последице треба очекивати само у непосредној близини пута. Генерални закључак који је могуће донети на основу урађених анализа је да проблематика аерозагађења није посебно изражена у инфраструктурном коридору и да, с обзиром на осавремењавање возног парка у будућности и значајне рестрикције у погледу квалитета издувних гасова, треба очекивати, без обзира на пораст оптерећења, смањење концентрација полутаната.

Утицаји на подземне и површинске воде као и утицаји буке ће се елиминисати с обзиром на обавезу затвореног система евакуација и пречишћаваеа отпадних вода и мере заштите од буке, које ће се детаљно разрадити кроз израду техничке документације у складу са Законом.

У варијанти да се Измене и допуне Просторног плана не донесу, и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати само негативни ефекти. У варијанти да се плански документ имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, који отклањају већину негативних тенденција у развоју планског подручја. Ово се посебно односи на аспект развоја привреде и туризма у ЈЛС дуж ИК у целини, а посебно Шапца, Руме и Сремске Митровице, јер ће изградња аутопутске деонице знатно побољшати брзине и безбедност саобраћаја на предметној деоници, а тиме и квалитетније повезивање наведених и околних места међусобно.

9. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

На основу Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).оцене надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

А) ГРАФИЧКИ ДЕО

